Radyomuzda ve millî filmlerimizde hayalen sesi derin bir vecd içinde dinlenen san'atkâr
MÜZEYYEN SENAR'ın
tatlı sesini Taksim **KRİSTAL**'de büyük bir zevkle dinleyiniz. Yerlerinizi evvelden temin ediniz. Tel : 40099

Cumhuriyet

18 inci yıl sayı : 6063

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve Matbaa kısmı: 24299 - 24290

Çarşamba 25 Haziran 1941

Dünya muharrirlerinden piyesli
MAKSİM GORKİ
AYAK TAKIMI ARASINDA
Türkçeye çeviren :
V Â - N U
Fiatı 50 kuruş
REMZİ KİTABEVİ

Hariciye Encümeni

Türk - Alman paktını ittifakla tasvib etti

Hariciye Vekilinin verdiği izahat

Encümen muahedenin umumî heyette müstaceliyetle müzakeresini istedi

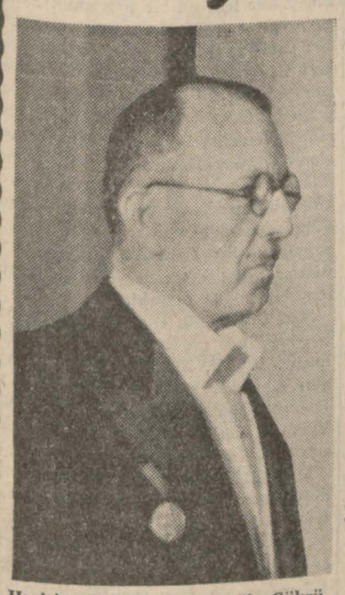

Hariciye Vekilimiz Saracoğlu Şükrü

Ankara 24 (Telefonla) — Hükûmetimizle Alman Reich'ı arasında 18 haziran 1941 tarihinde imzalanan muahedenin tasdikı hakkındaki kanun lâyihası Meclis Hariciye encümeninde görüşüldü. Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu, encümene izahat verdi. Esbabı mucibe lâyihasında dermeyan olunan mütaleaları ve Hariciye Vekilinin beyanatını tetkik ve müzakereden sonra encümen, şu kanaate varmıştır:

«Muahede, iki tarafın topraklarının masuniyetine ve tamamiyeti mülkiyesine karşılıklı olarak riayet ve birbirinin aleyhine müteveccih her türlü harekâttan tevakki edecekleri ve iki memleketin müşterek menfaatlerini alâkadar eden meselelerde dostane temaslarda bulunacakları taahhüdlerini tazammun eden bir anlaşmadır. Muahede on sene müddet için yapılmıştır. Ve diğer devletlerle giriştiğimiz taahhüdlerle tearuz etmediği gibi bu nokta her iki tarafın da mevcud taahhüdlerinin muteber kalacağını mutazammın bir kaydi ihtirazi ile de mukaddemede teyid edilmiştir. Hükûmetçe takib olunan ve Büyük Millet Meclisince de tasvib edilmiş olan sulh siyasetine uygun olan muahedenin tasdikını de-

(Arkası sahife 5 sütun 7 de)

Rus - Alman çarpışması

Görülüyor ki son tahlilde bütün mesele Rusyanın mukavemetine bağlı kalıyor. Bu mukavemetin kuvvetli veya zayıf olması çarpışan devletlerin mukadderatı üzerinde hayatî bir rol oynayacak, belki de harbin beklenmedik bir şekilde bitmesini temin edecektir.

Yüzellişer, ikiyüzer fırkalık muazzam kuvvetlerle Alman ve Rus ordularının karşılıklı olarak tarihte misli görülmemiş bir muharebeye tutuştukları bugünlerde şöyle bir sualin zihinleri kurcaladığını görüyoruz:

— Bu hâdise harbin umumî seyri üzerinde ne gibi bir tesir yapacaktır?

Alman orduları hududu aştıkları gün, 22 haziran akşamı, İngiliz Başvekili Churchill'in radyoda, Ruslara elden gelen yardımın yapılacağını söylemesi üzerine bir kısım dünya matbuatı, demokrasi cephesinin bu suretle yeni bir destek bulduğunu ve kuvvetlendiğini söylüyor. Rusyaya yapılabilecek yardımın mana ve mahiyeti üzerinde tereddüd eden diğer bir kısım matbuat ise, Rusya ile meşgul olan bir Almanya karşısında İngilterenin, hiç olmazsa kendini toparlamak üzere vakit kazandığını iddia ediyor. Vaziyeti İngiltere hesabına müphem ve tehlikeli gösteren mütalea ve tefsirlere de şurada burada rastlıyoruz.

Bu hususta nispeten aydınlık bir fikir sahibi olabilmek için hâdiselerin başlangıcına çıkıp bugünkü vaziyeti hazırlayan sebebleri gözden geçirmek faydalı olacaktır.

1939 yazında Moskovada Chamberlain'in çemberleme siyasetini tamamlamak azmile İngiliz ve Fransız kurmayları Ruslarla müzakere eder dururken umumî kanaat şöyle idi:

— Almanya iki cephede birden dövüşmeğe cesaret edemez. Binaenaleyh Ruslar demokrasilerle bir ittifak imzalamaya razı olurlarsa harbin önü alınacak ve her mesele yeşil çuha etrafında konuşulacaktır. Elverir ki bolşevikler anlaşmaya yanaşsınlar.

Bu, ekseriyetin ağzında dolaşan bir

NADİR NADİ

(Arkası sahife 5 sütun 4 te)

İspanya pek memnun

Ruslarla çarpışmak üzere, İspanyol gönüllüleri yollanması muhtemel

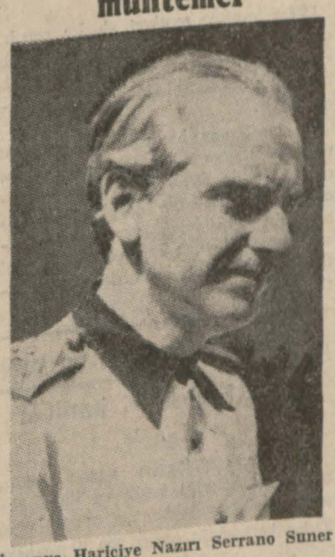

İspanya Hariciye Nazırı Serrano Suner

Madrid 24 (a.a.) — İspanyol Hariciye Nezareti sözcüsü, Ximenez de Sandoval, dün öğleden sonra Alman - Rus harbi hakkında resmî İspanyol tefsirini bildirmiştir.

İspanyol sözcüsü, gazeteciler toplantısında demiştir ki:

«— Milletin hissiyatının nihaî tercümanı olan İspanyol hükûmetinin hepi-

(Arkası sahife 5 sütun 7 de)

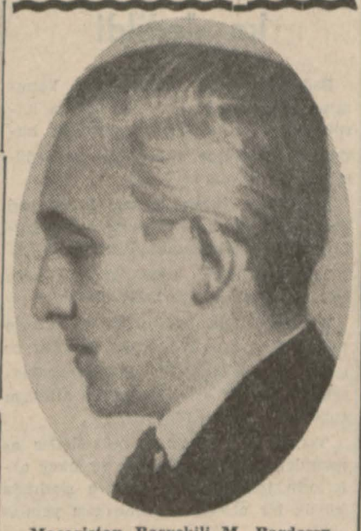

Macaristan Başvekili M. Bardossy

Slovakya da Sovyetlere harb ilân etti

Macaristan Moskova ile siyasî münasebatı kesti

Japon sözcüsü, Tokyonun taahhüdlerine sadık olduğunu söylüyor

Presbourg 24 (a.a.) — Slovakya başvekili ve Hariciye Nazırı Tuka bugün öğleye doğru Almanyanın Presbourg'daki elçisi Ludin'i kabul ederek Slovakya

(Arkası sahife 5 sütun 5 te)

M. ROOSEVELT

«Amerika Rusyaya her türlü yardımı yapmayı taahhüd eder» dedi

Nevyork 24 (Radyo) — Mister Ruzvelt bugün matbuata beyanatta bulunarak Rusyaya yapılacak yardım hakkında şu sözleri söylemiştir:

«— Amerika, nazizmle harbetmekte olan Rusyaya, her türlü yardımı yapmayı taahhüd eder. Fakat bu yardımın şeklini şimdiden tayin etmek mümkün değildir. Çünkü evvelâ Rusyanın nelere muhtac olduğunu anlamak lâzımdır.»

Alman motörize kıt'aları 1939 da Brest - Litovsk'ta

Askerî vaziyet

Finlandiya-Rumanya hattında çarpışırken..

Almanlar, Norveçin garbında, muhtemel bir İngiliz hareketini önlemek için tedbirler alıyorlar

Yazan: Emekli General
H. Emir Erkilet

Polonya cephesinde harekâta sahne olan mıntakayı gösterir harita

İngiliz Hariciye Nazırı M. Eden

M. Eden'in dünkü nutku

Rusyaya 2 heyet gönderiliyor

Nazır dedi ki:

« Türkiye dostumuz ve müttefikimizdir, Almanya ile yapılan muahede bizim karşılıklı taahhüdlerimizi bozmamıştır »

Avam Kamarasında bize dair münakaşalar oldu ve Başvekil cevab verdi

Londra 24 (a.a.) — Hariciye Nazırı Mister Eden bugün Avam Kamarasında söylediği bir nutukla İngilterenin Sovyet - Alman harbi karşısında takib edeceği hattı hareketi anlatmış ve şu sözleri söylemiştir:

İngilterenin hedefi Hitler Almanyası ve Almanyanın hedefi İngilteredir

«— Almanların Sovyet Rusyayı istilâya başlamaları neticesi olarak hükûmetin ittihaz ettiği kararlar Çörçil tarafından emsalsiz bir tarzda dünyaya ilân edildi.

Bugün bu muazzam tecavüz hareketine takaddüm eden siyasî hâdiseler ve bunların neticesinde inkişaf eden bazı vaziyetler hakkında size tafsilât vermek isterim. Meclis ve memleket bu me-

(Arkası sahife 5 sütun 1 de)

Alman - Rus harbi

Bazı hatlarda Almanlar 100 Km. ilerlediler

Brest Litovsk, Kolno, Lomzha şehirleri zaptedildi

Alman tayyareleri, hava hâkimiyetini tesis etmek üzere

Kızılordu kumandanlığı Almanların bazı yerlerde püskürtüldüğünü ve 5000 esir alındığını bildiriyor

Führer'in umumî karargâhı 24 (a. a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Şarkta Alman ordularının harekâtı, tesbit edilen program mucibince büyük muvaffakiyetlerle devam etmektedir.

Yalnız bir mıntakada 100 Sovyet tankı tahrib edildi

Berlin 24 (a.a.) — Dünkü gün Alman hava kuvvetleri şark cephesinin nispeten küçük bir mıntakasında yüz düşman tankı tahrib etmişlerdir.

Şimdiye kadar bütün cephede ne kadar düşman tankı tahrib edildiği tespit edilememiştir.

Sovyet Rusyaya geniş mikyasta hava akını

Berlin 24 (a.a.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

Alman muharebe tayyareleri, şarkî

(Arkası sahife 5 sütun 3 te)

Garbî Norveçte Alman tahşidatı

Birdenbire askerî sevkiyat artırıldı, 100 kilometrelik bir mıntakadan halk çıkarıldı

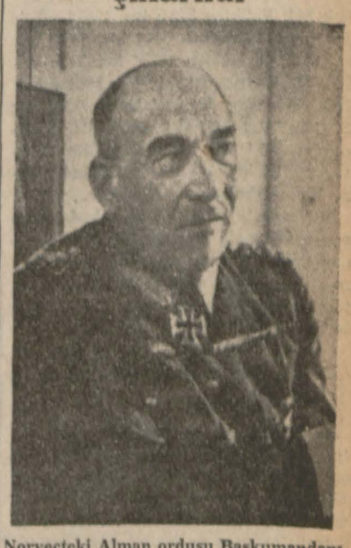

Norveçteki Alman ordusu Başkumandanı General Falkenhorst

(Yazısı 5 inci sahifede)

Grl. Weygand diyor ki:

«Müttefikimiz bugün bizim için en büyük düşmanımız olmuştur»

Madrid 24 (a.a.) — Kasablanka'da General Weygand ile General Nogues'in huzurunda yapılan askeri merasim esnasında General Weygand 10,000 Fas askerine bir nutuk irad ederek bütün Fransızların Suriyeyi düşünmeleri lâzım geldiğini söylemiştir.

General sözlerine şöyle devam etmiştir:

«— Afrika ordusu da vatanın şeref ve haysiyetini müdafaaya azmetmiştir.. Müttefikimiz bugün bizim en büyük düşmanımız olmuştur. Ve bize hücum etmek için bazı hainlerden istifade etmektedir. Bunlar bizim zâfımıza sebeb olmuşlardır. Vatana bu kadar adi bir şekilde hıyanet edenlere hak verecek ve onları mazur gösterecek hiç bir sebeb yoktur.»

Musahabe

Yazan :

HÜSEYİN RAHMİ

Bugün üçüncü sahifede

Pazardanberi bir emrivaki olan Alman - Rus harbini, Almanların İngiltereyi istilâ edememelerinden ileri gelen bir zaruret diye telâkki edenler var. Bunlar, Büyük Britanyayı istilâ edemiyen Alman ordularına mutlak yeni bir iş ve yeni bir harb bulmak ve icad etmek kasdile Hitler'in Rusyaya saldırdığını farzediyorlar. Fakat düşünmüyorlar ki Hitler, kara ve hava ordularına saldırtacak hedefler arasaydı, bunlar için, henüz Balkanlarda hazırken, Kıbrıs, Suriye ve Süveyş istfkametlerinde yürümek ve parlak zaferler elde etmek ihtimalleri vardı.

(Arkası sahife 5 sütun 5 te)

Birkaç söz

Harb politikası

Umumî manasile politika, bir devleti idare etmek san'atıdır. Başlıca iki kısma ayrılır: İç politika, dış politika. Dış politika, silâha müracaat etmeksizin bir devletin menfaatlerini korumak demektir.

Menfaatlerini korumak için devletler türlü usullere baş vururlar. Zaman zaman kurnazlık yaparak karşılarındakini aldatırlar. Bazan samimî ve dürüst olurlar. Bütün bu usuller, devlet menfaatlerinin korunması hususunda hangi yolun muvafık olacağına dair devlet adamlarının vardıkları kanaate bağlıdır.

Millî menfaatlerin korunmasında politika âciz kaldığı zaman silâha müracaat edilir. Bu vaziyete harb deriz.

Fakat harb başlamakla politika susmuş olmaz. Harbin de kendine mahsus bir politikası vardır ki kurnazlık ve aldatmaca burada daha hâkimdir.

Bu hakikati unutmuş görünenler, içinde bulunduğumuz harbde muharib devletlerin takib ettikleri harb politikasına bakarak zaman zaman hayretlere düşüyorlar:

— Yeni harb, eski siyasî ahlâkı kökünden yıktı, diyorlar, ne verilen sözlerin ve teminatların, ne imzalanan muahedelerin hiç bir kıymeti kalmadı. Muharibler, fırsat buldukça bütün kıymetleri ayaklar altına almaktan çekinmiyorlar. Vah insaniyet, eyvah insaniyet!

Halbuki bu hüküm yanlıştır. Cemiyetlerin birbirlerile olan münasebetlerinde ruhî bakımdan mühim bir değişiklik yoktur. Devrimiz harblerinde hâdiselerin yıldırım sür'atile birbirini kovalaması, belki bu yanlış hükmün bazı kafalarda yerleşmesine sebeb oluyor. Yoksa, teknik yenilikleri bir tarafa bırakalım, harbler eski harblerdir ve bu harblerde takib edilen politika gene eski politikadır.

Esas hedef düşmanı mağlûb etmek olunca, bu uğurda baş vurulan bütün tedbirlerin meşru olduğunu yalnız Machiavel söylemiyor. Muhtelif medeniyetlerin mythologie'lerine bakınız: Ulysse'in oyunları, Truva muhasarasında kullanılan tahta at hikâyesi, Siegfried'in ölümü, Osmanlıların Rumlarla olan ilk mücadelelerinde kırk küpe saklanan kırk yiğitin macerası, bütün bu efsaneler ve yarı efsaneler şimdiki harb politikasının yeni bir icad olmadığını açıkça göstermiyor mu?

O halde neden insaniyet uğruna bir sürü vahşiler ve eyvahlar!

N.

Rus manevralarından bir intiba: Meşhur Kazak alayları ve hava kuvvetleri...

VACILIK

…man ve Sovyet paraşütçülüğü

Avantaj Almanyanın lehinde görünmektedir, fakat Sovyetlerin bu sahada gizlediği yeni bazı sürprizler olabilir

Yazan
Arif Ahıskal

Hatırlardadır ki; paraşüt harbinin temelini 1935 senesinde Sovyet Rusya havacıları kurmuşlardır. Daha büyük harb sıralarında gizli vazife alan kurmay subaylarını düşman hatları gerilerine bırakmak ve vazifelerinin sonunda tekrar alarak anavatana getirmek işi almış, yürümüştü.. İşte bu suretle iş gören paraşütleri Sovyet Rusya gizli bir kuvvet olmaktan kurtararak, ateş kudreti haline getirdi..

1935 te ilk denemeleri yapılan paraşütlü kıt'alar karşısında dünya efkârı umumiyesi bocalamış ve bilhassa Alman havacıları; böyle bir teşebbüsün delilik olacağını, muvaffakiyet yüzdesinin çok düşük neticeler vereceğini iddia etmişler ve sütunlar dolusu yazarak, menfi raporlar hazırlayarak etrafı yanlış yola sevketmeğe muvaffak olmuşlardı.. Bu manevralardan alınan dersler Almanya için çok enteresandı.. Derhal çalışmalar başladı. Fakat Sovyet Rusya da paraşüt tecrübelerinin yaptığı ve becerdiği işlerin muvaffakiyetsiz tarafını pek göremediğinden bu paraşüt işine dört elle sarıldı.

Sovyet Rusyadaki paraşütçülük bugün için bir millî spor haline getirilmiş bulunuyor. Havacı dostlar kulübleri sayesinde genclik paraşütçülükle büyük bir ünsiyet peyda etmekte ve on dört yaşını ikmal etmiş her genc azçok bir paraşütle atlama denemesi geçirmektedir. Bu havacı dostların kulübüne 7-14 yaşındaki gencler nazarî malûmat ve model tayyarecilik etüdleri için alınırlar.. 14 yaşından sonra herkes tayyarecidir.. Sovyet Rusyada on dört yaşını bitirerek tayyareci sayılmıyan kimse yok gibidir. Millî müdafaa teşvik sosyetesinin de yardımile yetişen Rus gençliği mükemmel paraşütçüdürler.. Kızılordunun takviye ve tenmiyesine hizmet eden bütün bu hazırlıklar sayesindedir ki; 1930 senesinde Rusya dahilindeki mevcudu 5,000,000 kişi olan hava kulüblerinin azası, 1932 senesinde yedi milyon fazlasile on iki milyonu bulmuştur.. Bu rakam artışı iki senenin ifadesi karşısında muazzamdır..

Havacı dostlar kulübü, kimya endüstri ve tayyarecileri teşvik sosyetesi, millî müdafaa teşvik teşekkülleri sayesinde Sovyet Rusya tayyareciliği yedek eleman ihtiyaclarını fazlasile elde etmiş ve bilhassa paraşütçülerini yetiştirmek fırsatını bulmuştur..

Sovyet Rusya hava sanayiinin ağır yüklü tayyareler inşa edebilmekte oluşları, paraşütçülüğün inkişafına yardım etmiş ve sayısı yüz binleri bulan paraşütçü yetişmiştir.

Alman paraşütçüleri ise bir harb gayesi güderek ve o maksadla talim ve terbiye görerek tayyareye bindirilmektedirler.. Avrupa harbinin muhtelif safhalarında görülen paraşütlü kıt'alar, hiç bir zaman vazifelerini aksatmamışlar ve kumandanlığın beklediklerini başarmışlardır. Yalnız şu var ki; Rumanyadan Sovyet Rusyaya verilen Besarabya mıntakasına Sovyetler hafif tanklar indirmek suretile, daha Almanların paraşütlerden tam manasile istifade edecek bir vaziyete gelmemiş bulunduklarını anlatmak istemişlerdir..

Paraşütçülüğü ortaya atan Sovyet Rusyadır ve fakat geniş mikyasta tatbikatını yaparak, hazırlanmış bir tabiye üzerinde değişiklikler meydana getiren ve paraşütçülüğü geçid resimlerinden ziyade muharebe sahnelerinde kullanmadaki fayda ve mahzurlarını tetkik eden Almanya olmuştur.. Tecrübe ve bu tecrübe senelerinin verdiği emniyetle Almanyanın Sovyet Rusya üzerine olacak paraşüt taarruzu, Sovyet Rusyanın Almanya üzerine olabilecek bir paraşütlü kıt'a baskınından çok daha verimli olabilir.. Birinin icad kabiliyeti, ötekinin tatbik hasleti karşısında ne dereceye kadar ayakta tutunabilecektir? Bu da kestirilemez. Bugün için cür'et kadar tatbikat sahasında da avantaj Almanyanın lehinde olarak göze çarpmaktadır..

Yalnız şu var ki; paraşütçülüğü yeni bir harb silâhı ve malzemesi olarak ortaya atan Sovyet Rusyanın bu sahada gizlediği bazı sürprizleri bulunabilir. Bunlar arasında yeni bir taarruz sistemi veya atlayış tabiyesi ve tekniği bulunmaktan çok, paraşütçülere karşı müdafaa bakımından bir silâh bulunabilir.. Bu da, Sovyet Rusya paraşütçülerinin taarruzlarındaki üstünlüklerinden ziyade, Alman paraşütlü kıt'alarının muvaffakiyetlerini baltalamak noktasından faydalı olabilir.

Neticeyi kestirme olarak söylemek icab ederse; Sovyet Rusya paraşütçülüğün ve bu silâhın vaftiz babalarıdır. Fakat bu işi sonradan benimsiyen Almanya ile karşı karşıya kalınca, ciddî bir tehlikeye düşeceklerdir. Gerek taarruz ve gerekse müdafaada çok dikkatli bulunmak zarureti Sovyet Rusya için lüzumludur.. Polonya, Norveç, Holanda ve Girid misalleri de meydandadır..

A. AHISKAL

İlk mekteblerden mezun olanlar

Maarif Müdürlüğü, bu sene mezun olan ilk mekteb talebesinin miktarını tesbit ederek Vekâlete bildirmiştir.

Umumî neticeye göre, Adalar kazasındaki ilk mekteblerden 32 si kız, 40 ı erkek 72; Beykozdan 144 ü kız, 185 i erkek 329; Beşiktaştan 372 si kız, 453 ü erkek 825; Beyoğlundan 502 si kız, 736 sı erkek 1238; Bakırköyden 155 i kız, 205 i erkek 360; Çatalcadan 120 si kız, 224 ü erkek 344; Eminönünden 345 i kız, 408 i erkek 753; Eyübden 143 ü kız, 201 i erkek 344; Fatihten 849 u kız, 1085 i erkek 1934; Kadıköyünden 341 i kız, 383 ü erkek 724; Kartaldan 102 si kız, 140 ı erkek 242; Sarıyerden 95 i kız, 165 i erkek 269; Silivriden 65 i kız, 140 ı erkek 205; Şileden 20 si kız, 65 i erkek 85; Üsküdardan 305 i kız, 388 i erkek 693; Yalovadan 70 i kız, 159 u erkek olmak üzere 229 talebe mezun olmuştur.

Bu suretle vilâyet ilk mekteblerinin son sınıflarında bulunan 10 bin talebeden 8637 si mezun olmuştur. Bu yekûnun 3660 ı kız, 4977 si erkektir. Mekteblerden alınan randıman diğer senelerden çok üstündür.

Diş Tabibleri cemiyetinin içtimaı

Diş Tabibleri cemiyeti altı aylık içtimaını dün 18,30 da Etıbba Odasında akdtemiştir. Profesör Suad İsmail Gürkanın riyasetinde yapılan toplantıda idare heyeti altı aylık faaliyet raporunu okumuş ve heyeti umumiye tarafından tasvib edilmiştir. Bundan sonra azalar, bazı meslekî dileklerde bulunmuşlar, bunlar üzerinde yapılan münakaşalardan sonra toplantı nihayet bulmuştur.

Mme. Jül Hanrinin teşekkürü

Fransa hükûmetinin Ankara büyük elçisi iken geçenlerde vefat etmiş olan Jül Hanrinin refikaları Madam Jül Hanri, zevcinin vefatından dolayı gerek cenazesinde hazır bulunmuş ve gerek bizzat veya telgraf ve mektubla matemine iştirak etmiş olan bütün Türk ve ecnebi dostlarına en samimi teşekkürlerinin iblâğını gazetemizden rica etmişlerdir.

Hastane sahası

Cerrahpaşa hastanesinden sahile kadar olan saha bir hastane sahası olmak üzere tefrik edilmiş ve mütemadiyen paviyon yapmak suretile bu sahanın doldurulması kararlaşmıştı. Belediye buradan tramvay yoluna doğru imtidad etmek üzere geçen sene 23,000 liralık istimlâk yapmıştır. Bu hususta plânın birinci kısmının tamamlanması için daha 9,000 liralık istimlâk yapılacaktır.

Halka verilecek kahve!

İstanbul Vilâyetince tevzi edilecek kahvelerin Ticaret Ofisinden tesellümü ve tevziat şekli üzerinde görüşülmek üzere dün Vilâyette iki toplantı yapılmıştır. Toplantıda, Ticaret Ofisi, İstanbula aid olarak evvelki gün tesellüm ettiği 1386 çuval kahveyi Vilâyete teslim etmiştir. Ticaret Ofisi bu kahveler için 200 kuruş maliyet fiatını da Mıntaka Ticaret müdürlüğüne vermiştir. Perakende çiy ve kavrulmuş kahvelerin fiatı bunun üzerinden tespit olunacaktır. Bu içtimada tevzi şekli mevzuubahs olmamıştır.

Öğleden sonraki içtimaa Emniyet müdür vekili ve Belediye kooperatifi müdürü de iştirak etmiştir. Bu içtimada tevziat ve fiatlar üzerinde görüşülmüş, bilhasa toptancı kârı verilmesi füzulî görülerek bu cihetin Vekâletten sorulmasına karar verilmiştir.

Bugün de Vilâyette kuru kahveciler toplanacaktır. Tevziat pazartesi başlayacaktır.

Zabıta vak'aları

Evvelki gece saat bir buçukta, Kadıköyünden Bostancıya gelen vatman Neşetin sürdüğü 36 numaralı tramvay arabası, bir kazaya sebeb olmuştur. Araba, Bağdad caddesinde Çatalçeşmede Üsküdar Tramvay idaresinin 3921 numaralı kamyonuna çarpmıştır. Kamyondaki merdiven üstüne çıkarak 407 - 408 numaralı direkler arasına uzatılan teli tamirle meşgul işçilerden Osman, bu sarsıntı tesirile üç metreden yuvarlanmış, başından ve vücudünün daha bir kaç yerinden ağırca yaralanmıştır. Osman, Haydarpaşa Nümune hastanesine yatırılmış, Neşet hakkında takibat icrasına başlanmıştır.

★ Heybeliadada oturan Denizyolları idaresi memurlarından Süreyyanın sekiz yaşındaki oğlu Mehmed Aksu, evin ikinci kat penceresinden sokağa düşmüştür. Dört metreden düşerek başından yaralanan çocuk, Şişli Etfal hastanesine nakledilmiştir.

★ Bakırköy Bez fabrikası önündeki çeşmeden su içen 34 yaşında Arif kızı Hatice, ayağı kayarak yere düşmüştür. Kolu kırılmış, Haseki hastanesine yatırılmıştır.

★ Yeşilköyde Bahçe sokağında oturan 8 yaşında Tahir kızı Feride, tırpan üstüne düşerek bacağından yaralanmış, Haseki hastanesine kaldırılmıştır.

Tecziye edilenler

Şehrin muhtelif semtlerindeki fırınlardan tartısı eksik 84 ekmek musadere olunmuştur. 6 şoför, 3 hamal, 22 muhtelif esnaf, tramvaydan atlıyan 10 yolcu hakkında da, belediye nizamlarına aykırı hareketten ceza kesilmiştir.

Doğru değil mi?

Kooperatifler ihtikâra mâni olacak en mühim âmillerdir

Gazetelerde bir Ankara haberi var: Dahiliye Vekâleti yaptığı tetkikler neticesinde bazı maddelerin istihsal pazarlarındaki kıymetlerine nazaran esnaf tarafından yüzde yüz bir kârla satılmakta olduğunu tespit etmiş, bu ihtikâra mâni olacak ve hayatın ucuzlatılmasına büyük faydaları dokunacak bir teşebbüse girişmiştir. O teşebbüs şudur: Belediyelerin, yiyecek maddelerini şehirler ve vilâyetler arasında mübadele etmek ve çok az bir kârla satmak üzere birer kooperatif kurmaları!

Dahiliye Vekâletinin henüz proje halinde bulunan bu tasavvuru memleketimizin en büyük bir noksanını cidden tamamlıyacak mahiyettedir. Çünkü ihtikâra karşı tatbik edilen fiat tespiti, kontrol, tecziye usullerinden kurtulmak için esnaf bir çok hileli yollar bulmakta ve ekseriya da muvaffak olmaktadır. Halbuki «İstihlâk kooperatifleri» en iyi cinsten malları en ucuz fiatla satabilecekleri için esnafa amansız birer rakib olacaklar ve her hangi bir nizam ve talimatnameden daha kat'î surette onların insafa gelmelerini temin edeceklerdir.

Yalnız, yeter ki, bu proje çok seri şekilde muayyen yollardan geçip bir an evvel hakikat haline gelsin, kurulacak kooperatifler memur zihniyetile değil, tüccar zihniyetile hareket edecek salâhiyettar ellere tevdi edilsin ve halkın zararına olarak gayrimeşru şekilde ceblerini doldurmakta bulunan küçük bir zümrenin tahakkümüne de artık nihayet verilsin, diyoruz,

Doğru değil mi?

Vazife başında ölen memurlarımız

Aydın 24 (a.a.) — Valimizle vilâyet dahilindeki bataklık ve yolları teftiş etmekte iken bir kaza neticesinde Menderes nehrinde boğularak vefat eden sıtma mücadele doktoru Ziya İşeri ile Nafıa Müdürü Nüzhet Aydınerin cenaze merasimi dün yapılmıştır. Merasimde valimiz Sabri Çıtak, hükûmet erkânı, memurlar, Parti ve Halkevi ve Belediye erkânı, polis ve jandarma müfrezeleri, belediye zabıtası, San'at Okulu talebeleri, kalabalık bir halk kütlesi hazır bulunmuştur. Vazife kurbanlarının mezarları başında söylediği bir nutukta valimiz ölülerin hatıralarını taziz etmiştir.

Bursada koza bayramı

Bursa 24 (a.a.) — Koza Satış Kooperatifleri Birliğinin piyasaya el koymasile yaş koza mahsulü satışı hararetlenmiştir. Dün piyasada kozanın beher kilosu 195 ile 200 kuruş arasında muamele görmüştür.

Müstahsiller bu münasebetle dün şehrimizde bir koza bayramı tertib eylemişlerdir. Bayramda vali ile Parti müfettişi, burada bulunmakta olan mebuslarımız, muhtelif ticaret ve san'at erbabı ve kalabalık bir halk kütlesi hazır bulunmuştur. Köylümüz büyük bir neş'e ve gönül ferahlığı içinde bayramlarını kutlarken Vali Refik Koraltan müstahsille yaptığı konuşmada Bursanın kozacılıkta ve ipek sanayii işlerindeki hususiyetlerine işaret etmiş ve her gün biraz daha hararetlenen piyasanın müstahsil lehindeki inkişaflarını tebarüz ettirmiştir.

Egede zeytin mahsulü çok bereketli

İzmir 24 (a.a.) — Mütehassısların söylediklerine göre Ege bölgesinde 1941 senesi zeytin mahsulü çok bereketlidir. Müstahsil mahsulün hastalıksız ve bol olmasından çok memnundur.

Barbaros türbesinin etrafı açılıyor

Barbaros türbesinin arka kısmının denize doğru açılması için buradaki çatal ve bıçak fabrikasının istimlâki tamamlanmıştır. Ancak bu binanın arka tarafında da bazı tesisat mevcud olduğundan müessese, bunun da bedelini istemektedir. Bu husus Daimî Encümene havale edilmiştir. Karakol binasının istimlâki için de Millî Emlâke 10,000 lira verilecektir. Beşiktaş iskelesinin üst kısmı türbenin denizden görülebilmesine hail olduğundan bu kısmın yıkılarak yalnız iskelenin bırakılması takarrür etmiştir.

Şehir ve Memleket Haberleri

Bir tapu sahtekârlığı

Başkasına aid bir arsayı kendi malı imiş gibi satan ve takrir veren bir kadınla, bu işte alâkası olanlar Adliyeye verildiler

Zabıta ve adliye, mühim bir tapu sahtekârlığı tahkikatına el koymuştur. İlk safhada yakalananlar, dün adliyeye getirilmişlerdir. Daha bir kaç kişi de aranmaktadır.

Meselenin esası; avukat Hüsameddin Girayın hemşiresi Ayşe Sabihaya aid olan Aksarayda Küçük Lângada İnebey mahallesindeki bir arsanın sahtekârlıkla satılmasıdır. Elif isminde bir kadın, gûya mal sahibi Ayşe imiş gibi gösterilmiş ve bu kadından takrir alınarak, arsa, Aksarayda Cerrahpaşa caddesinde Sineklibakkal çıkmazında 15 numarada kasab Hacı Hüseyin Tancı adına tescil ettirilmiştir. Bir müddet sonra, asıl mal sahibi, hiç bir kimseye satmadığı arsasının bir başkasının tasarrufuna geçtiğini hayretle öğrenmiştir. Telâşla müracaati üzerine tahkikata başlanarak, işin içyüzü, sür'atle maydana çıkarılmıştır.

Dün adliyeye getirilenler; mal sahibi rolünü oynadığı öğrenilen Elif Saral isimli kadınla takrir verilirken hazır bulundukları anlaşılan emlâk sahiblerinden Ziya Süer ve emlâk tellâlı Hamdi Demirkös, inşaat nezaretçisi Ahsen Akdoğdu ve arsayı bu suretle satın alan kasab Hacı Hüseyin Tancıdır. Elif Saralın damadı Mustafa ile bir adı Hakkı, bir adı Feridun olduğu söylenen biri de, yakalanmak üzeredirler.

Adliyeye getirilenler, hazırlık tahkikatını yapan müddeiumumî Feridun Bagana tarafından, sorgu için Sultanahmed üçüncü sulh ceza mahkemesi hâkimi Münib Bayraktara gönderilmişlerdir. Hâkim, gayrimenkulün 2100 lira mukabilinde satılması 24 mart 1941 pazartesi günü saat 6 da tekemmül ettiğini gösteren zaptı gözden geçirdikten sonra, evvelâ Elif Saralı sorguya çekmiştir. Bu kadın, meseleyle alâkasını tamamile inkâr etmiştir. Sonra, arsayı satın alan kasab Hacı Hüseyin Tancı, muamelenin nasıl başlayıp bittiğini şöyle anlatmıştır:

«— Kendime bir ev yaptırmak üzere, gösterilen bu arsayı beğendim. Mal sahibi olan kadının bacaklarından rahatsız olarak Beyoğlundaki evinde yattığını, sokağa çıkamadığını söylediklerinden, iki defa, şimdi mahkemeye getirilen kadının oturduğu eve gittik. İlk defasında 100 lira pey akçesini, ikinci defasında 2000 lira arsanın tam bedelini bu kadına kendi elimle verdim. Evde, tapu memuru Necati tarafından evrak tetkik edilerek, takrir alındı ve sonra da namıma tapu senedi hazırlandı. Hamdi ile Ahsen, takrirde muarref sıfatile hazırdılar. O zamana kadar tanımadığım Ziya da oradaydı. Ziya, «Ben, bu kadının kocasıyım» dedi. Takririn ertesi günü, tapu senedini elime alınca, benim sadece 1000 lira ödediğim yazılı olduğunu gördüm. Memura giderek, 2100 lira verdiğim halde neden böyle eksik yazıldığını sordum. Memur, bu cihetin ehemmiyeti haiz olmadığını, muamelenin usulü dairesinde tekemmül eylediği cevabını vererek, beni tatmine çalıştı. Hulâsa, ben bu kadının mal sahibi olmayıp onun rolünü oynadığını asla ve kat'a bilmiyordum. Demek oluyor ki düzenle param elimden alınarak, bir oyuna kurban gittim.»

Bundan sonra sorguya çekilen Ziya Süer, Beyoğlundaki evin kendi evi olduğu, takririn orada verildiği kaydile söze başlıyarak, bununla beraber kendisinin bu işe hiç karışmadığı, tanıdığı Mustafa ile Hakkı veya Feridun adlı kimselerin kendi evine müsafereten gelip, Elifi de «akrabadandır» diye getirdikleri, hulâsa şahsan şahid bile olmayıp sadece bir müşahid bulunduğu iddia ve müdafaasını ortaya atmıştır.

Hamdi Demirkösle Ahsen Akdoğdu da, kendilerinin evde takrir verildiğine, tapu memuru tarafından orada yapılan resmî muameleye şahid olmaktan başka bu meseleyle birgûna alâkaları bulunmadığını, mahkemedeki kadının mal sahibi Ayşe olmayıp onun rolünü oynayan Elif olduğunu o zaman bilmediklerini ve kasab Hacı Hüseyin Tancının, bu kadına arsa bedeli olarak 2100 lira ödediğini ileri sürmüşlerdir.

Mahkeme; Elifle Ziya haklarında tevkif müzekkeresi kesmiştir. Hüseyinle Hamdi ve Ahseni, serbest bırakmıştır.

Bir yandan zabıta, bir yandan adliye, tahkikatı ehemmiyetle genişletmekte, derinleştirmektedir. Tevkif edilen kadının damadı olan Mustafa ile Hakkı ve Feridun olmak üzere iki adla tanınan adam ele geçince işin içyüzünün daha etraflı ortaya konulabileceği, umulmaktadır.

İKTISAD

Altın fiatları

Altın fiatları dün de düşmekte devam etmiştir. Dün akşam Reşadiye altını 2520, külçe 318 kuruşa ve beşibirarada 112 liraya düşmüştü.

Konserve fabrikalarına teneke

Ankaradan gelen malûmata göre, konserve fabrikaları için teneke verilmesi takarrür etmiştir.

Metresini sopa ile dövmüş

Hasköyde Bademlikte Şekerkuyusu sokağında 5 numaralı evde oturan Halid, birlikte yaşadığı Seniye ile bir müddettenberi geçinemiyormuş. Seniyeyi kıskanan ve bu yüzden kendisile kavga çıkaran Halid, son kavgasında metresini sopa ile bir hayli dövmüştür. Yediği dayaktan bayılan Seniye, muhtelif yerlerinden yaralı olarak, sıhhî imdad otomobilile Beyoğlu Belediye hastanesine götürülmüştür. Halid de yakalanmıştır.

Zavallı kadın

Saray kazasının Beyazköy ahalisinden Hüseyin kızı Fatma, çocuk doğurduktan bir müddet sonra hastalanmış, tedavi maksadile İstanbula getirilmek üzere yola çıkarılmıştır. Lâkin, Fatma, Çatalca istasyonunda ölmüştür. İstanbula getirilen cesedi, Adliye hekimi Hikmet Tümer muayene ederek, Morga kaldırtmıştır.

Beden terbiyesi mükellefleri

Genclik kulüblerine 10 bin iki yüz kişi kaydedildi

Beden terbiyesi mükellefiyeti kanununa tevfikan 30 ağustos 1940 ta kurulan genclik kulüblerine, şehrimiz hudutları dahilinde 10,200 kişi kaydedilmiştir.

Bunlardan başka ayrıca 14,300 kişi de fabrika ve müesseselerde beden terbiyesile meşgul olmaktadırlar.

Yeni teşkilâttan sonra, mükelleflerin miktarı 28,000 kişiye baliğ olacaktır.

Kış esnasında bu kulüblerde çalışan mükellefler, kros koşularına ve diğer koşulara iştirak ettirilmişlerdi. Yaz münasebetile bunlar arasında bütün atletizm şubeleri tamim edilmiştir.

Temmuzun 27 sinde, mükellefler arasından yetiştirilen kadın ve erkek atletlerin iştirakile Fenerbahçe stadında büyük bir atletizm müsabakası yapılacaktır.

Beden terbiyesi İstanbul bölgesi, bisiklet sporunun tamimi için de çalışmaktadır. Ağustosta yalnız mükelleflerin iştirak edeceği bisiklet müsabakaları yapılacaktır. Deniz sporlarına da bilhassa yer verilmektedir. Mükelleflerden yüzme bilmiyenlere yüzme öğretilecektir. Beden terbiyesi İstanbul bölgesi, 30 ağustos Zafer bayramına esaslı bir programla iştirake hazırlanmaktadır.

MÜTEFERRİK

Kazanc vergisi taksitleri

Haziran ayı kazanc vergilerinin ilk taksit ayı olduğundan bu ay nihayetine kadar bu taksitleri aid oldukları maliye şubelerine ödemiyenlerden temmuzdan itibaren yüzde on ceza ilâvesile bu vergiler haczen tahsil olunacaktır. Seyyar karne taksitleri de bu meyandadır.

Asker ailelerine yardım işi

Tramvay, vapur, otobüs gibi nakil vasıtalarile biletle girilen temaşa mahallerine konulan asker ailelerine yardım vergisinin tahsiline pazartesi gününden itibaren başlanacaktır. Bu müesseseler buna göre biletlerine sürsaj yaptırmaktadırlar. Maamafih Belediye, yardımı kesmemek ve bu aybaşında tevziat yapmak üzere bütçesine 200,000 lira koyarak kaymakamlıklar emrine vermiştir.

Adliye sarayı

Adliye sarayının inşa edileceği mahal hakkında şehircilik mütehassısı ile alâkadar daire arasındaki noktai nazar farkı telif edilmiştir. Saray, Firuzağa camii hizasındaki binaların istimlâkile buraya yakın olarak ve eski Hapisane binasının biraz daha gerisinde inşa edilecektir.

Yardımsevenler Cemiyetinde faaliyet

Kahraman askerlerimiz için kışlık hediyeler hazırlanıyor

Yardımsevenler cemiyetine şimdiye kadar kaydedilen aza miktarı iki bine yaklaşmaktadır. Guraba, Haseki, Gümüşsuyu, Cerrahpaşa, Etfal, Nümune, Haydarpaşa, Amerikan hastanelerinde Yardımsevenler cemiyeti namına 200 kadar genc kız ve aile kadını hastabakıcılık dersi görmektedirler. Hastabakıcılık öğrenmek için müracaat edenlerin miktarı 700 den fazladır. Bunlar en yakın hastanelere sevkedilebilmek için kursların bitmesini beklemektedirler.

Cemiyet kış hazırlıklarına başlamıştır. Orduya yetiştirilmek üzere gömleklik bez hediye edecek vatandaşların müracaatleri salı günleri cemiyet merkezinde memnuniyetle kabul edilmektedir.

Teberru edilen kumaş ve yünler, gönüllü olarak çalışmayı kabul eden kadınlara örülüp dikilmek üzere verilecektir. Cemiyet, gönüllü hastabakıcıların edinmesi lâzım gelen malûmatı ihtiva eden bir kitab hazırlamaktadır. Bu kitab, bütün gönüllü hastabakıcılara tevzi edilecektir. Maarif Müdürlüğünün açtığı kamplar için Yardımsevenler Cemiyeti tarafından bin liralık tahsisat ayrılmıştır. Bu para ile zayıf bünyeli ve fakir çocukların kamp masrafları deruhde edilmektedir.

Bundan başka fakir bir çocuk velisinin sanatoryoma, üç fakir çocuğun da prevantoryoma kabulü temin edilmiştir. Anasız babasız üç çocuğun Darüşşafakaya kabulü için teşebbüsler yapılmaktadır.

Cemiyet, küçük elişlerini de himayesine alacak ve bu işle meşgul olanların yanında çalışmak isteyenler genc kızlara yardımda bulunacaktır.

Bunların vücude getirdikleri elişleri, hususî bir vitrinde teşhir edilecek ve bunların kazancları tamamen kendilerine terkedilecektir.

Diğer taraftan cemiyet, «kadın, çocuk, er» mevzulu bir seri konferans tertib etmiştir. Bu konferanslarda ideal Türk kadının nasıl olması lâzım geldiği gösterilecektir.

İlk konferans, hastabakıcılık mektebi müdürü Bayan Esma tarafından yarın saat 17,30 da Eyüb Halkevinde verilecektir. «Cemiyetin çocukla alâkası» mevzulu ikinci konferansı profesör Kâzım İsmail Gürkan cumartesi günü saat 17,30 da Eminönü Halkevinde verecektir.

ŞEHİR İŞLERİ

Kadın berberleri imtihan olacak

Belediye, ondülâsyon yapan bütün kadın berberlerini imtihana davet etmiştir. İstanbulda bu işle meşgul olan kadın berberinin sayısı 200 ü geçmektedir.

Millî Şef[i]
Köy Enstit[ülerinin] verdiği k[...]
Cumhur Reis[i] yüksek alâ[ka]

«Köy enstitülerin[i] ... huriyetin eserler[i] ... de en kıymetlis[i] ... sevgilisi sayıyorum ... radan yetişen ev[lâdla]rımızın muvaffak[iyet]lerini ömrüm old[ukça] yakından, candan [ta]kib edeceğim.»

Türk köylüsünü okutmak ve ... ha iyi bir müstahsil, aynı zaman[da] ... sanayiimiz için iyi bir müstah[sil] ... getirmek gayesile lâzım gelen ... ları yetiştirmek maksadile bir köy ... beri faaliyette bulunan köy ... hakkında Maarif Vekâleti tarafından ... pılan tetkikler bitmiştir. 30 bin ... müzün muallim ihtiyacını temin ... olan enstitülerin muvaffakiyeti ... kilâta yapılacak ilâveler etrafında ... kâlet, buralarda çalışan müdür ... allimlerle mütehassısların ... sormuştu. Bu husustaki ... fikirler ağustosun sonuna kadar ... lete bildirilmiş olacaktır.

Maarif Vekâleti, enstitülerin ... ları hakkında güzel bir broşür ... mıştır. Broşür, Millî Şef İsmet ... nün takdirkâr sözlerile başlamakta ve Başvekil Refik Saydamın bir ... Vekili Hasan Âli Yücelin birer ... rını ihtiva eylemektedir.

Millî Şef İsmet İnönü bu ... duygularını şu cümlelerle ifade ... tedir:

«Köy enstitülerini Cumhuriyetin ... leri içinde en kıymetlisi ve ... lisi sayıyorum. Köy enstitülerinden ... tişen evlâdlarımızın muvaffakiyetlerini ömrüm oldukça yakından, candan ... kib edeceğim.»

Başvekilimiz Refik Saydam ... ler hakkında şunları yazmıştır:

«Türkiyede ilk tahsil meselesini ... letmek yolunda hükûmetce ... program ve lâyihanın Büyük ... Meclisi tarafından kabulü, Cumhuriyet... timizin esaslı muvaffakiyetlerinden ... olmuştur. Köy enstitüleri ... kabulünden sonra geçen bir ... fında vazife alan maarifçilerin ... larda okuyan köylü çocuklarının ... miz ahlâkları ve güzel çalışmaları ... memnunum. Müstakbel köy ... retmenlerinin iyi yetişecekleri ... memleket kültürüne canla başla ... edeceklerine olan memnuniyet ... rada iftiharla ifade ederim.»

Maarif Vekili Hasan Âli Yücel ... titülerin kurulmasına aid kanu[nun] ... kii tatbika konmasındanberi, ... leri izah ettikten sonra yazısını ... retle bitirmiştir:

«Bir sene içinde yapılmış şu ... davanın yürüyeceğine delil olabilir ... titülerimizi ziyaret eden mebus ... daşlarımızın görüşleri ve ifadeleri ... için başlıbaşına bir emniyet ve ... oluyor. Türk çocuğunun, yüksek ... datta bulunduğunu bir kere daha ... meye vesile veren bu müessese ... kadar kısa bir zamanda kurulup ... mesinde vazife almış olan bütün ... daşlarımı şükranla ve emekleri ... cehesinde kendilerini minnetle ... Emin olabiliriz ki diğer işlerinde ... ğu gibi, Cumhuriyet rejimi, ilk ... meselesini halletmekte millete ... sözü tutarak on beş sene içinde ... mehal muvaffak olacaktır.»

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

Macar hikâyesi

Aşk buhranı

İnce ruhlu, hassas bir delikanlı büyük bir aşk buhranı geçiriyordu. Günlerdenberi vücudü harab ve perişandı. Kalbi heyecan ve halecanla çarpıyordu. Uykusuzluk ve ıstırabla sabaha bağlanan beyaz geceler, sinirlerini büsbütün bozmuştu. Zaman zaman derinden içini çekiyor:

— Ah... Of... Aman!

Diye haykırıyordu. Müthiş bir baş ağrısı şakaklarını geriyor, beynini zonklatıyordu. Sol akciğer, komşusu nefes borusuna seslendi:

— Biraz bana bakar mısın birader?

— Ne var?

— Bu adam durmadan cigara içiyor. Ben tahammül edemiyecek bir hale geldim; mesameler günlerdenberi şikâyet edip duruyorlar. İnce zarlar da hiddetten kıpkırmızı oldular.

Bu konuşmayı duyan sol ciğer de lâfa karıştı:

— Ben de demindenberi küçük dile seslendim durdum ama, duyuramadım. Ağıza, dudaklara söylese de bu işin bir çaresine baksalar... Bu tabiatte genc bir adamın ciğeri olacağıma, seksen yaşında daha makul bir ihtiyarın göğsünün altında bulunmayı tercih ederdim. Zifirden hiç bir tarafım görünmez oldu.

Sağ ciğer — Ah, aman kardeşim ağzını öpeyim, öyle doğru söylüyorsun ki...

Sol ciğer — Sakın bu acı sözleri kendi hayatımdan korktuğum için söylüyorum sanma... Vallahi değil. Gene sahibimi düşünüyorum, çünkü benimle beraber o da bu fanî dünyaya vedaa mecbur olacak...

Sağ ciğer — Ama, gel de hakikati anlatabilirsen anlat bakalım!..

Sol ciğer — Çok defa dayanayım, ses çıkarmıyayım diyorum, imkânı yok, tahammül edemiyorum. Tabiî ben fermanı verince o da öksürmeğe başlayor.

Sağ ciğer — Aman dikkat, işte dumanlar gene gelmeğe başladı.

Sol ciğer — Haydi, çabuk, şişip inmeğe başlayalım, yoksa halimiz harabdır. Bu kadar dumanı nereye sığdırırız?

Delikanlı — Öf, bu öksürükten de bıktım!..

Bir kırmızı kan yuvarlağı — Akşamı şerifler hayrolsun beyler... Şu olup bitene ne diyorsunuz?.. Ben ömrümde bugünkü kadar tazyika maruz kaldığımı hatırlamıyorum.

Sağ ciğer — Biz de çok sıkıntı çektik ama, sen uğradığın felâketin kaynağını bizden ziyade böbreklerde ara...

Kırmızı kan yuvarlağı — Affedersiniz. öyleyse sizi boş yere rahatsız ettim.

Sağ ciğer — İstağfurullah... Daha, daha ne var, ne yok bakalım?

Kırmızı kan yuvarlağı — Hiç, ne olsun? Güzellik. Ben şimdi, kalbden geliyorum. Orada da işler kötü... Her şey karmakarışık.

Sol ciğer — Aşağı yukarı vaziyetin böyle olduğunu biz de tahmin etmiştik.

Kırmızı kan yuvarlağı — Niyetim, beyne ve şakaklara doğru seyahat etmek. Çünkü orada kan yuvarlaklarının mühim bir kongresi toplandı. Zavallı delikanlının başı, ağrıdan çatlayordur; her halde bu akşam da uyuyamıyacak.

Kırmızı kan yuvarlağı ciğerlerin şişip inmekten kendisile konuşacak vakit bulamadıklarını görünce bir müddet sustu. Sonra arkadaşlarına haykırdı:

— Haydi yahu, ne duruyorsunuz? Baş ağrısının mümkün olduğu kadar şiddetlenmesi için hepimiz beyne hücum edelim... Marş ileri!

Bir beyaz kan yuvarlağı — Bize hiç ehemmiyet vermiyorsun da hep arkadaşlarını çağırıyorsun değil mi? Hoş, sinirler gerildiği ,adaleler gevşediği için yerlerimizden kımıldanacak halimiz yok ya!

Sağ şakak — Yahu, bu delikanlıya ne oldu böyle? Bütün kırmızı kan yuvarlaklarını benim başıma musallat etti.

Sol şakak — Ya, arkadaş, haline acıyorum ama elimden bir şey gelmiyor ki...

Genc adam — Öf, aman Allahım, yarım baş ağrısı gene başladı. Biraz ilâc alayım bari, belki hafifler...

Kırmızı kan yuvarlağı hemen beyinden kalbe koştu. Telâşla kapıyı çalıp içeriye girdi:

— Haberiniz olsun, dedi, şimdi beyinden geliyorum, delikanlı ilâc almak fikrini şu anda zihninden geçirdi.

Kalb — Ah... Bu yaramaz adamla ne yapacağım bilmem? Ara sıra nefesim tıkanıp darabanımın aksadığının farkında bile değil... Bir de üzerine ilâc... Halbuki bu çeşid ilâclar bana zafiyet verir. Ben zayıflayınca, kanın dolaşması intizamını kaybeder... Netice malûm. Vallahi, ne yalan söyleyeyim, artık bıktım, usandım bu hayattan!

Mide borusu mideye bağırdı:

Kapağı aç bakalım, ilâc geliyor... Asprin mi, antiprin mi, piramidon mu pek iyi bilmiyorum ama, beyaz bir tablet!

Mide — Gene mi ilâc... Haydi bakalım, bütün guddeler, faaliyete başlayın!

Biraz su ile mideye düşen tabletin etrafını pitalin, pepsin vesaire gibi maddeler çevirirler. Hazım ameliyesi bitince mahlûl barsaklara geçer, oradan kana karışır ve beyne kadar uzanır.

Kan yuvarlakları — Eyvah, can düşmanımız gene göründü. İlâc hazretleri teşrif buyurdular. Artık bize kaçmaktan başka kurtulma çaresi kalmadı.

Hepsi birden vücudün muhtelif taraflarına dağılırlar. Delikanlı sağ elile a[ğrıyan başı]nı tutarak kendi kendine söylenir:

— Oh, hamdolsun, baş ağrısı biraz hafifledi. Azıcık uyuyabilsem... Ah, sevgilim, şimdi neredesin kim bilir... Yanımda olsaydın da demindenberi ne azablar, ıstırablar çektiğimi görseydin.

Kalb — Yahu, baş ağrısı geçti işte. Bu adam hâlâ benden ne isteyor? Mütemadiyen üstüme basıp duruyor!

Beyin — Neyse, şu şımarık kan yuvarlakları defolup gittiler. Azıcık rahatladım.

Genc adam gerinir, esner. Bütün adaleleri, uzuvları normal hareketlerine kavuşurlar. Karaciğer, böbrekler ve emme guddeleri mutad faaliyetlerine başlarlar. Kanı muntazam döner, dolaşır.

Bir müddet evvel isyan bayrağını açarak ihtilâl etmiş olan kan yuvarlakları şimdi müfrezeler halinde delikanlının bünyesinde asayişi muhafaza için k[ol] gezerler. Midede geç kalmış birine tesadüf edince hemen yakasına yapışıp sorarlar:

— Sen kimsin?

— Ben mi? Şey.. Albümin..

— Pekâlâ... Geç öyleyse.

Ciğerlerin nefes alıp verişlerinde, kalbin çarpışlarında derin bir rahatlık hâkim olur. Delikanlı tatlı bir uykuya dalar.

Franz Molnar'dan
Nakleden: **Nuri Refi[k]**

SON HABERLER

Siyasi İcmal

Alman - Rus harbinin İngiltere ve Amerikadaki tesiri

Almanya ile Rusyanın harbe tutuşmaları üzerine İngiltere namına evvelâ Başvekil Mister Çörçil, sonra Hariciye Nazırı Mister Eden söz söylediler ve bu yeni harb karşısında İngilterenin vaziyetini tasrih ettiler.

Çörçil'in beyanatına göre Almanyanın Rusyaya karşı harbe geçmesinin de hedefi İngilteredir. Çünkü Almanya, Sovyetler Birliğinin varını yoğunu ve iktisadi kaynaklarını ele geçirerek İngiltereye çullanmak ve İngiltereyi yıkmak istiyor. Bu yüzden İngiltereye düşen vazife, harb gayretlerini hızlandırmak ve Almanyayı gece gündüz hırpalamak, bundan başka Sovyetler Birliğine de yardım ederek Almanyanın muvaffakiyet kazanmasına mâni olmaktır.

Çörçil'den sonra Mister Eden, bu vaziyeti daha fazla tasrih eden sözler söyledi ve iki tarafın harb gayretlerini mütekabiliyet ve müsavat dairesinde tanzim edeceklerini ve nazizme karşı birleşik bir halde hareketi istihdaf ettiklerini anlattı.

Bütün bu sözlerden İngiltere ile Sovyet Birliğinin Almanyayı müşterek düşman saydıkları ve ikisinin bu müşterek düşmana karşı harb gayretlerini birleştirmek için tedbir almağa başladıkları tavazzuh ediyor.

Amerikaya gelince onun da İngiliz düşünüşünden ayrılmadığı göze çarpmaktadır. Birleşik Amerika Hariciye Nazırı müsteşarı Mister Sumner Welles Amerikanın her çeşid diktatörlüğe muarız olmakla beraber nazizmi Amerika için bir tehlike saydığını söylemiş ve Sovyetler tarafından yardım talebi vukuunda bu arzunun is'af edileceğini anlatmıştır.

Amerika matbuatının birleştiği bir nokta da Amerikanın yardım faaliyetini hızlandırması ve çoğaltmasıdır.

Bu da Amerikanın vaziyetini tasrih ediyor.

Gerek İngilterenin, gerek Amerikanın bu vaziyetlerinde göze çarpan en mühim nokta, ikisinin her ihtimali nazarı dikkate alarak bir taraftan harb faaliyetini, diğer taraftan harb istihsalini artırmak istemeleridir.

Bunun manası, Almanyanın Rusyaya karşı açtığı yıldırım harbinde muvaffak olması ihtimalini önlemek zaruretinin de başgöstermiş olduğudur. Ve bu ihtimali önleyecek en esaslı tedbir, Almanyaya karşı harbi, azamî imkân dairesinde şiddetlendirmektir. Çünkü Almanyanın garb cephesinde adamakıllı meşgul edilmesi ve hırpalanması, Sovyetler üzerindeki tazyikı hafifletmeğe ve Sovyet mukavemetini geliştirmeğe yardım eder.

Bu düşünce ile hareket eden İngilterenin Almanyaya karşı yaptığı tayyare akınlarını sıklaştırdığı ve hemen her gece Alman sanayi merkezlerine, liman tesisatına ve saireye taarruz ettiği görülüyor.

İngilterenin garb cephesinde bu hattı hareketi iltizam etmesinin şark cephesi üzerinde ne derece müessir olacağı harekât neticesinde anlaşılacaktır.

Burada nazarı dikkate alınması icab eden bir nokta Alman - Rus harbi başladıktan sonra, Almanyanın İngiliz siyasetinde bir tahavvül bekleyip beklemediği idi. Çünkü, şimdiki harbin patlak vermesine kadar, İngilterede Almanyayı tatmin etmek pahasına onu Sovyetlerle harbe sürüklemeyi istihdaf eden bir grup bulunuyordu ve Almanyanın Sovyetlerle harbe girdikten sonra bu grupun dirilmesini ve faal bir rol almasını beklemesi ihtimal dahilindedir.

Fakat Almanyanın Rusyaya harb ilân eder etmez Mister Çörçil'in İngiliz vaziyetini tasrih etmesi, bu yeni harbin İngiliz ittihadını sarsamıyacağını gösteriyor. Bunun çok aşikâr sebebi, İngilterenin Alman tehlikesi dururken başka hiç bir tehlikeyle meşgul olmamak lâzım geldiğine inanmış olması, ve bütün harbin bunu ispat etmesidir. İngiltere Almanyanın Sovyetlerle meşgul olması yüzünden, bir zerre gevşeklik gösterdiği takdirde bütün istikbalini tehlikeye atacağı, belki de istikbalini kurtaramıyacağı kanaatindedir.

Bu yüzden, Almanyanın Sovyetlere dönmesi İngilterede birkaç mühim kararla karşılanmıştır. Bunların birincisi harbi hızlandırmak, ve ikincisi Sovyet mukavemetini besleyerek Sovyetlerin bir yıldırım harbi karşısında anî bir çöküntüye uğramamaları için müştereken hareket etmek. Amerika da bu kararlara muzaheret ettiğini gizlememektedir.

O halde İngiltere ve Amerikanın ilk mühim hedefi, Almanyanın kolay bir zafer kazanmasına mâni olmak ve onun bir taraftan şark cephesinde, diğer taraftan garb cephesinde yıpranmasını temin etmek ve böylece Rusyaya karşı kazanılması ve İngiltereye karşı kullanılması istenen zafere mâni olmaktır.

Buna mukabil Almanyanın hedefi, Sovyet Birliğini şu yaz mevsimi içinde mağlûb ederek bütün Avrupaya hâkim olmak ve İngiltereye yüklenmektir.

Bu hedeflerden hangisinin muvaffak olacağını hâdiseler gösterecektir.

Ömer Rıza DOĞRUL

Parti Grupunda

Sıhhî teşekküller hakkındaki suallere alâkadar Vekiller cevablar verdiler

Ankara 24 (a.a.) — C. H. P. Meclis Grupu umumî heyeti bugün -24/6/1941 salı günü- saat 15 te reis vekili Seyhan meb'usu Hilmi Uranın reisliğinde toplandı.

Ruznamede sivil sıhhat teşkilâtile ordu sıhhat teşkilâtının ve adlî tababet teşkilâtının bu günün ihtiyacına cevab verecek durumda olup olmadığı hakkında hükûmete tevcih edilmiş bir sual takriri vardı. Bu takrire alâkadar Adliye, Millî Müdafaa ve Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekilleri hükûmet adına cevab verdikten sonra bir çok hatibler ayni mevzular hakkında ve bu münasebetle de memleketin umumî sıhhat durumu ve onun müstakil inkişafı tedbirleri üzerinde faydalı bir çok mülâhazalar dermeyan etmişlerdir. Hatiblerin beyanatını ve Vekillerin nihaî izahatını müteakıb ruznamede başka madde de bulunmadığı cihetle riyasetçe celseye nihayet verilmiştir.

Eğer, Amerika harbe girerse?

Bir Amerikan muharririne göre, Almanya süratle mağlûb olacakmış

Londra 24 (a.a.) — Amerika Birleşik devletlerinin sabık Berlin ticaret ataşesi M. Douglas Miller «Hitlerle iş görmek kabil değildir» adlı kitabında Amerika harbe girdiği takdirde Hitlerin süratle mağlûb olacağını yazmaktadır.

M. Miller kitabının bir yerinde şöyle diyor:

«Her Almanı gizlice düşündüren üç mesele vardır: Harb, hezimet ve enflâsyon. Harb ilân ettiğimiz gün naziler mağlûb olduklarını anlıyacaklardır.

Her Alman, saklıca, kendini asgari ıztırab ve asgarî teessürle hezimetin neticelerinden kurtarmağa çalışacaktır.

Gerek hükûmet erkânile memurları arasında, gerek hususî işlerle meşgul olanlar arasında binlerce Alman tanıdım. Fakat nazi tecrübesinin muvaffakiyetine tam manasile inanan bir kişi gördüm.

Alman milleti hâlâ itaat ediyor, lâkin isteksiz olarak.

Eğer hezimet kapıya gelir de Almanlar mağlûbiyetle karşı karşıya kalacak olurlarsa, gizli tutulan itimadsızlık meydana çıkacaktır. O zaman nazi sisteminin manevî kusurları kütle halinde ihanet ve nasyonal sosyalizmi inkâr şeklinde tecelli edecektir.»

Ticaret Vekili Samsundan Ankaraya döndü

Samsun 24 (a.a.) — Buraya gelmiş olan Ticaret Vekili Mümtaz Ökmen ticarî ve iktısadî meselelerimizde tetkikte bulunduktan ve halkla temas ettikten sonra bugün Ankaraya dönmüştür.

Kızılay cemiyeti nizamnamesinin değiştirilen maddeleri

Ankara 24 (Telefonla) — Kızılay cemiyeti esas nizamnamesinin bazı maddeleri değiştirildi ve bu maddelerin yeni şekli Vekiller Heyetince tasdik edildi.

115 inci maddeye yapılan ilâve ile cemiyetin nizam ve talimatnamelerine riayet etmiyen yahud da maksad ve gayeleri hilâfına hareket eden idare heyetlerine işten el çektirerek yerine usulü dairesinde yenilerini intihab ettirmek ve bulundukları mahalde cemiyetin manevî nüfuzünü kırmış olan azayı değiştirmek hususunda umumi merkeze salâhiyet verilmektedir.

Muğlada zelzele

Muğla 24 (a.a.) — Biri dün gece ve biri de bu gün 12,30 da olmak üzere burada iki yer sarsıntısı olmuştur. Bunlardan bu gün duyulmuş olan sarsıntı şiddetli idi. Hasar yoktur.

Petenle Darlanın arası açılmış!

Aimral, ihtiyar mareşalı atlatmak için tedbirler alıyormuş

Londra 24 (a.a.) — Fransız hudu dundan müstakil Fransız ajansına gelen bir telgrafa göre, Mareşal Petain'le Amiral Darlanın arası yeniden açılmıştır.

İyi haber alan mahfillere nazaran Mareşal Petain, Amiral Darlanın kendisini bertaraf etmeğe çalıştığı hakkında bir intıba hasıl etmiştir. Mareşal, nezaretlerle bir çok resmî daireler kendi fotoğrafı yerine Amiralın resimlerinin asılmış olduğunu öğrenmiştir. Mareşal Petain, Darlanın eski muhariblerin müzaheretini temine çalıştığını zannetmektedir. Bundan başka, Darlan, emniyet teşkilâtında da kendisine kıymetli taraftarlar temin etmiştir.

Diğer taraftan Darlan büyük bir ihtiyatla hareket etmekte ve en yakın mesai arkadaşlarile kendisine merbut subayları bile tasavvurlarından haberdar etmemektedir.

Basın Birliği azalarına kolaylık

Münakalât Vekâleti, bu kart hâmillerine azamî kolaylığı gösterecek

Ankara 24 (Telefonla) — Türk Basın Birliği Reisi Falih Rıfkı Atay ve umumî kâtibi Naşid Hakkı Uluğ, bu gün Münakalât Vekili Cevdet Kerim İncedayıyı ziyaret etmiş ve Türk Basını kartını hamil olanların deniz ve kara vasıtalarile seyahatlerinde görecekleri kolaylıklar hususunda görüşmüşlerdir. Vekâlet, gerek bu hususta, gerek diğer mevzularda birlikteki meslekdaşlarımıza azamî müsaadekârlıkta bulunmuştur.

Diğer taraftan Maliye Vekâleti de Basın kartı nizamnamesile bu kart hamillerinin haiz olacakları haklara dair müsbet mütalealarını Başvekâlete bildirmiştir.

Dahiliye Vekâleti de mütaleasını bugünlerde Başvekâlete arzedecektir.

Kartların yakın zamanda azaya tevzline başlanacağı anlaşılmaktadır.

Azaya verilecek kartlar dört nevidir: Bunlar sarı, yeşil, mavi, kırmızı kartlardır. Sarı kartlar haftada en az iki defa çıkan siyasî bir gazetenin sahib, başmuharrir, yazı işleri müdürlerile daimî muharrir, muhbir, fotografçı ve ressamlarına ve Anadolu ajansının umumî müdürile başmuharrir ve daimî muharrirlerine, muhbirlerine ve fotograf muhabirlerine verilecektir.

Yeşil kart; yukarıdaki fıkrada intişar kaydına uymıyan siyasî gazetelerle siyasî mecmuaların sahib, başmuharrir, yazı işleri müdürleri, daimî muharrir, muhabir, fotografçı, ressam, mütercim ve musahhihlerine ve Basın Birliği idare heyetine ve haysiyet divanlarında aza olduğu halde bu vasıfta bulunmıyanlara ve Anadolu ajansının mütercimlerine verilecektir.

Basın kartı, kendi nev'ine göre, taşıyanlara kolaylıklar temin edecektir.

Ankarada kahve tevziatı

Ankara 24 (Telefonla) — Ankara ihtiyacı için ayrılan kahvelerden ilk partiyi olarak 100 çuvalın halka satışına yarından itibaren başlanacaktır. Kahvelerin tağşiş edilmemesi için vilâyetçe tedbirler alınmıştır.

Musahabe

Türlü akide dolabları içinde şaşıran insaniyet

Yazan: **Hüseyin Rahmi Gürpınar**

İnsanları salâha sevk ve teşvik için kurulan dinler vakit vakit maksadın zıddına şekiller alarak mezheb davaları, hak yolunda iddialarile milletin millete kanını içirtmişlerdir. Taassub, riya ve kütlelerin kesif cehaleti elele veren bu üç elemanın hâlâ çözülmez kördüğümleri, hâlâ söndürülmez yangınları içindeyiz.

Dinî çalım satanların hepsi dindar değildir. Sosyetenin saffetini istismar için yapılan bir riyakârlık, döndürülen bir fırıldaktır bu. Kendi inanmaz, inanmıyanlara kızar görünür. Bu riya sahtekârlığı içinde vazifelerini yapan papaslar da vardır. Yüzü zahid, içi münafık... Niçe cemiyet için bu türlüleri en muzır görüyor. Molyer'in Misantropundan ilhamlanarak diyor ki:

— Mümessilleri riyakârlardan ibaret oldukça hiç bir beşerî kudret tutunacak bir kulp bulamıyacaktır.

Fransanın mukadderatını idare edenlerin hep birden papas zihniyetli kimseler olmadıklarını biliyoruz. Lâkin bu, filozofları din aleyhtarlığile maruf milletin erkânı bu sefer kilisenin haçlı, sırmalı alayından istimdad etmek riyakârlığından çekinmediler. İnanmadıkları akidelere inananları kandırmak için inanır görünmek yapmacılığını irtikâbdan sıkılmamak vicdansızlığı... Katolik Fransa mutaassıb halk kısmı akidelerinin suyuna gitmek için ve kilise siyasetinin mazeretleri her ne olursa olsun Niçe'nin, Buhner'in milletile harbettiğini unutmamalıydı. Ne yapalım ki kütlenin cicimaması budur. Sıkıştıkça parmak, parmak ağzına çalmalı. Uyku ilâcı... Bu harb davasının Allah divanına çıkarılmaya lâyık bir tarafı yoktur. Muharib şefler nutuklarını bazı bazı Tanrı adile süslüyorlar. Onu da biliyoruz ki bu anış içlerinden gelen samimî bir inanın ifadesi değildir. Bu heybetli kelimeyi işitmek iştiyakile kirişte bekleyen kulakları lehe davet maksadile boşlamamak içindir.

Bir Allah ki muharib iki milletin de halikıdır. Belki o da şimdi bu kanlı veballi işe karışmamak için bitaraf bir temaşayı tercihan çekingen bir durum almıştır. Niçin sevgili kullarının bir kısmını öbür kısmına kırdırsın... Meselenin aslı ben doyayım sen aç kal değil mi? Bu haksızlığa ondan yardım istemek büyük bir küstahlık olmaz mı? Emelleri birbirile zıdlaşan iki milletin ayni egoist menfaat ihtiraslarından doğan dualarından birini ötekine tercihan kabul etmesi için Allaha yalvarmak. Beni tercih et ötekini öldür teklifi... Bu saygısızca mantıksızlığı egoistliğin kesif dumanı örtüyor. Rabbı da beşerî zihniyetle kandırmaya uğraşmak. Onun ilâhî takdiri neyse bozdurmaya kalkışmak. Allahı da lehe kullanmak için beşerî iltimas usulüne alıştırmak isteyorlar. Benim hatırım için takdirini boz, kendi ilâhî dileğin gibi değil benim istediğim gibi yap... O mekândan münezzeh, hiç bir duaya cevab vermiyor. Dua kabul etse kâinat ilâhî iradeden beşerî idareye geçecek...

Bütün milletler Tanrı nazarında daima kendi lehlerine rüçhan gururu besler. Kendilerini mümtaziyetle mübeşşer sayarlar. Sanki başka Allahın kullarıymış gibi diğer milletlere hiç bir manevî kıymet vermezler.

Muharib iki taraftan biri yenilecek yahud pata gelecekler. Bu iki ihtimalin dışında bir üçüncüsü yok. Zaferin mağlûbiyetin sebeblerini maneviyette değil maddiyette ararsak bulabiliriz. Gök bize uzak, üzerinde yaşadığımız âlem topraktır. Maddî sebeblerin zıddına yani tabiî amillerin haricinde hiç bir semavî kuvvetin leh ve aleyhte tesiri görülmüyor. Velevki insanî görüşümüzce bir taraf bariz şekilde haklı öbürü vahşice haksız bulunsun. İnsanlar mağduru, mazlûmu koruyan manevî kuvvete dayanmak vehmi içinde iş görürlerse çok aldanırlar. Bu büyük teselli ile oyalanmak lâzım gelen faaliyeti gevşetir. Vahşet, zulüm, yırtıcılık tabiatte mevcuddur. Beşerî tedbirlerle büsbütün yok edilemezler. Bu gaddarlıkların yokluğu farzedilse o zaman bu süt limanlık âlemde yaşamanın da tadsızlığına dayanılmaz. Her müsbet bir menfi ile taayyün eder.

Filân dinin filân dine tercihi hakkında gökten hiç bir işaret belirdiği yoktur. Harb elemanlarınca kim kuvvetliyse o üstün gelir. Harb vesair hâdiselerde bazan insanı şaşırtan tesadüfi fevkalâde vak'alar da olabilir. Bu müessesalarda da maneviyet aramak abestir. İnsanların tabiatle taban tabana aykırı giden yanlışlıkları saymakla bitmez. Her millet tabiî sebeblerin icabile vakit vakit yenmiş vakit vakit yenilmiştir. Semavî kuvvetin hiç bir din hiç bir kavmin üzerinde sabit bir tercihi görülmemiştir.

***

Fransayı çöktüren amillerden bir mühimmi daha var. Orada bir kısım gençlik şiir, edebiyat, kültür san'atında doğru yolun zıvanasından fırlayarak şuurun müsbet hedefi zıddına şuursuzluğun çok tehlikeli labirentlerine dalmışlardı.

Bu marazî inhirafla hayata ve sosyeteye karşı husumetkârlığı, nefreti bedii bir zevk sayıyorlar. Bu, (surréalisme) dedikleri psychanlyse bir nevi cezbe haletidir ki aklın kontrolundan kurtulup ruhun dolaştıracağı bütün hakikatlerin üstünde bir heyulâ âlemile temasa gelmek gibi bir şey... Bu ruyaî halet içinde müşahhas dünyanın bizi aldatan müsbet idraklerinden sıyrılarak ruhaniyetin aslî ve ruşina varlığına yükselmek. Bizim eski cezbeli, itikâflı, mistik tarikatlerin çok incelmiş alafrangası... Onlar da dünya ve mafihaya metelik vermezlerdi.

***

Heyecanı şimdiye kadar tadılmadık bir san'at kaynağının fıkırdayarak şuuru yakan lâvlarında arayorlar. Eski şiir, eski nesir onlar için bir mezarı dolduran kuru kemiklerdir. Yeni estetik, yeni zevk, yeni stil, yeni kelime, yeni teknik, yeni fikir... Peki ama hep bu yeniliklerin içinde bir uzvumuz köhne kalıyor. Bu yenilemek merakındaki ifratlarını büsbütün tatmine imkân yok, çünkü tâ iptidaî beşeriyettenberi nesilden nesle tevarüs ettiğimiz eski kafayı kullanıyoruz. Ne kadar değişsek hâlâ büsbütün ne hayvanız, büsbütün ne melek... Onlar bu ikisinin dışında şeytan olmak isteyorlar. (Inédit) ve mysticisme aşkına tutulmuşlar, söylenilmedik söz, yazılmadık kelime, düşünülmemiş fikir arayorlar.

İlk bakışta derinliğine birdenbire nüfuz edilemiyen (énigmatique) cümlelerin hallinde duyulan zevk heyecanlıdır. Fakat hezeyana varan şuursuzluk ta tımarhane sekenesile yarışa çıkmamak şartile...

Size bu yeni san'at estetiğinden bir iki örnek vereyim. Fakat önce aklınıza sıkıca hâkim olmanız tavsiyesile. Surréalisme anthologie'sinden küçük bir tercüme:

«En bütün ışığın körü adını verdiğim kadın yahud Albino kapısı inledi ve beni kendine çağırdı. Uzun müddet amur yaptık. Möblülerde de hasıl olan çatırdayış gibi, güneş vurması, tabutların kapanması, sükûtun çağırması, gece karanlığının parıldayışı gibi amur yaptık. Asla açılmıyan gözlerimizde en saf talihimizden başka bir şey çırpınmıyordu.»

Bu da, biraz mülâyim:

«Diyorlar ki Antoinette - la - parricide (1) bir çocuk doğurdu. Bir kız. Bu kız tekrar anasının karnına girmeye mahkûm oldu. Ve bu tasvire kapatıldı. (Antuvanet) bir sabıka yaratmak için anasını, babasını öldürdü. Kraliçe olunca kendile yatan, her sabah başka bir çıplak erkeği temaşaya gelmelerini ahalisine emretti. Bu erkekler sonra hadım edilirdi. Yerli halk erkeklerini korumak için yabancı erkekler celbine lüzum görüldü. Kaybolmuş bir san'at hakkında etüd yapmak için memleketi tarafından gönderilmiş bir kâşif Kraliçenin hoşuna gitti. Bu kaybolan şey unutmak san'atıydı. Meçhul tarikatlerden papaslar heyeti toplandı... Unutmak isteyenin kafa kemiğine masaj yaparak parmaklarile hafıza kuvvetini mahvediyorlardı.»

Bunlar bizim sayıklama dediğimiz hezeyanların muhtelif tarzlarından ilham alıyorlar. Bir ruh diğer bir ruhun postuna giriyor. Muvazeneli bir ruh azgın bir ruhun içine sokuluyor. Şuurlu serbest bir ruh mustarib ve ıstırabı içinde mahbus kalmış bir ruha hulûl ediyor. Birkaç yaprak daha tercümede devam edersem bu deli balından bir parmak tadarak ben de akım, kakım demeğe başlayacağım gibi geliyor bana.

Sürrealistler normal şuurdan ayrılıyorlar. Bunlar için hayâ ve pislik iki meçhul şeydir. Hiç yüzlerini buruşturmadan halâları karıştırıyorlar... Kelime okuyana kokudan burnunu tıkayacak kadar galiz ve mundardır. Fakat san'at havline yenilik getirmiştir. Temizlik, nezahet eski usul bediiyattandır. Bunun zıddı lâğımlarda bulunur. Öyle çırılçıplak çiğ tasvirler var ki edebin sathını deşerek kulac kulac dibine iniyorlar. Cezbe rüyalarında gördükleri hep kadın, erkek uzuvları ve şehvet görüşleridir. Yeni san'atta edeb, hayâ ve pislik yoktur nazariyesi karşısındayız... Ne yapalım ki medenî memleketlerin kanunları edebsizlikteki bu hududsuzluğu kayıd altına almışlardır. Temizlik de sıhhî lüzumun en başında gelir.

***

Şimdi size zamanın havasını saran, sarsan edebsizlik fırtınasının bir meltemini göstereceğim. Nisbeten çok mülâyim. Utangaç, ve duvaklı surréaliste André Breton'un Les Perdu'de 1924 tarihile çıkan makalesinden bir parça:

«Her şeyi salıveriniz. Dadayı, karınızı, metresinizi defediniz. Ümidlerinizden, korkularınızdan vazgeçiniz. Çocuklarınızı ormanın köşesine serpiniz. Gölgesini yakalamak için evi bırakınız. Lüzumunda müreffeh bir hayat, istikbalde size bir mevki verecek her şeyi terkediniz, başınızı alıp yollara çıkınız.»

Bu André Breton mesleğinde erginlikle tanınmış bir üstad olacak, güzel öğüdler savuruyor doğrusu. Mistiklerden daha mistikçesine hayattan yüz çevirmiş tehlikeli menfiyette bir muamma adamı... Vatan aşkı, ana, ata, evlâd, aile, yurd muhabbetlerinden ferdi tiksindirerek hayatın bütün sempatilerinden soymak... Bir milleti yaşatacak bütün bağları kırmak, bütün fazilet amillerine hamakat manası vermek... İnsanda ümid ve refaha meyil bırakmamak, çocuklarını ormana serptirerek beşerî zürriyeti kesmek... «1» numaralı hayat düşmanlığı... Bu yıkıcı, ırklar söndürücü yeni mezhebin salikleri normal sosyete hayatı ortasında açmış kangren çıbanlarına benzeyorlar. Bu deliliğe istidadı olanları antigangréneux'ye aşılamalı.

Adolf Hitler Almanyada bu dadalara, fütüristlere, sürrealistlere güzel bir tırpan attı. Çanlarına ot tıkadı. Hezeyanlarını susturdu. Zıngadak sesleri kesildi. Sindiler. Böyle nazik bir devrede memleket bünyesindeki bu kanserleri işler bir halde bırakamazdı. Bu tımarhane edebiyatında istidadlarını denemek için örnek vermeye kalkışan gençler çoğalmıştı. Bu zehirli mantarlar Fransada inkişaflarına çok müsaid bir gübrelik buldular. Sonra da belâlarını.

***

Absent, kokain, eroin ve ilâh... zehirlerin buharile reel dünyanın ortasında yarattıkları sun'î, mevhum âlemlerde sayıklamaya alışkın kafalardır bunlar... Bu sarsak genc bunaklar harbin müsbet, katı, kızgın toprağı üzerinde dimdik duramazlar, saf nizamı teşkil edemezler. Nişan alamazlar, vuramazlar, vurulurlar. Coşkun bir panik felâketinin akıntısile düşmana sırt dönerek kaçmayı saadet bilirler... Bu ölüm âşıkları hayatlarını dadaya, sürrealizme feda ederler. Vatanın halâsı bahsinde nah tabana kuvvet dört nala sıvışırlar. Bu sözlerim olacağın tahmini değil... Olmuşun isbatıdır. Vatan aşkını öldüren anti-seroma aşılanmış bu malûl dimağlarda yurd fedakârlığına yarayacak kabiliyet kalmamıştır. Vatan daima harîs gözleri çeken ve ancak can pahasına muhafaza edilebilen mukaddes bir mülktür. Müdafaasına kâfi kuvvetten mahrum kaldığı gün elden çıkar.

***

Beyaz zambaklar gibi gözlere açıla açıla sıkılmadan yol alan bu sürrealizm nereye gidiyor? Edebden öteye hangi menzile varacak? Hayâ taraftarı utangaclar artık endişe etmesinler. Zaten cascavlak soyundular. Gösterecek başka mahrem bir yerleri kalmadı ki... Teeddüben gözlerimizi yumalım.

(1) Parricide, baba katili demektir.

Meclisin bugünkü celsesinde

Ankara 24 (Telefonla) — Meclis yarın 15 te toplanarak çiftçi mallarının korunması hakkındaki kanun lâyihasını müzakereye devam edecektir. Yarınki ruznamede İsviçreye gönderilen fındıklar bedelleri hakkındaki anlaşma ile Türkiye - Almanya ve Türkiye - Fransa arasında imzalanan ticaret anlaşması ve protokolların tasdikı hakkındaki lâyihalarla yedek subay ve askeri memurlar hakkındaki kanunun 17 ve 22 nci maddelerini değiştiren lâyihanın ve fenerler hasılatının yarısının hazineye ödenmesi hakkındaki lâyihanın da birinci müzakereleri vardır.

Hadiseler Arasında — FELEK

Kurusıkı

Kurusıkının, bayram topundan maadasını hab tutmam. Çünkü sonu enailik ve sümsüklükle biter. Öyle olmasa adına kurusıkı derler miydi?

Kurusıkı bahsinin şaheseri Nasreddin Hocanın Timura yaptığıdır. Timur diyince aklıma geldi.

Merhumun kemiklerini bulmuşlar. Allah Allah! Yahu insanları mezarlarında da rahat bırakmıyorlar. Fir'avun mezarlarından Timurunkine kadar olan vak'aları gördükçe meşhur bir adam olmamakla kendimi bahtiyar addediyorum. Ya böyle bir adam olsaydım, vefatımdan bir iki asır sonra kemiklerimi karıştıracaklar ve beni mezarımda da rahat bırakmıyacaklarmış.

Timurun kemikleri bulunmuş sözünü işitince hatırıma geldi. Merhumun Semerkanddeki kabri malûmdu. Hatta Ankarada Halkevleri merkezinde Rus ressamlarından birinin Semerkandde Timurun türbesini gösteren yağlı boya büyük bir tabolsu da vardır. Şimdi bu biçare adamın kemiklerini karıştırıp da sağ bacağının daha kısa oluşundan istidlâl ederek (Timur topal imiş ya) bakayasile uğraşmakta acaba ne gibi ilmî fayda vardır; doğrusu kavrayamadım. Yalnız şu kadarı hatırıma geldi ki; rahmetli sağ olsaydı da mezarına el sürüleceğini söyleselerdi kimbilir nekadar gazab eder ve kimbilir kaç kişinin kellesini uçurturdu.

Şimdi gelelim kurusıkıya:

Timur ordusu Akşehire yaklaşınca Nasreddin Hoca -kasabalının ısrarı üzerine- Timura haber göndermiş:

« Yirmi dört saate kadar Akşehirden çıkarsa çıkar, çıkmazsa ben bilirim ne yapacağımı!» diye.

Hocanın elçisi bin müşkülâtla Timurun huzuruna girip bu «mesaj» ı tebliğ ettiği zaman beriki hiddetten köpürmüş. Hop oturmuş, hop kalkmış:

— Çabuk geritin şu herifi bana! diye emirler vermiş.

Bir müfreze hemen Akşehire gitmiş, Hocayı bulmuş ve palas pandıras, Timurun huzuruna getirmişler. Omzunda heybesile Timurun otağına giren Hoca hafif bir selâm verdikten sonra teklifsizce Timurun oturduğu sedirin yanına çökmüş.

Binbir meşgalesi arasında Nasreddin Hocayı unutmuş olan Timur, böyle lâübali bir tavırla huzuruna gelip oturan bu adamın kim olduğunu merak edip sormuş:

— Aleyküm selâm! Sen kimlerdensin?

Hoca cevab etmiş:

— Ben Akşehirden Hoca Nasreddinim!

Bu isim kendisine pek de yabancı gelmiyen Timur bir müddet düşündükten sonra Hocanın gönderdiği «mesaj» ı hatırlamış ve hiddetle yerinden fırlayıp:

— Haa! Sen miydin bana yirmi dört saate kadar çıkmazsa ben bilirim ne yapacağımı diyen?

Hoca fütursuzca cevab vermiş:

— Evet şahım! Bendim.

— Çıkmıyacağım be herif! Ne yapacaksın bakalım?.

— Ne yapacağım, sen çıkmazsan heybemi alıp ben çıkacağım da onu öğrenmek istedimdi. cevabını vermiş. Ve bu cevab bütün sinirlerini derhal yatıştırdığı için Timurun pek hoşuna gitmiş, -rivayet odur ki- Akşehire ilişmemiş ve Hocayı da musahibleri arasına almış.

Hocanın bu kurusıkısı hoş bir nispetsizlik arzettiği için enayice bir hareket sayılmaz. Lâkin kabarması yakışık alan birisi horozlanır da sonunda yelkenleri suya indirirse çok kepaze bir şey oluyor.

Dün tramvayda idim. Kapıya biri yapıştı. İçeride yolu kesen bir yolcuya bağırdı:

— Yahu! Yol ver de içeri gireyim. İçerideki kabardı:

— Yer yok! Kör müsün!

— Kör sensin! İnsaniyet namına biraz yer istedim. Sen insaniyetten anlamaz mısın!

— Pek ileri gitme sonra...

— Gideceğim işte, ne olacak?

İçerideki tekrarladı.

— İleri gitme dedim ya! Sonra fena olur.

— Ne yapacaksın be! Dövecek misin! Gir içeri diyorum sana!

Şimdi buna kaşrı evvelki çıkışma ile mütenasib olarak verilecek cevabı

— Seni bana sayile mi verdiler! diye okşamaya başlamak değil midir?. Hayır! Bizim içerideki aslan:

— Hadi be sen de! Ben seninle konuşmaya tenezzül etmem! demez mi?.. Ben alt tarafını dinlemedim. Tabiî kapıya asılı olan ağzına geleni söyledi. Öteki de gözlerini aksi tarafta havada bir yere dikti. Söylenenleri yuttu durdu.

Kurusıkının frenkçesi blöftür malûm ya! Kurusıkıda muvaffak olmak büyük ama büyük bir hünerdir; bunu gündeliğe kullanmaya gelmez.

E. FELEK

Bir AŞK UÇURUMU

Edebî roman — 80 —

Mahmud Yesari

Remziye, bakkaldan kahve aldırmağı düşünüyordu. Fikri, beş dakikanın içinde koşa koşa gider, alır gelirdi. İçi katılaştı, dişleri çarpıyordu.

Bu nereden aklına gelmişti? Fikriyi, mahalleye tanıtmak için mi? Onun ikide bir eve girip çıktığını görenler, türlü manalar verirlerdi.

Fikri, mangalda ısıttığı ellerini uğuşturuyordu:

— Sabahleyin, ben kahve alırım.

Genc kız hem sevindi, hem acıdı:

— Neye masrafa gireceksin?

Fikri, buna darıldı:

— Beni yabancı mı tutuyorsun?

Remziye, muhabbetle baktı:

— Zavallı Fikriciğim, sen ne iyisin!

Odaya çöken ağır hava dağılmıştı. Leman köşesinde, gözleri yarı kapalı, rahat nefes alıyordu. Edibe teyze, uyumuştu. Fikri, ellerini ısıtıyordu. Remziye, kendini toplamıştı.

Onlar, yoksulluğa, öyle alışmışlardı ki heyecanları çok sürmüyordu; yorulu-yorlardı.

Remziyenin sesi canlıydı:

— Fikriciğim. Aklında kalsın, diye tekrar ediyorum. Sabahleyin gelince, mutlaka bir şey yiyeceksin. Uykunu aldıktan sonra, buraya gelirsin. Lemana arkadaşlık edersin. Yemeğini de yer, vakit gelince işine gidersin.

Durdu, sağ yanağını çukurlaştırarak gülümsedi:

— Sıkılmak, çekinmek yok...

Fikri, yavaşça:

— Teşekkür ederim, dedi.

Bu kısa cevabda büyük bir minnetin derinliği vardı.

Odanın loşluğu ağır ağır kararıyordu. Leman:

— Of, sıkıldım, dedi. Lâmbayı yakalım.

Edibe teyze, uyanmıştı; Remziye mani oldu:

— Allah aşkına rahatını bozma! Ben yakarım. Fitilini de düzelteceğim.

Fitili makasla düzelttikten sonra, şişeyi tülbendle sildi, lâmbayı yaktı, perdeleri indirdi:

— Günler çok kısa.... Daha sabah erken, akşam oluyor.

Leman, elini çenesine dayamıştı:

— Geceler de çok uzun....

Sesinde, uzun, acı ıstırabların bütün yorgunluğu, ağırlığı vardı.

Susmuşlardı. Remziye, bu sükûttan sıkıldı:

— Bir şey konuşalım, çocuklar...

Leman da onun gibiydi:

— Konuşalım abla.....

Fikri, başını salladı:

— Konuşalım.

Remziye, düşünüyordu; buldu:

— Pazar günü çamaşırlarını yıkarız.

Bu, zoraki bir buluştu, kendi de güldü:

— Ben de ne tuhafım, bazan öyle saçmalarım ki....

Yavaş yavaş, sesine hâkim oluyordu:

— Fikriciğim, sen, izin günlerini de pazara çevirtmenin bir kolayına bak..... Haftada bir gün, doya doya konuşalım.

Fikri, içini çekti:

— Daha yeniyim. Arkadaşlarla açılsam, anlaşırım ama, gün meselesi....

Remziye, tasdik etti:

— Doğru, gün meselesi....

Fikri, saatine bakmıştı:

— Gitme zamanım yaklaşıyor.

Remziye telâşlandı:

— Burada oturmanı isterim ama, işine geç kalma.

Fikri, ayağa kalktı; Lemanla Edibe teyzeyi selâmladı:

— Allaha ısmarladık.

Cevab verdiler:

— Güle güle Fikri ağabey.

— Güle güle oğlum.

Remziyenin de kalktığını gören Fikri, mâni olmadı:

— Zahmet etme!

— Olmaz Vallahi.

Odadan beraber çıktılar. Genc kız, sofada idare kandilini yaktı. Aşağıda Fikri, paltosunu, şapkasını giymişti. Remziye, onun boyun atkısını sıkı sıkı sardı.

— Aman üşüme... Kendine dikkat.

Sokak kapısının önünde tereddüdle durdular. Birbirlerine baktılar, gülmek istediler, gülemediler. Bu bakış ve gülmek isteyişte, gülemeyişte uzun bir kucaklaşmanın sıcaklığı vardı.

Remziye, dayanamadı, Fikrinin omzunu öptü:

— Haydi Fikriciğim güle güle....

Fikrinin gözleri dalmıştı, derin bir iç çekişle göğsü kabardı; bir kavrayışta, genc kızı, omuzlarından tuttu, kaldırdı, dudak dudağa geldiler.

Remziye, yalnız, kendi dudaklarının yandığını sanmıştı. Fikrinin dudakları da alev alevdi.

İkisi de gözlerini kapamıştılar. İkisi de ateş gibi yanıyordu. Bu, ne bir sinema sahne cilvesi, ne bir salon öpüşmesi idi. Bu, normal genc kadınla genc erkeğin içten, candan kucaklaşması idi.

Bir kaç saniye, dudak dudağa kaldılar. Bu kızgın, alev alev yanan kor birden küllendi; Fikri, yorulmuş gibi, genc kızı, yavaşça yere bıraktı. Remziye, sıtma nöbetleri geçirerek titriyordu. Fikrinin yüzüne baktı; onun gözlerinde de kıvılcımlar yanıyordu. Remziye:

— Oh!

Dedi, yorgun bir soluk aldı.

Fikri, onu, göğsüne bastırmıştı:

— Canım benim!..

Genc kız, inledi:

— Canım!...

Sokaktan geçen yoğurtçunun sesi, onları, ayıltmıştı. Fikri, acele kasketini düzeltti, kesik sesle:

— Gideyim, dedi.

Kapıyı açmak isterken sendeledi; Remziye, davrandı ve alışkan bir hareketle sürgüyü çekmişti. Fikri:

— Haydi, Allaha ısmarladık!

Dedi, Remziyenin elini sıktı, sokağa fırladı. Genc kız, korkuyordu, kapıdan başını çıkarmıştı; arkasından baktı:

— Güle güle.....

Sokak, daha alacakaranlıktı; gelen geçen yoktu. Remziyenin içi rahatlandı, kapıyı sessizce kapadı. Yukarı çıktığı zaman, dişleri çatırdıyordu:

— Aman, çok soğuk!..

Lemanla, Edibe teyze; gözlerini açıp:

— Sen de, soğukta kaldın?

Demediler. Fakat Remziye, onların, bakmayan gözlerinin ışığını, bir ayna tutulmuş gibi gözlerinin önünde görüyordu.

Genc kız, iskemleyi çekti, mangala kapandı. Konuşmadılar.

Ne konuşacaklardı? Ne kadar başka şeyler konuşmak isteseler, gene dönüp dolaşıp ayni şeyi konuşacaklardı. Gelgelelim, odanın ağır sükûtu konuşuyordu.

Leman, bir iki kere göğüs geçirdi. Remziye; bir kaç kere kuru kuru öksürdü:

— Üşütmüşüm!

Edibe teyze, başı göğsüne düşmüş, uyukluyordu.

Neden sonra, Leman çekinerek sordu:

— Abla, yemek yesek mi?

Remziye, o kadar dalmıştı ki kardeşinin ince, hasta sesile ürperdi; elile göğsüne bastırdı:

(Arkası var)

CA

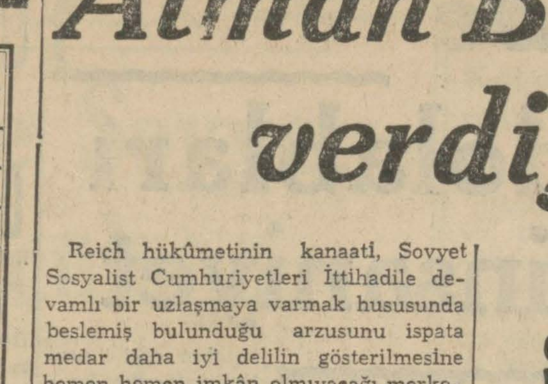

Soldan sağa:
1 — Bizzat bendeniz. 2 — Birdenbire vaki olan vefat (iki kelime). 3 — Mukaddes kadın. 4 — Ay, Fransada bir şehir. 5 — Akıl, bir iskambil kâğıdının tersi. 6 — Karşılıklı danışma. 7 — Ümid eden, yenecek şeyler. 8 — Süvari (iki kelime). 9 — İnilti, tersi «utanma» dır.

Yukarıdan aşağıya:
1 — Tatlı bir maddenin posası. 2 — Buğday tozu, gök. 3 — Ters çevirirseniz «mâni» olur, şahsî. 4 — Fransada bir nehir, sevgili. 5 — Bilgisi derin. 6 — Küçük risale, bir emir. 7 — İş, ters çevirirseniz hayvanlardan birine hitab eden emir olur. 8 — Mürekkeb bir edat. 9 — Kâğıd parçası, çocuklu kadın.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	K	A	R	L	O	F	Ç	A	■
2	Ö	L	Ü	■	N	A	İ	L	E
3	Ş	İ	T	A	B	■	Ç	I	Ğ
4	E	Ş	E	L	E	Y	E	N	■
5	B	İ	N	İ	Ş	■	K	■	M
6	A	R	■	B	■	D	■	D	E
7	Ş	■	M	E	Z	İ	Y	E	T
8	I	L	A	Y	■	R	E	V	A
9	■	İ	Ç	■	B	İ	L	A	L

Nikâh

Sabık Bolu Halkevi reisi merhum Mustafa Şevket Beyin kızı Hacerle riyaziye öğretmeni Ali Nazima Ergun nikâhlandılar. Nikâh merasimi dün Fatih Belediye dairesi evlenme salonunda iki tarafın davetlileri önünde yapıldı.

Dz. Levazım Satınalma Komisyonu İlânları

Marmara Üssübahri K. Satınalma Komisyonundan:

Cinsi	Kilosu	Tahminî fiatı Kuruş	Tutarı Lira K.
Süt	36.500	13	4747 00
Yoğurt	32.850	15	4927 50
			9672 50

1 — Yukarıda cins ve miktarı yazılı iki kalem yiyecek maddelerinin kapalı zarf usulile eksiltmesi 1 temmuz 941 salı günü saat 15 te İzmitte Tersane kapısındaki Komisyon binasında yapılacaktır.
2 — Şartnamesi bedelsiz olarak Komisyonumuzdan alınabilir.
3 — Eksiltmeye iştirak edecek isteklilerin bu işlerle ilgili olduklarına dair ticaret vesikalarını ve 725.44 liradan ibaret muvakkat teminatlarile birlikte tanzim edecekleri teklif mektublarını belli gün ve saatten bir saat evveline kadar Komisyon Başkanlığına vermeleri. (4727)

***

25 haziran 941 çarşamba günü saat 15 te pazarlıkla eksiltmesi yapılacağı ilân olunan 6500 metre çelik borunun görülen lüzuma binaen eksiltmesi geri bırakılmıştır.
Lüzumu halinde eksiltme tarihi ayrıca ilân olunacaktır. (5071)

Kayıb köpek

Orta boyda beyaz siyah lekeli bir bolduk köpeği kayıbdır. İstiklâl caddesi No. 207 Stil möble mağazasına getiren veya haber veren fazlasile memnun edilecektir.

BÜRHANEDDİN TEPSİ TEMSİLLERİ
Beşiktaş bahçesinde bu akşam,
Beylerbeyinde yarın akşam
büyük alkışlara mazhar olan
BABA RAMİZ
(Pere Lebonard)
Piyes 4 perde
Pek yakında NERON ve
Seniye Tepsinin dansları

RAŞİD RIZA TİYATROSU
Bu akşam Bağlarbaşında
Yarın akşam Kadıköy Süreyyada
BENİ ÖPÜNÜZ
Komedi 3 perde
Halide Pişkin temsillere iştirak edecek.

Alman Büyük Elçisinin verdiği muhtıra

Reich hükûmetinin kanaati, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri İttihadile devamlı bir uzlaşmaya varmak hususunda beslemiş bulunduğu arzusunu ispata medar daha iyi delilin gösterilmesine hemen hemen imkân olmıyacağı merkezindedir.

Balkanlılar arasındaki ihtilâf

4 — Rusyanın Balkanlara doğru ileriye uzanmasile bu sahaya müteallik arazi meseleleri sökün etti. Rumanya ve Macaristan 1940 yazında kendi aralarındaki arazi ihtilâflarının bir hal suretini temin etmek üzere Almanyaya müracaat ettiler. İngiliz ajanları tarafından körüklenen bu ihtilâflar yüzünden ağustos sonunda keskin bir buhran hasıl oldu. Rumanya ile Macaristan arasında hemen bir harbin patlak vermesi karşısında bulunuluyordu- ki, Macaristan ve Rumanya tarafından aralarındaki ihtilâfın halli zımnında tavassutta bulunması için mükerreren kendilerine rica edilmiş olan Almanya, Balkandaki sulhu muhafaza için bu arzuyu is'af ederek İtalya ile müştereken bu iki devleti Viyanada bir konferansa çağırmış ve orada ve gene kendilerinin ricasile 30 ağustos 1940 tarihinde Viyana hakem kararını vermiştir. Bu suretle yeni Macar - Rumen hududu tesbit edilmiş ve Rumen hükûmetine, yapmış olduğu arazi fedakârlığı hasebile bu keyfiyeti kendi milletine karşı temsil edebilmesini mümkün kılmak için ve bu saha dahilinde atiyen her türlü kavgayı haric kılmak üzere Almanya ve İtalya Rumen devletinin geri kalan topraklarının garantisini deruhde etmişlerdir. Bu sahada Rus amali tatmin edilmiş olduğundan, bu teminat hiç bir veçhile Rusyaya tevcih olunamazdı. Buna rağmen, Sovyet İttihadı şikâyette bulundu ve Besarabyanın ve şimalî Buğdanın kazanılmasile Balkandaki amalinin tatmin edilmiş bulunduğuna müteallik evvelki beyanatının hilâfına Balkan meselelerinde henüz daha yakinen tasrih olunmıyan mütemmim alâka ve menfaatinin bulunduğunu beyan etti. O zamandan itibaren Sovyet Rusyanın Almanyaya müteveccih politikası gitgide daha fazla sarahat kesbetmektedir. Reich hükûmeti artık bundan sonra Moskova nezdindeki İngiliz büyük elçisile uzun zamandanberi şöyle böyle devam etmekte olan müzakerelerin müsaid bir surette inkişaf etmekte olduklarına müteallik gitgide daha müşahhas haberler almıştır. Hemzaman olarak, Reich hükûmeti, Sovyet İttihadının bütün sahalarda yaptığı kesif askerî hazırlıklarına müteallik vesaiki ele geçirmiştir. Bu vesaik, Moskova nezdindeki Yugoslav ataşemiliterinin son zamanda Belgradda bulunan 17/12/1940 tarihli bir raporunda diğer hususat meyanında teyid olunmakta olup bu raporda diğer hususatla beraber, kelime bekelime şöyle denilmektedir:

Sovyetlerin harb hazırlığı

«Sovyet muhitlerinin istihbaratına tevfikan hava kuvvetlerinin, zırhlı silâhlarının ve topçunun teçhizi hususu, halihazır harbin tecrübelerine istinaden tamamen hali icrada olup 1941 yılının ağustos ayına kadar esas itibarile ikmal edilmiş olacaktır. Bu tarih muhtemelen zaman itibarile en geniş hazırlık mühletinin müntehası olup bu âna kadar Sovyet İttihadının haricî politikasında hiç bir hissedilir tadilâtın vukuuna intizar etmeğe lüzum yoktur.»

Sovyet İttihadının Balkan meselelerindeki gayridostane tavru hareketine rağmen, Reich Hariciye Nazırı tarafından M. Staline hitaben yazılan bir mektubda, Moskova müzakeratındanberi Reich hükûmetinin politikası hakkında geniş tafsilât verilmek suretile Almanya Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri İttihadile anlaşmak hususunda yeniden bir gayret sarfetmişti.

Üçler Paktı ve Sovyetler Birliği

Mektubda bilhassa Almanya, İtalya ve Japonya tarafından Üçler Paktının akdinde bu paktın hiç bir veçhile Sovyet Rusyaya karşı olmadığı, bilâkis üç devletin Sovyet Rusya ile dostane münasebetlerinin ve muahedelerinin bu anlaşma ile tamamen masun kaldığı, Berlin Üçler Paktında da bu cihetlerin tevsik ve tesbit edildiği hususlarına işaret edilmiştir. Bundan maada, mektubda, üçlü pakt devletlerinin Sovyet Rusya ile arzu ettikleri dostane münasebetlerin müştereken idamesine ve tenvirine ve sağlam bir esasa raptına muvaffakiyet hasıl olması arzu ve te-

Almanya Sovyetlere niçin harb ilân etti?

mennisi de izhar edilmektedir. Bu meselelere dair müzakerede bulunmak üzere, Reich Hariciye Nazırı, Molotofu Berline davet etmiştir. Molotofun Berlini ziyaretinde, Reich hükûmeti, Rusyanın, Üçlü Pakt devletleri ve Almanya ile hakikî ve dostane bir işbirliği yapmayı, ancak bu devletlerin ve bilhassa Almanyanın, böyle hakikî bir işbirliği için Sovyet hükûmetinin istediği bedeli ödemeğe hazır olmaları halinde kabul edebileceğini tesbit etmiştir. Bu karşılık, Sovyetler Birliğinin şimalde ve Avrupa cenubu şarkisinde daha ileriler sokulmasından ibarettir. M. Molotof tarafından Berlinde ve Moskovadaki Alman büyük elçisi tarafından yapılan müteakıb diplomatik görüşmelerde, aşağıdaki talebler ileri sürülmüştür:

Sovyetler Bulgaristan ve Türkiyede üsler istemiş!

Sovyet hükûmeti, Bulgaristana bir garanti vermek ve bundan maada, mezkûr devletle, Baltık devletlerile yapılan paktın örneğine uygun, yani, askerî üsler verilmesi icab eden bir yardım paktı imzalamak arzusundadır. M. Molotof Bulgaristanın iç rejimine dokunulmıyacağını beyan etmişken ve Rus Komiseri Sobolovun bu tahakkuk devresinde Sofyayı ziyareti de buna matuf iken, Sovyet hükûmeti, Türkiye ile ,ikinci defa olarak, Sovyet kara ve deniz kuvvetleri için Karadeniz ve Çanakkale boğazlarında, uzun vadeli kiralama esasına müstenid bir üs tesisi için muahede yapmak istemiştir. Türkiye buna razı olmadığı takdirde, Almanya ve İtalyanın, Rusyanın bu diplomatik talebinin yerine getirilmesini teminen kendisine muzaheretleri isteniyordu. Bu talebler, Balkanların Sovyetler Birliği hakimiyeti altına girmesine kadar varıyordu. Nihayet, Sovyet Rusya kendisini Finlandiyanın tehdidine maruz hissettiğinden, Almanyanın Finlandiyayı tamamen feda etmesi isteniyordu ki, bu da mezkûr memleketin filen işgali ve Fin milletinin yok edilmesi demekti.

Almanya, Sovyetler hükûmetinin Üçlü Pakta iştirakinin ilk şartları olarak serdettiği bu teleblerini bittabi kabul edemezdi.

Bu suretle Üçler Paktı devletlerinin Sovyetler İttihadile bir anlaşma yapmak hususundaki gayretleri akim kalmıştır. Almanyanın bu tavru hareketi Rusyanın Almanya aleyhinde artık gittikçe tebarüz eden politikasını şiddetlendirmeğe müncer olmuş ve İngiltere ile gittikçe sıkı işbirliğini meydana çıkarmıştır.

Karadeniz ve Çanakkale boğazları Sovyetlerin emniyet mıntakası imiş

Rusyanın bu reddedici tavru hareketi 1941 ikincikânununda ilk defa olarak diplomatik sahada inkıtaı mucib olmuştur. Yani Almanya bu ayda Bulgaristanda, İngiliz kıt'alarının Yunanistana ihracına karşı bazı emniyet tedbirleri aldığında Berlindeki Rus sefiri resmî bir müracaat yaparak Sovyetler İttihadının Bulgar topraklarile Karadeniz ve Çanakkale boğazlarını Rusyanın emniyet mıntakası addettiğini ve bu mıntakalarda bu emniyeti tehdid eden hâdiseler karşısında alâkasız, seyirci kalamıyacağını, bu sebeblerle Sovyet hükûmetinin, Bulgar topraklarında ve her iki Boğaz mıntakasında Alman kıtaları bulundurulmaktan Almanyayı tahzir ettiğini söylemiştir. Bunun üzerine Reich hükûmeti Balkanlardaki askerî tedbirlerinin sebeb ve gayeleri hakkında Sovyet hükûmetine tatminkâr malûmat vermiş ve Almanyanın İngilterenin Yunanistana ayak basmak hususundaki her bir teşebbüsünü her bir vasıta ile menedeceğini, fakat Boğazları işgal etmek niyetinde olmadığını bilâkis Türk hakimiyet mıntakasına hürmet göstereceğini, Alman kıt'alarının Bulgaristandan geçmelerinin Sovyetler İttihadının emniyetini ihlâl eder mahiyette görülmediğini, Reich hükûmetinin bu harekâtla daha ziyade Sovyet menfaatlerine hizmet ettiği fikrinde olduğunu, Balkanlarda, harekâtın icrasından sonra Almanyanın kıt'alarını oradan tekrar geri çekeceğini bildirmiştir.

Sovyetlerin bir beyanatı

Reich hükûmetinin bu izahatına rağmen Sovyet hükûmeti Alman kıt'alarının girişini müteakıb Bulgaristan adresine bir beyanat neşretmiştir ki bu, Almanyaya karşı doğrudan doğruya hasmane bir karakterde idi ve Bulgaristanda Alman kıt'aları bulunmasının Balkanlarda sulha değil, bilâkis harbe saik olduğunu ifade ediyordu.

Rusyanın bu tavrú hareketinin bu türlü izahını daha ziyade sıkılaşan Sovyet - İngiliz işbirliğine dair o zamanlarda tekâsüf eden haberler teyid etmiştir.

Buna rağmen Almanya bu meselede susmuştur. 1941 martında Sovyet hükûmeti tarafından Türkiyeye verilen ve Türkiye, Balkanlardaki harbe girecek olursa Rusya tarafından arkasından vurulmıyacağına dair olan teminat da bu kabildendir. Reich hükûmetinin malûmu olduğu üzere bu teminat, İngiliz Hariciye Nazırının Ankarayı ziyaretinde İngiliz - Rus müzakerelerinin bir neticesiydi ve İngiliz Hariciye Nazırının gayretleri bu yoldan Rusyayı İngiliz kombinezonuna daha sıkı bir surette bağlamayı istihdaf ediyordu.

Sovyetlerin Almanya aleyhine tahrikâtı

5 — O zamandanberi Sovyet hükûmetinin Alman Reich'ına karşı daima artan tecavüzler politikası ve şimdiye kadar Sovyet İttihadile İngiltere arasında henüz bir dereceye kadar kapalı olarak yapılan siyasî işbirliği, bu yılın nisan ayı iptidasında Balkan krizi başlayınca bütün dünyaca malûm oldu. Yugoslavyanın Üçler Paktına iltihakından sonra Belgradda yapılan hükûmet darbesinin İngiltere tarafından Sovyet Rusya ile anlaşılarak vukua getirildiği bugün her türlü şüpheden ari olarak sabit bulunmaktadır. Daha 14 teşrinisani 1940 tanberi Rusya gizli bir surette Yugoslavyanın Mihver devletlerine karşı teslihine çalışmıştır. Belgradın işgalinden sonra Reich hükûmetinin eline geçen vesikalar Rusyanın Yugoslavyaya silâh teslimatının her safhası hakkında malûmat vermekte ve keyfiyeti kat'î olarak ispat etmektedir. Belgrad hükûmet darbesi muvaffak olunca da Rusya 5 nisanda Sırbistanın gayrimeşru Simoviç hükûmetile bir dostluk paktı akdetmiştir. Bu paktın akdile istihdaf olunan gaye, suikasdcilere muzaheret ve müşterek İngiliz - Yugoslav - Yunan cephesini takviye etmekti. Birleşik Amerika Hariciye müsteşarı M. Sumner Welles daha evvel Vaşingtondaki Sovyet Rus sefirile birçok görüşmeler yaptıktan sonra bu münasebetle ve bariz bir memnuniyetle 6 nisan 1941 de Rus - Yugoslav paktının en büyük ehemmiyeti olabileceğini, bu paktın çok taraflı menfaatlere çarptığını ve bunun yalnız bir dostluk ve ademi tecavüz paktından fazla bir şey olduğunu kabul için sebebler mevcud bulunduğunu söylemiştir. Böylece Alman kıt'alarının, İngilizlerin Yunanistana yaptıkları ihraca karşı Rumen ve Bulgar topraklarında tahşid edildiği sıralarda, Sovyet Rusya, İngiltere ile vâzıh bir anlaşma yaparak, Almanyayı arkasından vurmağa çalışıyor ve bunun için de Yugoslavyaya siyaseten açık ve askerî bakımdan gizli olarak yardım ediyor ve Türkiyeye arkasından vurmıyacağına dair teminat vererek onu Bulgaristana ve Almanyaya karşı tecavüzkârane bir vaziyet almağa ve Türk ordularını Trakyada çok gayrimüsaid pozisyonlar içinde harekete geçirmeğe çalışıyor.

6 — Kendisi Rumen hududlarında Besarabya ve Moldavda kuvvetli kıt'alar tahşid ediyor ve,

7 — Hariciye Komiser muavini Viçinski nisan iptidasında Moskovadaki Rumen elçisi Gafenko ile görüşürken Rumanyayı Almanyadan ayırmak için Rusyanın Rumanyaya sür'atle bir yaklaşma politikasından bahsediyor.

İngiliz diplomasisi Bükreşteki Amerikalılar tavassutile ayni istikamette gayretler sarfediyor, böylece Rumanya ve Bulgaristana gelen Alman kıt'aları İngiliz - Rus plânlarına göre burada üç taraftan yani Besarabyadan, Trakyadan ve Sırbistanla Yunanistandan tecavüze uğrayacaklardır. Ancak General Antoneskonun dürüst ve Türk hükûmetinin realist tavru hareketleri ve her şeyden evvel de Almanların seri hareketleri ve Alman ordusunun kat'î zaferleri sayesinde bu İngiliz - Rus plânı akim bıraktırılmıştır. Reich hükûmetinin aldığı haberlerden öğrenildiğine göre, iki yüze yakın Yugoslav tayyaresi Sovyet Rusya ve İngiliz ajanlarını ve Sırb suikasdcilerini hamilen bir kısmı Rusyaya ve bir kısmı da Mısıra uçmuştur. Rusyaya giden zabitler bugün Rus ordusunda hizmet ediyorlar. Bu malûmat İngiltere ve Rusyanın Yugoslavya ile işbirliğini karakteristik bir tarzda aydınlatmaktadır. Sovyet hükûmeti bugün güttüğü politikanın hakikî gayesini gizlemeğe beyhude yere çalışmıştır. Daha son zamanlarda Almanya ile iktısadî münasebetlerini muhafaza ettiği gibi daha bir takım münferid aksiyonlar da yaparak dünyayı kendisinin Almanya ile normal hatta dostane münasebetler içinde bulunduğuna inandırmak suretile aldatmak istemiştir. Meselâ birkaç hafta evvel Belçika, Norveç, Yunan ve Yugoslav elçilerinin Rusyadan çıkarılması bu kabildendir.

Sovyetler Birliği siyasetini gizleyor

İngiliz sefiri Cripps'in Sovyet hükûmetile anlaşarak vaki iltizamı üzerine Alman - Rus münasebetleri hakkında İngiliz matbuatının susması ve nihayet Almanya ile Sovyet Rusya münasebetlerini tamamile dürüst göstermeğe çalışan ve bundan kısa bir müddet evvel yapılan Tass tekzibi de bu kabildendir.

Sovyet hükûmetinin hakikî politikasile taban tabana zıddiyet teşkil eden bu gizleme manevraları Reich hükûmetini tabiatile aldatmamıştır. Sovyet hükûmetinin Alman düşmanlığı politikası askerî sahada elde mevcud bütün Rus muharib kuvvetlerinin Baltık denizinden Karadenize kadar uzun bir cephede daima artan tecemmü ve tahaşşüdile muvazi gitmiştir. Daha Almanya garbda Fransa seferinde angaje iken ve şarkta gayet az Alman kıt'aları varken Rus başkumandanlığı Almanyanın şark hududunda büyük kıt'alar tahşid etmeğe başlamıştır. Bu meyanda şarkî Prusya, Polonya ve Bukovina ile Besarabyada da Rumanyaya karşı bilhassa kuvvetli Rus tahaşşüdleri tesbit olunmuştur.

Keza Finlandiyaya karşı da Rus garnizonları mütemadiyen takviye edilmiştir. Avrupa Rusyasından sonra şarkî Asya ve Kafkaslara yeni yeni fırkalar sevkedilmesi dahi, bu sahadaki diğer tedbirler cümlesindendi. O vakitler, Sovyet hükûmeti bilfarz Baltık bölgesinde pek az askerî kuvvet bulunduracağını ifade ettiği halde işgal tamamlandıktan sonra yalnız bu sahada gittikçe artan kütleler halinde Rus askeri tahşid edilmiştir ki bunların miktarı bugün 22 fırka olarak tahmin edilmektedir. Görülüyor ki Rus kıtaatı mütemadiyen Alman hududuna sokulmuşlardır. Halbuki Almanya tarafından Rusların bu hareketi için mucib sebeb teşkil edebilecek askerî tedbirler alınmamıştı. Rusların aldığı bu tavırdır ki Alman ordusunu mukabil tedbir almak mecburiyeti karşısında bırakmıştır. Bundan maada Rus ordusunun ve hava kuvvetlerinin muhtelif teşekkülleri ileri hatlarda toplanmış ve Almanya hududu boyunca tayyare meydanları kuvvetli hava teşekküllerile beslenmişti.

Sovyetlerin tecavüzkâr emelleri

Nisan bidayetindenberi mütezayid hudud tecavüzleri tesbit edilmiş ve Rus tayyarelerinin gittikçe artan şekilde Reich sahalarına geçtiği müşahede edilmiştir. Rumen hükûmetince bildirildiğine nazaran ayni haller Rumanyanın Bukovina, Moldavya ve Tuna hudud mıntakalarında da tekerrür etmiştir.

Alman orduları başkumandanlığı bu sene bidayetindenberi Alman haricî siyaseti idare merkezinin nazarı dikkatini celbederek Rus ordusunun bu suretle Reich sahasını tehdid eden hareketlerinin gittikçe arttığını mükerreren bildirmiş ve bu harekâtın tecavüzkâr emellerden başka bir şeye atfedilemiyeceğini işaret etmişti. Ordu başkumandanlığının yaptığı bu tebligat, münderecatının tekmil teferrüatile efkârı umumiyeye bildirilecektir. Maamafih Rus ilerlemesinin tecavüzkâr oluşu hususunda en küçük bir şüphenin mevcudiyeti mümkün idiyse bu da Alman orduları başkumandanlığına son günlerde gelen haberlerle tamamen zail olmuştur.

Rus umumî seferberliği yapıldıktan sonra, bugün Almanyaya karşı hareket halinde bulunan kuvvetlerinin miktarı 160 fırkadan aşağı değildir. Son günlerde yapılan müşahedeler neticesine göre Rus kıtaatının bilhassa motörize ve zırhlı teşekkülleri o suretle sıralanmıştır ki Rus başkumandanlığı her an muhtelif noktalardan Alman hududuna müteveccih tecavüz hareketine geçebilecek vaziyettedir. Mütezayid inkişaf ve devriye faaliyetine dair gelen malûmat ve hudud hâdiselerile iki ordu arasında vuku bulan ileri karakol vuruşmalarına dair her gün alınan haberler, her an patlak verebilecek kabiliyette olan fevkalâde gergin askerî durumun manzarasını tamamlamaktadır. İngiliz büyük elçisi Cripps'in İngiltere siyasî ve askerî idaresinin Sovyet Rusya ile daha sıkı mesai birliği tesis etmesi için yaptığı temas ve müzakerelere dair bugün İngiltereden gelen haberlerle, evvelce daima Sovyet düşmanlığı gütmüş olan Lord Beaverbrook'un Rusya, girişeceği mücadelede, elde mevcud tekmil kuvvetlerle muzaheret edilmesi yolundaki beyannamesi ve keza Birleşik Amerikadan ayni suretle hareket etmesi talebi, Alman milletine, nasıl bir akıbet hazırlanmak istendiğini açıkça ispat etmektedir.

Alman hükûmetinin noktai nazarı

Hulâsa bu sebebledir ki Reich hükûmeti aşağıdaki tebligatı vermiştir:

1 — Sovyet Rusya, Almanya ve Avrupa aleyhine giriştiği inhilâl ettirme gayretlerine devam etmekle kalmamış, bu gayretine harbin başlamasındanberi hız vermiştir.

2 — Sovyet Rusya, Almanyaya karşı dış politikasına, gittikçe artan ölçüde hasmane bir veçhe vermiştir, ve

3 — Sovyet Rusya tekmil kuvvetlerini derhal harekete hazır bir halde Alman hududlarına toplamıştır.

Bu suretle Sovyet Rusya hükûmeti Almanya ile kendi arasındaki muahedeleri ve uzlaşmaları çiğnemiş, ihanet etmiştir. Bolşevik Moskovanın nasyonal sosyalizme karşı duyduğu kin, siyasî aklı selime galebe çalmıştır. Bolşevizm, nasyonal sosyalizme karşı can düşmanıdır.

Bolşevik Moskova, nasyonal sosyalist Almanyayı, içinde bulunduğu mevcudiyet cidalinde arkadan vurmak üzeredir. Almanya, şark hududundaki bu ciddî tehdid karşısında bigâne kalamaz. Bundan dolayıdır ki Führer Alman ordusuna bu tehdidi olanca kuvvetile karşılamak emrini vermiştir.

Alman milleti, gelecek mücadeleye yalnız vatan müdafaası için girişmediğini, ayni zamanda bütün medeniyet âlemini, bolşevizmin öldürücü tehlikesinden kurtararak Avrupada hakikî sosyal kalkınma yolunu açmak vazifesinin de kendisine mevdu bulunduğunu müdriktir.»

ASKERLİK İŞLERİ

Şubeye davet

Eminönü Askerlik şubesinden:
336 doğumlu ve bu doğumlularla muameleye tâbi muamelesi tekemmül etmiş kısa hizmetli orta ehliyetnameliler 28 haziran 941 tarihinde Yedek Subay okuluna sevkedileceklerinden nüfus cüzdan ve askerlik vesikalarile mezkûr tarihte şubede bulunmaları ilân olunur.

Avcıları davet

Avcılar ve Atıcılar cemiyetinden:
Kara avcılığı kanununun 11 inci maddesinin A. fıkrası hükmünce av tezkerelerinin tebdili için gereken 941 yılı kayıdlarının yenilenmesine başlanmıştır. Üyelerin saat 14 ten 17 ye kadar pazartesi, çarşamba ve perşembe günleri cemiyet merkezine müracaatleri rica olunur.

RADY

Bu günkü progr

7,30 Program
7,33 Müzik (Pl.)
7,45 Haberler
8,00 Müzik (Pl.)
8,40 Evin saati
★
12,30 Program
12,33 Şarkılar
12,45 Haberler
13,00 Orkestra
13,15 Şarkılar
13,30 Orkestra
★
18,00 Program
18,03 Saz
18,15
18,25 Politi
18,45
19,30 Habe
19,45 Çift
20,15 Rad
20,45 Halk
21,00 Ziraat
21,10 Viyol
21,25
22,10 Şarkı
22,30 Habe
22,45 Dans
23,30 Kapan

M. M. V. Deniz Müsteşarlığından:

Beheri 500 ve 650 beygir kuvvetinde 2000 devirli benzin motörl... Glaç «Şanjuman» alınacaktır.
İsteklilerin bu husustaki tekliflerini bir mektubla Müsteşarlığımız ... İmalât Ş. Md. lüğüne bildirmeleri. «3436»

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Muhammen bedeli (13250) lira olan 5,000 metre bej renk bez 8/7/94... günü saat 15 te kapalı zarf usulile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.
Bu işe girmek istiyenlerin (993,75) liralık muvakkat teminatla kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14 e kadar Komisyon ...liğine vermeleri lâzımdır.
Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme Dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılacaktır.

Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğünden:

Ayvalık kazasının kadastrosu yapılacaktır. 2613 sayılı kadastro ve tapu tahrir kanununun 8 inci maddesi mucibince keyfiyet gayrimenkul sahiplerince de malûm olmak üzere ilân olunur. «3587»

Emniyet Umum Müdürlüğünden:

Zabıta memurları için çoğu 2500 metre krem renk yazlık kumaş ... perşembe günü saat 15 te açık eksiltme usulile satın alınacaktır.
Bir metresine 170 kuruş fiat tahmin edilen bu kumaşın nümune ve şartnamesini görmek istiyenlerin Umum Müdürlük Satınalma Komisyonuna müracaatleri.
Eksiltmeye gireceklerin 319 liralık muvakkat teminat makbuz veya banka mektubile beraber 2490 sayılı kanunun 4 üncü maddesinde yazılı belgelerle ... münakasa günü saat 15 e kadar Komisyona gelmeleri. «3118»

Belediye Sular İdaresinden:

1 — İdaremizin fen servisi için müsabaka ile bir kâtib alınacaktır.
2 — Aylık 60 liradır.
3 — Müsabaka 30/6/941 pazartesi günü saat 10 da Taksimde Sıraselvilerdeki İdare merkezinde yapılacaktır.
4 — Müsabakaya girebilmek için gereken şartları öğrenmek üzere İdare merkezinde muamelât servisine müracaat.

İstanbul Sıhhî Müesseseler Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

11 haziran 941 tarihli Son Telgraf ve 11, 20 haziran 941 tarihli Anadolu ve 11, 15, 20, 24 haziran 941 tarihli Ulus ve 15 haziran 941 tarihli Akşam ve 24 haziran 941 tarihli Yeni Asır ve 21 haziran 941 tarihli Cumhuriyet ve ... haziran 941 tarihli Vatan gazetelerinde neşrolunan erzak ilânındaki ... çoğu 31,100 kilo zeytinyağının alınmasından sarfınazar edilmiştir. Keyfiyet ilân olunur.

İstanbul Belediyesi ilânları

Tah. Bed.	Teminatı	
1825,35	136,90	Haseki ve Cerrahpaşa hastaneleri için alınacak ... levazımı ve matbah eşyası.
2875,00	215,63	Şehir dahilinde işliyen otobüsler için bastırılacak 57,500 cild otobüs bileti.

Tahmin bedellerile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı işler ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur. Şartnameleri Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhale 10/7/941 perşembe günü saat 14 te Daimî Encümende yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektubları ve 941 yılına aid Ticaret Odası vesikalarile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. (5102)

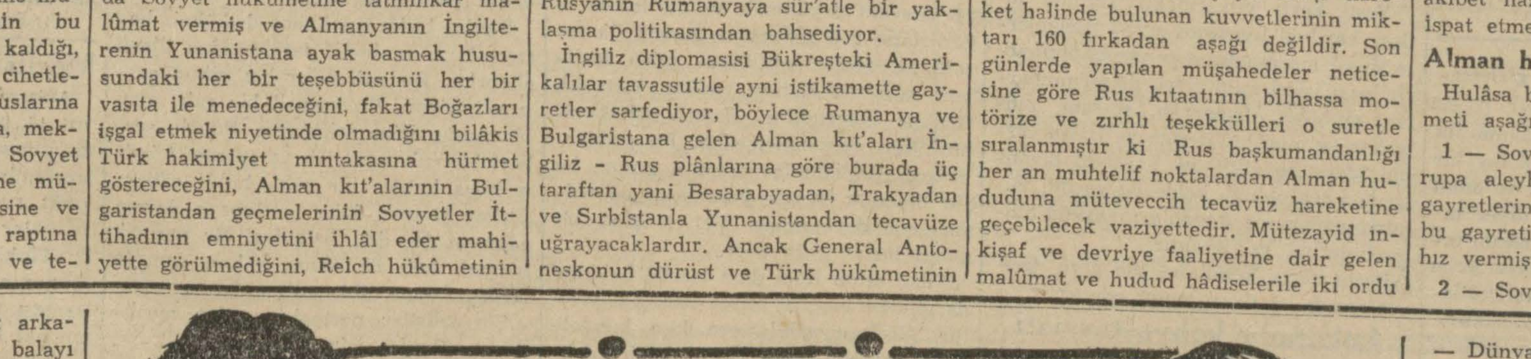

Y_zan: *Lajos Zilahy* — 63 — Çeviren: *F. Zâhir Törümküney*

Pencerenin yanındaki masalardan birine oturdu. Bir sütlü kahve ile pasta ısmarladı. Masanın üstünde bir sabah gazetesi duruyordu. İri puntolu harflerle son resmî tebliği veriyordu. Gazeteye şöyle bir göz attı. Fakat hemen başını çevirdi. Gazetelerden nefret ediyordu. Daha doğrusu harbolduğunu bildiren her şeyden sakınıyordu.

Geniş kenarlı siyah bir kadife şapka Miett'in yüzünü gölgeliyordu. Gözlerinin yeşil mi yoksa mavi mi olduğu pek seçilemiyordu. Şapkanın altından kızıl, yumuşak saçları lüle lüle fışkırmıştı.

Pastane tenha idi. Miett dirseklerini masaya dayamış, ellerini çenesinin altından kilidlemiş, ince kaşlarını kaldırmış, başını hafifçe yana eğmiş, gözlerini pastanenin içinde dolaştırıyor, masalarda tek tük oturan müşterileri tetkik ediyordu.

Birdenbire ürperdi.

Gözleri büyüdü. Bakışları buğulandı. Nefesi darlaştı. Duvarın dibindeki masada genc bir teğmen oturuyordu. Kollarını göğsünün üstünde kavuşturmuş, dalgın bakışlarını karşıya, boşluğa dikmişti. Tamamile yalnızdı. Pastanenin en tenha bir köşesini seçmesinden insanlardan kaçtığı, onlardan uzak olmak istediği anlaşılıyordu.

Bu müthiş bir manzaraydı. Yüzünün yarısı hurdahaş olmuştu. Sağ gözünün yerinde şimdi yarası henüz kapanmış kızıl bir et görünüyordu.

Miett dehşet içinde bu yüze bakıyordu. Daha ilk dakikadan itibaren bu genc teğmeni tanımıştı. Bu çocukluk arkadaşı Yanika idi. Onu son defa balayı seyahatine çıtkığı gün görmüştü. Yanika onları teşyi etmek üzere istasyona gelmişti. Tren hareket ettiği zaman elini şapkasına götürmüş, sessizce selâm vermişti. Yüzü solmuş, dudakları titriyordu. Yanika'nın hiç bir zaman itiraf etmemiş olmasına rağmen Miett onun kendisine çılgınca âşık olduğunu biliyordu.

Yanika hesab gördü. Ayağa kalktı. Kapıya doğru yürümeğe başladı. Miett'in biraz ötesindeki bir masada oturan iki genc kız birbirlerine sokulup bir şeyler konuştular. Sonra gözlerinde derin bir elem ve şefkatle genc teğmenin arkasından baktılar. Tam Miett'in masasının yanından geçerken Miett seslendi:

— Yanika...

Genc teğmen başını sesin geldiği tarafa çevirdi. Miett'in masasına yaklaştı.

— Bonjur Miett...

Miett'in uzanan elini öpmek için eğildi. Fakat her nedense birdenbire bundan vaz geçti. Belki de şarapnelin parçaladığı, yamalı bir et parçası haline koyduğu dudaklarını, bu beyaz, yumuşak ele değdirmeyi hoş bulmadı. Miett'in elini avcunda tutuyor, şaşkın ve kararsız bir halde orada duruyordu.

Miett heyecandan kıpkırmızı kesilmişti. Yüzünün ifadesinden ve bakışlarından bu anda zihninden geçen düşüncelerin okunmaması için bütün gayretini sarfediyordu.

— Nasılsın Yanika? Birdenbire ortadan kayboldun ve bir daha da gözükmedin!

Yanika mahcub bir tavırla cevab verdi:

— Teşekkür ederim, iyiyim.... Araya giren bazı hâdiseler yüzünden şimdiye kadar ziyaretine gelemedim.:... Kusurumu affet....

— Dur, biraz bekle, ben de çıkacağım... Ne tarafa gideceksin?

Miett garsonu çağırıp hesab gördü. Birlikte çıktılar. Sokakta Miett tesadüfen Yanika'nın yaralı tarafına düşmüştü. Genc teğmen bunun farkına vardı. Hemen Miett'in öbür tarafına geçti.

— E anlat bakalım Yanika nasılsın, ne âlemdesin?

Yanika bir kaç kelimeyle kısaca cevab verdi:

Miett eski mes'ud günleri hatırlıyor, Yanika'nın yaptığı paskallıklar aklına geliyordu. Gülmemek için kendini zor zaptediyordu. Masum bir tavırla sordu:

— Gene horoz gibi ötüyor musun?

Birden dudaklarını ısırdı. Büyük bir gaf yaptığının farkına vardı. Zavallı Yanika hayvan taklidleri yapmak şöyle dursun doğru dürüst konuşamıyordu. Ağzı çarpılmış, dili ağırlaşmıştı.

Yanika'yı müşkül mevkiden kurtarmak endişesile onun cevab vermesini beklemedi. Harıl harıl konuşmağa başladı.

Son beş sene zarfında başından geçenleri bütün tafsilâtile anlatıyordu. Peter'den, babasının ölümünden, ıstırablarından uzun uzun bahsediyordu.

Böylece konuşarak giderlerken Yanika onu yan sokaklardan birine saptırdı. Bir kaç adım yürüdükten sonra Miett durdu:

— Neden bu sokağa saptık sanki? Caddeden gitsek daha kestirme olurdu...

Yanika, dalgın bir tavırla cevab verdi:

— Pekâlâ... Nasıl istersen....

Miett sustu. Yanika'nın yan sokağa sapmasının bir dalğınlık eseri olmadığının farkına varmıştı. Yanika onu kalabalık caddede kendisile birlikte yürümek külfetinden kurtarmak istemişti. Çünkü karşıdan gelenler böyle genc, güzel ve fevkalâde şık bir kadının yanında, yüzü korkunc derecede çirkinleşmiş bir erkeği görünce daha uzaktan gözlerini açıyorlar, yanlarından geçtikten sonra da dönüp uzun uzun arkalarından bakıyorlardı. Genc adamın bu hassasiyeti Miett'e çok dokundu. Gözleri yaşardı. Konuştuğu takdirde sesinin titreyeceğinden endişe ediyor ve bu itibarla susuyordu. Kalbindeki bu buhran dalgası geçtikten sonra tekrar söze başladı. Konuştukça açılıyor ve biraz evvelki teessürünü unutuyordu. Böylece hiç farkına varmadan Miett'in apartımanı önüne gelmişlerdi. Kapının önünde Yanika veda etmek üzere davrandı. Fakat Miett ısrar etti:

— Dünyada bırakmam Yanika... Yukarıya çıkacaksın, hiç itiraz dinlemem. Biraz lâf atarız... Görüştüğümüze o kadar memnun oldum ki.....

Miett elbisesini değiştirdi. Ferahlık veren kolonya kokularile salona girdi. Divana yaslandı.

— Şöyle yanıma gel Yanika, dedi. Yanıma otur da ayrıldığımız gündenberi başından geçenleri anlat....

Çıplak, mevzun kolunu uzatarak:

— Bana da bir sigara ver, dedi.

Yanika, Miett'in sigarasını yaktıktan sonra yanına oturdu. Ağır, peltek bir lisanla anlatmağa koyuldu:

— Sonbaharda yaralandım. Fakat bunun nasıl olduğunu bilmiyorum. Cephedeydik... Bir sabah taarruza kalkmıştık.... Birdenbire kendimi kaybettim. Aklım başıma geldiği zaman kendimi hastanede ve yüzümü, gözümü sargılar içinde buldum. Ne kadar feci bir vaziyete düşmüş olduğumdan zerre kadar haberim yoktu. Yüzümden zararsızca yaralandığımı sanıyordum. Günlerce, hatta aylarca bu ümidle oyalandım. Sonra beni Budapeşte merkez hastanesine naklettiler. Hastanede nişanlandım.

Miett hayretle gözlerini açtı:

— Demek sen nişanlısın öyle mi?

— Evet. Fakat nişanı yalnız kendi aramızda yapmıştık. Yaralılara bakmak için gelen aile kızlarının arasından birisile seviştik. Kızın babası oldukça yüksek bir memurdu.

— Pekâlâ, düğün ne zaman?

— Bu düğün hiç bir vakit yapılamıyacak.

— Neden?

Yanika başını önüne eğdi:

— Çünkü ayrıldık.

Sustular. Miett sebebini sormak istemiyor. Yanika da bu hususta tafsilât vermeğe niyetli görünmüyordu. Yanika bütün bu meseleye bir kıymet vermiyor gibi görünmek istiyor, fakat yüzünden derin bir ıstırab içinde kıvrandığı okunuyordu. Divanın üstünde öyle bir vaziyette oturuyordu ki, Miett onun yüzünün sadece sağlam tarafını görüyordu. Bu yüzde durgun ve asil ruhlu bir erkeğin teshir edici mânası vardı.

Miett bütün dikkatini toplamış, bu asil yüzde beliren ıstırab dalgalarını tetkik ediyordu. Uzun bir sükûttan sonra fısıldayarak sordu:

— Seni terk mi etti?

Yanika sigarasının külünü silkti. Elleri hafifçe titriyordu:

— Evet. Yüzümdeki sargıların çıkarıldığından bir gün sonra ortadan kayboldu. Gelir, diye günlerce bekledim....

Yanika, genc kadının yüzüne bakmadan konuşuyor ve derin bir zevkle sigara içer görünüyordu.

Miett, içine acı bir bayğınlık çöktüğünü, başının döndüğünü hissediyordu. Divanın üzerindeki yastıklardan birini çekti. Başını üstüne koydu ve gözlerini yumdu.

Gene bir hayli müddet konuşmadılar. Yanika sigarasını tazeledi. Neş'eli görünmeğe çalışarak söyledi:

(Arkası var)

M. Eden'in dünkü nutku

(Baştarafı 1 inci sahifede)

sele hakkında tam bir pratik noktai nazar kabul etmelidir.

Gözlerimiz hedeftedir. Bu hedef Hitler'in Almanyasıdır. Kabul edelim ki bu Almanyanın gözleri de bir hedef üzerindedir. Bu hedef de İngiliz imparatorluğudur. O İngiliz imparatorluğu ki bu Almanya takib ettiği cihan tahakkümü yolunda haklı olarak başlıca mania olarak görmektedir. Sovyet Rusyanın istilâsı bir netice değil, bir vasıtadır. Hitler Sovyetler Birliğine hücum etmekle bu büyük devletin askerî kudretini kırmak ve memleketimizle yapacağı düello için bize döneceği zaman şarkta bugün veya bilâhare hasıl olabilecek endişelerden kurtulmak ümidindedir. Şimdi Almanya Sovyetler Birliğine karşı takib ettiği «Mein Kamp» ta izah edilen siyasete dönmüş bulunuyor. Diplomasinin anî indifalarına rağmen Hitler hakikatte bu siyasetten hiçbir zaman o kadar uzaklaşmamıştır. İnsaniyet, bu siyasete hâkim olan «dünya hakimiyeti» tezini hiçbir vakit unutmamalıdır. Her bir muahede, her bir pakt ve her bir anlaşma Hitler için yeni bir tecavüzü örten bir perdedir.

Tecavüz musammemdir

Almanya Sovyet Rusyaya karşı kasdî ve musammem bir tecavüz hareketinde bulunmuştur. Bundan iki sene evvel Sovyetler Birliğile Almanya aralarında bir ademi tecavüz paktı imza etmişlerdir. Bu paktın imzasından sonra Almanya Sovyetler Birliğinden hiç bir şikâyette bulunmamıştır. Fakat Almanya birdenbire ve hiçbir ihtarda bulunmadan darbeyi indirmiştir. Hiçbir protesto notası verilmemiş ve hiçbir müzakere cereyan etmemiştir.»

İngiltere ile Rusya arasında gizli bir anlaşma yoktur

M. Eden bu münasebetle Alman Hariciye Nazırının Alman - İngiliz gizli ittifakı bulunduğuna dair son sahte beyanatını zikretmiştir.

Yunanistana gittikçe artan bir surette İngiliz kıt'alarının ihrac edilmesine karşı Alman kıt'aları Bulgar ve Rumen topraklarında tahşid edilirken, Sovyetler Birliği İngiltere ile anlaşarak, evvelâ Yugoslavyaya açıktan açığa siyasetan müzaharet etmek ve gizliden gizliye askerî yardımda bulunmak,

Saniyen Türkiyeye garanti ile tesir yaparak Bulgaristan ve Almanyaya karşı tecavüzkâr bir vaziyet aldırmak istemek suretile Almanyayı arkadan vurmağa teşebbüs etmiştir.

Eden beyanatına şu suretle devam etmiştir:

«— Bunlar, Hitlerin ithamlarıdır. Bu ithamlar karşısında sarahatle beyan etmeliyim ki, Alman istilâsına maruz kalmadan evvel Balkan milletleri arasındaki tesanüdü idame etmek üzere Sovyetler Birliği ile anlaşılmasını iyi karşılayacaktık. Fakat maalesef böyle bir imkân hiç bir vakit tahakkuk edemedi. Bu mesele hakkında hiç bir vakit ve hiç bir suretle Sovyetler Birliğile bir anlaşma yapılmadı. Bunun sebebini söyleyeyim.

İngiltere - Sovyet münasebetlerinin son inkişaf safhalarının hepsinde Sovyetler Birliğinin Almanya ile arasında mevcud pakta riayet etmesi yüzünden teşebbüslerimiz geri kaldı. İngiliz - Sovyet işbirliğini temin etmek için yolu manialardan temizlemek imkânlarını bir çok defalar tetkik ettik. Her teşebbüsümüzde, bahis mevzuu edilecek meseleler ister ticarî, ister siyasî mahiyette olsun, açıkça gördük ki Sovyet hükûmeti Almanya ile olan münasebetlerini güçleştirmemek endişesile bizimle müzakereye girişmeğe hazır değildi.

Bizim vaziyetimiz de açıktı. Biz de Sovyetler Birliğile karşılıklı menfaat ve hakikî bir mütekabiliyet esasına istinad etmiyecek bir anlaşma yapmağı hiçbir zaman derpiş etmemiştik. Halbuki Sovyetler Birliğinin Almanya ile olan paktına nazaran böyle bir esas bulunamazdı.

Bütün bunlar Von Ribbentrop'un yukarıda zikri geçen beyanatının hakikatte nekadar asıldan âri bulunduğunu göstermektedir.

İngilterenin ikazı

Meselenin başka safhaları da vardır: Başvekil, bir müddet evvel Mecliste beyanatta bulunurken tehlikenin muhakkak olduğunu Sovyet Devlet reisine haber verdiğini söylemişti. Başvekilin bu ikazı hâdiselerden birkaç gün evvel yapılmıştır.

Biz Hariciye Nezaretinde elimizdeki malûmata nazaran Hitlerin mutad usulüne sadık kalarak ademi tecavüz paktının duman perdesi arkasında Sovyetler Birliğine hücum edeceğine kani bulunuyorduk. Başvekilin muvafakatile elimizdeki malûmatı Sovyet büyük elçisine tevdi ettim ve memleketini tehdid ettiğine kani bulunduğum tehlikeyi haber verdim. Büyük elçinin talebi üzerine de elimizdeki malûmatı kendisine vermeyi vazife bildim. Fakat bu vesile ile bile Sovyet hükûmeti Almanyaya karşı taahhüdlerinde bir şüphe uyanmaması için her türlü fikir beyanından çekindi.

Bu birkaç hafta evvel vukua gelmişti. Çok yakında zuhur edeceği anlaşılan bu hâdiseler tahmin edildiği cihetle Moskova büyük elçimiz istişare için Büyük Britanyaya davet edildi. Böyle bir anda onun kıymetli tecrübesinden istifade edileceğine kani idim. Nitekim öyle oldu.»

Mister Eden, Sir Cripps'in hizmetlerinden bahsetmiş ve onun Moskovaya dönerek İngilterenin yardım arzusunu anlatacağını söylemiş ve sözüne şu şekilde devam etmiştir:

Rusyaya bir askerî, bir iktısadî heyet gönderilecek

«— Son günlerde cereyan eden hadiseleri müteakib, Rus hükûmetile aramızdaki müzakerelere devam edilmiştir. Bu mükâlemelerin bütün neticelerini söyleyecek vaziyette değilim. Fakat şunu söyleyebilirim ki Sovyetler Birliği büyük elçisi Rusyaya askerî ve iktısadî birer heyet göndermek hususundaki teklifimizi Sovyet hükûmetinin kabul ettiğini bildirmiştir. Bu heyetler, müşterek gayemiz olan Almanyayı mağlûb etmek hususunda sarfedilecek gayretleri telif edeceklerdir.

Sovyet hükûmeti, ileride yapılacak olan askerî işbirliğinde yardımın mütekabiliyet esasına istinad edeceğini bize sarahatle bildirmiştir. İngiliz hükûmeti bu tarzda hareketi kabul ve tasvib etmiştir.»

«Türkiye dostumuz ve müttefikimizdir»

Mister Eden, Rusyaya tecavüzün en son Alman ihaneti olduğunu ve Hitlerin imzaladığı her paktı tanımadığını söyledikten sonra: «Bu son tecavüz karşısında gayretlerimizi gevşetmek değil, teksif etmek mecburiyetindeyiz» demiş, daha sonra Türkiyeden şu şekilde bahsetmiştir:

«— Türkiye bu yeni harbde bitaraflığını ilân etmiştir. 1939 ilkteşrininde imzaladığımız karşılıklı yardım muahedesindenberi Türkiye ile münasebetlerimiz çok hususî bir esasa dayanıyordu. Türkiye bizim dostumuz ve müttefikimizdir. Türk hükûmeti Alman hükûmetile yaptığı son müzakerelerin seyrinden bizi tamamile haberdar etmiştir. Bu itibarla yaptıkları anlaşma bizim için bir sürpriz olmamıştır. Fakat hiç bir muahede akdedilmemiş olmasını tabiatile tercih ettiğimizi söylersem herhalde bir sır ifşa etmiş olmam. Bununla beraber bu muahede iki taraf arasında mevcud karşılıklı taahhüdleri sarahatle korumaktadır. Türk hükûmeti, birçok vesilelerle İngiliz - Türk muahedesinin bu vecibelerin başında geldiğini bildirmiştir. Anlaşmanın akdinden sonra Türk hükûmeti büyük elçimize teminat vermiş ve son 24 saat zarfında muahedemizin baki olduğunu bir kere daha teyid etmiştir.

Finlandiyanın vaziyeti

Londradaki Finlandiya elçisi yeni harb sahasının şimal mıntakasındaki hâdiseleri hakkında benimle görüştü ve hükûmetinin bir mesajını verdi. Elçi, Finlandiya hükûmetinin bu harbdeki hattı hareketinin tamamile tedafüî bir hattı hareket teşkil ettiğini ve böyle olmakta devam edeceğini temin etti. Elçi, ayni zamanda, Finlandiya - Sovyet hükûmeti arasındaki diplomatik münasebetlerde hiç bir değişiklik olmadığını söyledi ve hükûmetinin harbe sürüklenmiyeceğini ümid ettiğini ilâve etti. Elçiye verdiği teminatı sened ittihaz ettiğimi ve hükûmetinin takib etmeği arzu ettiğini bildirdiği hattı harekete itimad beslemekte olduğumu söyledim ve bunun Finlandiya için en doğru ve yegâne yol olduğunu ilâve ettim.»

Mister Eden daha sonra Amerika sefirini selâmlamış ve Amerikanın son yirmi dört saat zarfında İngiltereye ve dostlarına yardımı hakkında yeni malûmat ve teminat verdiğini söylemiş ve «bu yardımın maddî ve manevî hacmi nazi mukavemetini ve kudretini yıkacaktır» demiş ve sözlerini şöylece bitirmiştir:

Kat'î ve tek hedef

«— Başvekilin, bizim namımıza tekrar taahhüd ederek izah ettiği veçhile gayemiz, değişmez hedefimiz, Hitlerin ve nazi rejiminin imhasıdır. Bu vazifede nihaî zaferi kazanıncıya kadar asla sendelemeyeceğiz.»

Hor Belişa'nın bize dair sözleri

Mister Eden'in beyanatından sonra eski Harbiye Nazırı Hor Belişa şu sözleri söylemiştir:

«— Eğer Türkiyeye yardım etmezsek, Türkiye Almanyanın Asyadaki ihtiraslarının tahakkukuna ve menfaatlerimize karşı taarruzuna yol olacaktır. Suriye seferinin bitirilmesi tacil edilmelidir ve diğer taraftan askerî sahada Türkiyeye emniyet verecek tedbirlerin alınması da müstacel bir mahiyet arzeder. Hitlerin kurnazca hareketini de anlamamız lâzımdır. Bunu ümidsizlikle veya bir hezabla yapmış olsun, iğfalkâr bir hitabe ile diğer birkaç memleketin de muzaharetini kazanmaktadır.»

Bir meb'usun tenkidlerine Başvekil cevab verdi

Muhafazakâr meb'us Winterton, Büyük Britanya ile Türkiye arasındaki vaziyetin tavazzuh etmesi lâzım geldiği mütaleasında bulunmuştur.

Winterton, Türklere karşı büyük bir hayranlık duyduğunu söylemiş, Türklerin muazzam müşkülâtını kabul etmiş, «Fakat demiştir, Türkiye gibi ehemmiyetli ve şerefli bir memleketin bugün bulunduğu vaziyette bulunabileceği zamanlar geçmiştir. Ergeç hangi tarafta olduğunu bildirmesi lâzımdır.»

Başvekil Çörçil «Bu ne mülâhazalardır» sözlerile müdahale etmiştir.

Maamafih Winterton sözlerine devam ederek:

«— Türkiye İngilterenin büyük düşmanile bir muahede imzaladığını söylemiş ve iki düşmanla nasıl ayni zamanda dost olmak mümkündür?» sualini sormuştur.

Çörçil tekrar müdahale ederek demişki:

«— Müzakerenin bu yolda devam etmesi umumî menfaatlere uygun değildir. Çok vahim müşkülâtla çevrilmiş olan ve vaziyetlerini tavzih etmek istemiyen veya edemiyen bazı devletlerin hattı hareketini incelemeği ve tayin eylemeği araştırmamalıyız.»

Meclis, bir milyarlık harb tahsisatı kabul etti

Londra 24 (a.a.) — Avam Kamarası, kısa bir müzakereden sonra hükûmetin istediği bir milyar İngiliz liralık harb tahsisatını kabul etmiştir.

Maliye Nazırı Kingsley Wood, bu tahsisatın üç aylık ihtiyaclara kâfi geleceği mütaleasında bulunmuştur.

Harb masrafları şimdi vasatî olarak günde 18 milyon 250 bin İngiliz lirasıdır.

Dominyonlar Rusyaya yardımı tasvib ettiler

Londra 24 (a.a.) — Avustralya ve Yeni Zelanda hükûmetleri, Rusyaya İngiliz yardımı yapılması hakkındaki siyaseti tasvib etmekte olduklarını resmen bildirmişlerdir.

İstanbul Borsası, 24/6/941

Londra	1	Sterlin	5,22
Nevyork	100	Dolar	129,5275
Cenevre	100	İsv Frc	30,70
Madrid	100	Peçeta	12,89
Yokoha	100	Yen	31,0175
Stokholm	100	İsveç K.	30,6275

Alman - Rus harbi

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Avrupa cephesinde muhasamat başlar başlamaz mütevali dalgalar halinde Sovyetler Birliğindeki askerî ehemmiyeti haiz hedeflerle silâh fabrikalarını, kıtaat tahşidatını, tayyare üslerini, benzin ve mühimmat depolarını bombardıman etmişlerdir.

Sovyet tayyareleri püskürtüldü

Berlin 2 (a.a.) — Sovyet tayyarelerinin bu sabah hafif kuvvetlerle şarkî Prusyaya yaptıkları akın Alman tayyare defi bataryaları tarafından tardedilmiştir. Düşman tayyareleri o kadar müessir bir müdafaa ile karşılaşmışlardır ki derhal geri dönmeğe mecbur olmuşlardır. Atılan bombalar kırlara düşmüştür.

Alman hava kuvvetleri tafevvuk temin ettiler

Bern 24 (a.a.) — La Suisse gazetesinin Berlin muhabiri Alman askerî mahfillerinin harekâtın inkişafı hakkında ketum davrandıklarını teyid etmektedir:

Diğer taraftan Gazette de Lausanne şunları yazıyor:

«Askerî mahfiller, bütün cephelerde her şeyin tesbit edilen plân mucibince cereyan etmekte olduğunu teyid eylemektedirler. Almanların elde ettikleri ilk muvaffakiyetler dikkate değer mahiyettedir. Askerî mahfillerin hasıl ettiği sarih intıbaa göre, Alman hava kuvvetlerile Sovyet hava kuvvetleri arasındaki kat'î muharebe sonuna yaklaşmaktadır. Almanlar bu muharebede tefevvuku temin etmiş bulunmaktadırlar. Mezkûr tefevvukun harbin neticesi üzerinde büyük bir tesiri olacağına şüphe yoktur. Şimdiye kadar Ruslar Almanyanın mühim merkezlerini ve hatta hudud şehirlerini bile ciddî surette tehdid edememişlerdir.»

Aaland adalarına dair bir anlaşma yok

Berlin 24 (a.a.) — Yarıresmî bir membadan bildiriliyor:

Almanya ile Finlandiya arasında geçen ay sonunda Aaland adalarının Almanyaya kiraya verilmesi hakkında bir anlaşma imzalandığına dair yabancı memleketlerde yayılan şayialar, Berlin siyasî mahfillerinde teyid edilmemektedir.

Ofi ajansının haberleri

Bern 24 (a.a.) — Ofi: Şarkta harekâtın ikinci günü, Almanların mühim terakkiler kaydettiği ve söylendiğine göre bazı noktalarda 100 kilometre derinliğe nüfuz eylediği tesbit olunmuştur.

Zürich'te çıkan Die Tat gazetesinin İsveç kaynaklarından aldığı bir habere göre, cephe, üç büyük bölgeye ayrılmış bulunmaktadır:

1 — Şimal Buz denizinden Finlandiya körfezine kadar sol cenah. Bura harekâtını idare etmiş olan General Falkenhorst ve Dietel ile Mareşal Mannerheim'ın sabık muhasımı General Mareşkov karşı karşıya bulunmaktadır.

2 — Memelden Karpatlara kadar merkez. Burada Mareşal von Reichenau ile Mareşal Şapoşnikov karşı karşıyadırlar.

3 — Bukovinadan Tuna ağızlarına kadar sağ cenah. Burada Mareşal List - General Antonesko grupu General Kulig ile karşı karşıyadırlar.

Sol cenah ile merkez arasında Baltık devletlerinin teşkil ettiği iltisak mıntakası mevcuddur ve burada karışıklıkların inkişaf etmesi mümkündür. Merkez ve sağ cenah arasında da Macaristan Karpatlar altı mıntakasının teşkil ettiği iltisak noktası vardır.

Cenubda, Alman - Rumen ordusu, şiddetle hücuma kalkmış, Tunayı geçmiş, Bolgrada varmış, Prut'u muhtelif noktalardan tecavüz etmiş ve Dniester'e doğru geri çekilmekte olan Kızılorduyu takibde bulunmuştur. Kızılordu Dniester üzerinde mukavemete hazırlanmaktadır.

Merkezdeki terakkiler, bilhassa Grodno mıntakasında kaydedilmiştir. Bu ilerlemek hedefi, Baltık devletlerinin ihatası ve bunların kurtarılmasıdır.

Sol cenahta Mareşal Mannerheim, müsellâh vaziyette beklemektedir. Fin mareşalının tedafüî rolünün hedefi General Falkenhorst Murmansk ile Leningrad arasındaki muvasalayı kesmek ve bu suretle her türlü İngiliz yardımını gayrimümkün kılmak için uğraşırken, Kızılorduya Finlandiya yolunu kapamaktır. Muhtelif kaynaklardan bildirilen Leningrada doğru bir Fin - Alman ileri hareketi teeyyüd etmemiştir. Finlandiya, şimdilik pasif bir hattı hareket takib etmektedir.

Sovyet başkumandanlığının tebliği

Moskova 24 (a.a.) — Kızılordunun salı sabahı neşredilen tebliği:

Pazartesi günü, düşman, Baltıktan Karadenize kadar bütün cephe üzerinde taarruzlarını inkişafa çalışmış ve esas gayretini Şaulay, Grodno, Kaunas, Volkoviok, Vladimirkolinak, Ravasuska, Brodi'ye tevcih etmiştir. Fakat düşman hiç bir muvaffakiyet elde etmemiştir.

Vladimirkolinak ve Brodi istikametindeki bütün düşman hücumları, düşmana büyük zayiat verdirilecek tardedilmiştir. Şaulay ve Revaruska istikametlerinde, düşman, sabah arazimize girmiş, fakat öğleden sonra mağlûb edilmiş ve mukabil hücumlarımızla devlet hududumuzun ötesine tardolunmuştur. Şaulay mıntakasında topçumuzun ateşile takriben 300 tank tahrib edilmiştir.

Bielostok ve Brest Litovsk istikametinde, düşman, şiddetli muharebelerden sonra setir cüzütamlarımızı geri çekilmeğe mecbur etmiş ve Kolno, Lomzha ve Brest Litovsku işgale muvaffak olmuştur.

Hava kuvvetlerimiz, kıt'alarımızı, tayyare meydanlarımızı, meskûn mıntakaları ve askerî hedefleri düşman hava hücumlarına karşı himaye ederek ve mukabil hücumlarda kara kuvvetlerimizle işbirliği yaparak muvaffakiyetli harekâtta bulunmuştur. Bu gün tayyarelerimiz ve hava defi bataryalarımız, arazimiz üzerinde 51 düşman tayyaresi düşürmüşlerdir. Bir düşman tayyaresi de avcılarımız tarafından Minsk civarındaki tayyare meydanına inmeğe mecbur edilmiştir.

Pazar ve pazartesi günleri, Sovyet kıt'aları, takriben 5,000 kadar Alman subay ve eri esir etmiştir. Son haberlere göre, pazar günü düşürülen düşman tayyarelerinin adedi, birinci tebliğde bildirildiği gibi 75 değil, fakat 76 dır.

Rus - Alman çarpışması

(Başmakaleden devam)

kanaatti; fakat acaba doğru muydu?

Almanyanın iki cephede birden dövüşmekten kaçınmasını kolayca kabul edebiliriz. Umumi Harb tecrübesi, Cermen ordusuna bu noktayı iyi öğretmişti. Büyük Alman kumandanları, harb tekniğine aid neşrettikleri kitablarda iki cepheli muharebelerden daima kaçınmak lüzumunu tavsiye ediyorlardı.

Fakat Rusya iki sene evvel demokrasilerle anlaşsaydı Almanya neden mutlaka iki cephe üzerinde harbetmek mecburiyetinde kalacaktı? Zaman bize öğretti ki gerek İngiltere, gerek Fransa Nasyonal Sosyalist Almanyanın askerî kudreti hakkında çok eksik bir bilgiye sahibdiler. Maginot'ya karşı kurulan Siegfried hattı Üçüncü Reich'ı garbdan gelecek taarruzlardan koruyamaz mıydı? Ve Front populaire Fransasının askerî kudreti hakkında kâfi derecede fikri olduğu anlaşılan Almanya, Siegfried hattını siper edinerek bütün kuvvetile şarka yüklenemez miydi?

İki senelik hâdiselerden öğrendiklerimiz, bizi, bu vaziyetin çok muhtemel olduğunu söylemeğe mecbur ediyor.

Şu halde Ruslar 939 da demokrasilerle anlaşmış olsalardı Alman taarruzundan kurtulamıyacaklardı ve harbin de böylelikle önü alınmış olmıyacaktı. Bu akıbeti hesablayan Ruslar Moskova anlaşmasını imzalamakla, belki Almanyanın garbda zamanla yıpranacağını tahmin ettiler, fakat netice itibarile bir takdim ve tehirden başka birşey elde edemediler: Şarkta serbest kalan Almanya geçen sene Fransayı mahvetti. Orada işini bitirdikten sonra da tek cephe prensipine sadık kalarak işte şimdi şarka dönmüş bulunuyor.

Üç gün evvel başlayan bu kanlı maceranın harbin umumî seyri üzerinde ne gibi tesirler yapacağına gelince, bu husus şimdiden ileri sürülen mütalealar henüz erken ve eksiktir. İngiliz Başvekili Churchill'in radyo vasıtasile neşrettiği yardım vadi daha ziyade siyasî yahud manevî bir kıymet ifade eder. Sovyet Rusya gibi 200 milyonluk bir devlet için adam ihtiyacı bahis mevzuu olamaz. Milyonlarca kilometre murabbalık arazisi olan bu devlet, ham madde bakımından da kâfi derecede zengindir. Esasen şimdilik hazırlıklarını tamamlamakla meşgul bulunan İngiltere, önümüzdeki birkaç ay içinde Rusyanın hangi ihtiyaclarına cevab verebilir, halli güç bir meseledir.

Rus - Alman harbinin İngiltereye vakit kazandıracağını iddia edenler de hükümlerinde acele davranmış bulunuyorlar. İngilterenin vakit kazanması, Rusyanın Alman taarruzu karşısında göstereceği mukavemete bağlıdır. Eğer Rus orduları Alman hücumlarını muvaffakiyetle durdurabilir ve önleyebilirlerse İngiltere çok kıymetli vakitler kazanmış olur. Bu takdirde harb talihi sür'atle demokrasiler tarafına dönmeğe başlar. Fakat Almanlar taarruzlarını istedikleri gibi yürütebilirlerse İngiltere için vakit kazanmaktan bahsetmek hatalı bir görüş sayılır. Çünkü Rus toprakları üzerinde emellerine nail olan bir Almanya, bu işi başarıncaya kadar İngiltereye kazandırdığı vakitten çok daha kıymetli şeyler elde etmiş demektir.

Görülüyor ki, son tahlilde bütün mesele Rusyanın mukavemetine bağlı kalıyor. Bu mukavemetin kuvvetli veya zayıf olması, çarpışan devletlerin mukadderatı üzerinde hayatî bir rol oynıyacak, belki de harbin beklenmedik bir şekilde bitmesini temin edecektir.

NADİR NADİ

Amerika ve İtalya birbirinin tebaalarını ihrac etmiyecekler

Roma 24 (a.a.) — Stefani ajansından:

Federal makamlardan hususî bir müsaadename almadan Amerikan topraklarından hiç bir İtalyan tebaasının çıkamıyacağına dair Amerika hükûmeti tarafından verilen karar üzerine İtalya hükûmeti, İtalyada, İtalya hâkimiyeti altında bulunan topraklarda veya İtalyan kıt'alarının işgali altına girecek topraklarda bulunan Amerikalılar hakkında da ayni tedbiri tatbik etmeğe karar vermiştir.

Vaşington 24 (a.a.) — Amerika hükûmeti, bütün İtalyanların Amerikayı terketmelerini menetmiştir.

İzmir fuarında tenzilâtlı biletler

İzmir 24 (a.a.) — Fuar münasebetile Devlet Demir ve Denizyollarında yolcu ve eşya nakil ücretlerinde geçen senelerde olduğu gibi tenzilâtlı tarife tatbik olunacaktır. Fuarın devam ettiği 20 ağustosla 20 eylûl arasında deniz ve kara yollarında ilâve seferler yapılacak ve vapurlarda izdihamı önlemek maksadile istiab haddinden fazla yolcu bileti kesilmiyecektir.

Almanyanın yeni Sofya elçisi

Berlin 24 (a.a.) — Stefani ajansından:

Hariciye Nazırının teklifi üzerine Führer hücum kıt'aları grupu yüksek kumandanı Beckerle'yi Almanyanın Sofya orta elçiliğine tayin etmiştir.

Pravdanın makalesi

Moskova 24 (a.a.) — Pravda gazetesi, bu gün neşrettiği bir başmakalede ezcümle diyor ki:

«İki yüz milyon Sovyet vatandaşı, niçin dövüştüğünü pek iyi biliyor. Vatanperverlik hissiyatı, önüne geçilmez bir çığ gibi bütün manialarını yıkacaktır. Ve bu, bizim cevabımızı teşkil edecektir. Yaşasın Kızılordu.»

Molotof sefirlerle görüştü

Moskova 24 (a.a.) — Molotof, dün birbiri ardına, Finlandiya, Macaristan, Slovakya elçilerini kabul etmiştir.

Askerî vaziyet

Finlandiya-Rumanya hattında çarpışırken..

Almanlar, Norveçin garbında, muhtemel bir İngiliz hareketini önlemek için tedbirler alıyorlar

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Kezalik, Malta, Cebelitarık ve bütün Akdenizle şimalî Afrikaya hakimiyet Almanlar için kan dökmeğe değer büyük ve parlak hedefler teşkil edebilirlerdi. Lâkin ister Büyük Britanyanın bir istilâ hareketi esnasında ve ister Akdeniz hakimiyeti için dövüşülürken Kızılordu Almanyanın arkasında daimî bir tehdid ve tehlike teşkil edecekti. Onun için Almanya, Yugoslavya ile muharebe etmemeği çok istemiştir. Bu takdirde Yunan meselesini daha çabuk hallederek belki Rusyaya taarruza biraz daha erken başlayabilecekti.

Elhasıl Alman - Rus harbi, Almanyanın mahza İngiltereyi istilâya teşebbüs edememesinden doğan bir hâdise olarak telâkki edilemez. Bu harb çok daha esaslı ve daha zarurî stratejik sebeblerden ileri gelmiştir. Filvaki Almanların daha evvel İngiltereye mi, Rusyaya mı taarruz edecekleri daima münakaşa edilebilir bir mevzu teşkil etmişti. Fakat Almanların mahza İngiltereye taarruz edememekten dolayı Rusyaya döndükleri şeklinde bir mülâhaza harb mantığına uymaz.

Her ne olursa olsun, Almanlar pazardanberi Ruslarla harb halindedirler. Müttefiklerin Finlandiyadaki en sol cenahlarının Leningrad istikametinden taarruzu henüz başlamamış olmasına rağmen Baltıktan Karadenize kadar cephenin diğer kısmının her tarafından Alman ileri harehâtı başlamıştır. Fin - Alman ordusunun ileri harekete başlamamasının sebebleri bunun henüz hazır olamamasından ileri gelebilir. Fakat bu ordunun Ladoga gölünün cenub ve şimalinden Leningrada ve doğusuna doğru harekete başlaması doğu Prusyadan Litvanya ve Letonya istikametlerinde yapılmakta olan harb ve komünist aleyhtarı propaganda hareketlerinin inkişafına talik edilmiş olabilir. Çünkü doğu Prusyadan ilerliyen Alman orduları Leningrada yaklaştıkları sırada Fin - Alman ordularının hareketi de başlayabilirse o zaman Leningrad bölgesindeki Sovyet Rus ordusu ayni zamanda iki cihetinden sıkıştırılarak tehlikeli bir ihataya maruz bırakılmış olur. Aksi takdirde yalnızbaşına ilerliyen Fin - Alman ordusuna Ruslar taarruz edebilirler ve doğu Prusyadan ilerliyen Alman orduları henüz çok uzakta bulunacakları için onlara yardım edemezler. Bu suretle de Fin - Alman orduları mağlûb olabilirler. Bu sebeble onlar bir taraftan hazırlanmakla beraber diğer cihetten hareket için münasib anın gelmesini beklemektedirler.

Bundan başka Almanların Norveçin cenub batı sahil bölgesinde, buralardaki ahalinin tahliyesi ve bu mıntakaya kuvvetler celbetmek gibi bazı hazırlıklarda bulunduklarını görüyoruz. Bunların hedefi şüphesiz herhangi muhtemel bir İngiliz ihrac hareketine mâni olmaktır. Bu mıntaka İngilterenin şimal taraflarına pek yakın bulunduğundan, eğer Almanya buralarını ihmal ederse, kendisi doğuda Rusya ile uğraşırken İngilizler de buralara asker çıkarabilirler.

İngilizlerin Baltık denizi yolile Ruslara kuvvet ve yardım göndermeleri bittabi mümkün olmaz. Fakat İngilizlerin Finlandiyanın şimalindeki meşhur Petsamo'nun şarkında, Leningrada bir demiryolile bağlı bulunan Murmansk limanı vasıtasile Ruslara herhangi bir yardımda bulunmaları kabildir. Bunun için Almanların böyle bir ihtimali menetmek maksadile mezkûr Rus limanına karşı Norveçten getireceği Alman kıt'alarile takviye olunacak bir Fin kuvvetile harekete geçmesi mümkündür.

H. E. ERKİLET

Slovakya da Sovyetlere harb ilân etti

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Cumhuriyetinin şimdi resmen Sovyetler Birliğine karşı harbe girmekte olduğunu bildirmiştir.

Slovakya hükûmeti ayni zamanda Slovak milletine hitaben aşağıdaki beyannameyi neşretmiştir:

— Slovakya milleti, Almanya ile tam bir tesanüd halinde olarak Avrupa kültürünü himaye için yer almaktadır. Ordumuza mensub teşekküller, harbetmekte olan Alman teşekküllerine iltihak etmek üzere Slovakya Cumhuriyeti topraklarından öteye geçmişlerdir.»

Macaristan Sovyetlerle münasebatını kesti

Budapeşte 24 (a.a.) — Macar hükûmeti bugün Sovyet elçisine bir nota tevdi ederek Sovyetler Birliğile siyasî münasebetleri kestiğini resmen bildirmiştir.

Japonya taahhüdlerine sadık

Tokyo 24 (a.a.) — Japonyanın, Üçlü Paktan ve Sovyet - Japon bitaraflık muahedesinden doğan karşılıklı vecibeleri hakkında sorulan bir suale cevaben resmî sözcü, Japon hükûmetinin muahedelerin tahmil ettiği vecibelere sadık kaldığını söylemiştir.

Moskovadaki Japonlar memleketlerine gidiyorlar

Tokyo 24 (a.a.) -- D.N.B. bildiriyor: Japonyanın Moskova büyük elçisi, Hariciye Nezaretinden aldığı talimat üzerine Moskovada oturan Japonların karılarile çocuklarını Japonyaya göndermeğe karar vermiştir.

Japon sözcüsünün söyledikleri

Tokyo 24 (a.a.) — D.N.B.: Japon hükûmeti sözcüsü, gazeteciler toplantısında, Almanya ile Sovyetler Birliği arasındaki ihtilâf hakkında henüz hiç bir şey söyleyemiyeceğini ve hiç bir tefsirde bulunamıyacağını ifade etmiştir. Sözcü, bir resmî Japon deklârasyonunun neşredilip edilmiyeceği hakkında da henüz hiç bir şey diyemiyeceğini bildirmiştir.

Gazeteciler sözcüden Üçlü Paktın yeni vaziyetle alâkadar olarak bir tefsirini istemişlerdir. Sözcü, muahedenin açık olduğu cevabını vermiş ve esasen Japon hattı hareketi yakında aydınlanacaktır, demiştir.

Sözcü, nihayet, Alman - Rus anlaşmazlığında Japonyanın tavassutta bulunacağı hakkında Şanghaydan yayılan şayiaları yalanlamıştır.

Çörçilin nutku Berlinde nasıl karşılandı?

Berlin 24 (a.a.) — Yarıresmî bir kaynaktan bildiriliyor:

«Bizim için esaslı cihet, M. Çörçilin, İngiltere ile Sovyetler arasında askerî ve siyasî sahada birkaç zamandanberi işbirliği bulunduğu hakkındaki iddiamız lehine geniş ve yeni bürhanlar vermiş olmasıdır.

Alman Hariciye Nezareti, M. Çörçilin radyoda söylediği nutkun Almanyadaki akislerini yukarıdaki cümlelerle hulâsa etmiştir.

Ayrıca şu cihet ilâve edilmiştir ki İngiliz Başvekilinin müdafaa iddiasında bulunduğu prensipler zayıf ve çocukça kaçamaklardır.»

Sir Cripps'in rolleri

Berlin 24 (a.a.) — Yarıresmî bir kaynaktan bildiriliyor:

Alman Hariciye Nezaretine, İngiliz - Sovyet işbirliği çerçevesi içinde İngilterenin Moskova büyük elçisi Cripps'in oynadığı rol hakkında pek yakında sansasyonel beyanat yapılacağı, yabancı gazetecilere bildirilmiş ve neşredilecek olan vesikalar üzerine bazı devletlerin, İngilterenin oynadığı hâmi rolü hakkında çok enteresan şeyler öğrenecekleri ilâve edilmiştir.

Sefir, Moskovaya dönüyor

Londra 24 (a.a.) — Londrada itimada lâyık bir kaynaktan öğrenildiğine göre, İngilterenin Moskova büyük elçisi Stafford Cripps yakında vazifesi başına dönecektir.

Suriyedeki İngiliz taarruzu

Müttefik kuvvetler Şam civarında bir şehir daha aldılar

Kahire 24 (a.a.) — İngiliz resmî tebliği: Suriyede: Dün İngiliz kıt'aları Şamın cenubu garbisinde Dagana'yı işgal etmişlerdir. Buradan Şam - Beyrut yoluna doğru ilerlemektedir. Hür Fransız ve Hindli kıt'alar Parze'nin şimalinde bulunan yüksek mevkileri taarruzla zaptetmişlerdir. Merciayun mıntakasında kıt'alarımız yeni mevzii kazançlar elde etmişlerdir. Muharebeler devam etmektedir. Sahil mıntakasında Avustralyalı kıt'alar mühim diğer bir terakki daha yapmışlardır. Topçumuz Damurdaki Vişi mevzilerine karşı faaliyete geçmiş bulunmaktadır.

Garbî Norveçte Alman tahşidatı

Londra 24 (a.a.) — Norveç ajansının bildirdiğine göre, Norveçin cenubu garbî sahilleri üzerinde Alman faaliyeti birdenbire artmıştır. Norveçlilerin büyük mikyaslarda bu mıntakaları derhal tahliyesi emredilmiştir.

Bu haberlere göre, Oslodan garba doğru mütemadi Alman kıt'aları harekâtı yapılmaktadır. Sahil mıntakasının büyük bir kısmı tamamile memnu mıntaka ilân edilmiştir. Bu mıntakalara girip çıkma müsaadeleri pek istisnaî ahvalde verilmektedir. Bu mıntaka, dahile doğru 100 kilometre genişliğinde olarak Nordfiord'un şimal sahilinden başlamakta, Sognefiord'dan ve Hardengerfiord'dan geçmekte ve cenub sahilinde Kragerö'ye kadar inmektedir.

Norveçlilerin büyük mikyasta tahliyesine büyük bir enerji ile birdenbire başlanmıştır. Trondheim civarında Oberlandet mıntakasında büyük mikyasta mezru araziye Almanlar tesahub etmiş ve köylüler derhal buralardan çıkarılmıştır. Bir noktada Almanlar, araziyi düzeltmek için hatta barakaları bile yakmışlardır.

SPOR

Türkiye bisi şampiyonası

Dün Antakyada yapılan müsabakaya 10 mıntaka iştirak etti

Antakya 24 (a.a.) — Türkiye bisiklet birincilikleri müsabakası bu sabah şehrimizde 120 kilometrelik bir mesafe üzerinde yapılmak üzere başlamıştır.

Müsabakaya Ankara, İstanbul, İzmir, Balıkesir, Eskişehir, Seyhan, Denizli, Kocaeli, Bursa ve Hatay bisikletçileri iştirak etmişlerdir. Çok kalabalık bir kütlenin alâka ile takib ettiği bu müsabaka çok heyecanlı olmuş ve fevkalâde bir intizam içinde sona etmiştir.

Valimiz Sökmensüer başından sonuna kadar müsabakayı takib eylemiştir.

Müsabakada alınan teknik neticeler şunlardır:

1 — Osman Çetiner 3 saat 15 dakika «Eskişehir».

2 — Ahmed Sümbül tekerlek farkile «İzmir».

3 — Osman Pak «Eskişehir».

4 — Kemal Erat «Eskişehir».

5 — Orhan Suda «Ankara».

6 — Halid Oflas «İstanbul».

Takım itibarile de Eskişehir birincidir.

Hariciye Encümeni

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

piş eden kanun lâyihası encümenimizce aynen ve müttefikan kabul edilmiştir.»

Encümen, lâyihanın müstacelen müzakeresini umumî heyetten taleb etmektedir. Encümen mazbatası tabedilerek azaya dağıtıldı. Meclisin yarınki ruznamesine dahil olmamakla beraber ruznameye alınması teklif edildiği takdirde müstacelen görüşülmesi ihtimal dahilindedir.

Dün de kaydettiğimiz gibi bu husustaki müzakere vesilesile hükûmet tarafından Mecliste beyanatta bulunulması muhtemeldir.

İspanya pek memnun

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

mizin müşterek düşmanımız olan ve İspanyol istihlâs harbinin bu düşmana karşı yapılan mücadelelerin en azimkâr, kahraman ve asillerinden birini teşkil etmiş bulunan Sovyetler Birliğine harb haberini aldığı zaman duyduğu memnuniyeti sizlere bildirebilirim.»

Gazeteciler, sözcüden, İspanyol gönüllülerinin Sovyetler Birliğine karşı çarpışmağa gidecekleri şayiaları hakkında mütaleasını sormuşlardır. Sözcü bu suallere aşağıdaki tarzda cevab vermiştir:

«— Bu hususta bir cevab vermeğe salâhiyettar değilim. Fakat bunun her halde binlerce İspanyolun arzusunu teşkil ettiğini söyleyebilirim.»

Diğer taraftan öğrenildiğine göre, Almanyanın Madrid büyük elçisi von Stohrer, pazar günü, Rusyaya karşı Alman hareketinden Hariciye Nazırı Serrana Sunner'i haberdar ettikten sonra General Franko ile uzun bir görüşmede bulunmuştur.

Hariciye Nazırı Sunner, İtalyan büyük elçisini ve Türkiye, Japonya elçilerini kabul etmiştir.

İspanya kabinesi içtima halinde

Madrid 24 (a.a.) — İspanyol kabinesi dün akşam başlayan müzakerelerine bu gün de devam etmiştir. Bu müzakerelerde Sovyet - Alman harbinden doğan vaziyetin tetkik edilmiş olduğundan şüphe edilmemektedir.

Zayi — Eminönü Yabancı Askerlik şubesinden aldığım askerî terhis tezkeremi zayi ettim. Hükmü yoktur.
Malatya Kale nahiyesinin Kozluk köyünden 323 doğumlu Memo oğlu Haydar Dilber

Zayi — Erzurum Tortum kazası Askerlik şubesinden aldığım terhis tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.
Battal oğlu Mehmed Aydın oğullarından 323

Zayi — Emniyet Sandığına yatırdığım paraya mukabil aldığım senedi zayi eyledim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.
Osmanbey Afitab sokak Muradbey apartımanı 35 Osman Dilek

İstanbul Birinci Noterliğine
Dairenizden tanzim olunan 7 temmuz 939 tarih ve 9541/168 numaralı vekâletname ile Safranbolunun Yazı köyü hududu dahilinde kâin bilûmum emlâk ve arazi ve sair gayrimenkullerdeki hisselerimizin intikal muamelelerini yaptırmağa ve hissei irsiyelerimizi taliblerine satmağa mahdum ve biraderimiz Ahmed oğlu Mehmed Niyazi Tezeli vekil tayin etmiştik. Mumaileyhi işbu vekâletten azleylediğimizi mübeyyin 17 haziran 941 tarihinde 6659 numaralı azilnameyi gene daireniz vasıtasile mumaileyhin Eyübde Gümüşsuyu Kırkmerdiven caddesinde 47/1 numaralı ikametgâhına tebliğ ettirmek istediğimizde kendisinin mezkûr haneden sekiz ay evvel müfarakat eylediği ve elyevm nerede ikamet etmekte olduğunun meçhul bulunduğu anlaşılmış olmakla dört nüsha olarak tanzim olunan işbu azilnamelerden bir nüshasının günlük gazetelerden birile ilânını ve bir nüshasının Safranbolu kazası Tapu memurluğuna tebliğine ve bir nüshasının dairenizde hıfzile musaddak bir nüshasının tarafımıza verilmesini dileriz.
İstanbulda Karagümrükte Dırağman Cami sokağında 18 numaralı evde mukimler Emine Çörekçioğlu ve Makbule Bilsel.

Hayriyeden :

...ğu gibi bu sene de sayın halkımıza kolaylık olmak üzere ...n itibaren Boğaziçinin her mıntakasına mahsus olarak:

Tevkalâde tenzilâtlı 3 aylık abonman kartları

hazırlanmıştır. Sayın yolcularımızın yirmi hazirandan itibaren bu kartları Köprü gişelerile İdarei Merkeziye Kontrol Kaleminden tedarik edebilecekleri ilân olunur.

Zonguldak Belediye Riyasetinden :

17/6/941 tarihli günü münakasası yapılacağı ilân edilmiş ve muhammen bedeli 390 lira olan 6 aded muhtelif boyda vantilâtör ve aspiratöre istekli çıkmadığından münakasa 1/7/941 tarihli salı günü saat 15 e bırakılmıştır. İsteklilerin muayyen günde muvakkat teminatı olan 29,25 lira ile birlikte Zonguldak Belediyesi Encümenine müracaatleri ilân olunur. (5036)

Eti Bank Umum Müdürlüğünden:

Bankamızın,
a — Ereğli Kömürleri İşletmesi, Zonguldak,
b — Garb Linyitleri İşletmesi, Balıkesir,
c — Mahrukat Bürosu, Ankara,
d — Ereğli Kömürleri İşletmesi
Kok ve İhrakiye Servisleri Ankara, İstanbul, İzmir, Mersin, Ereğli (Karadeniz)

Yukarıda müessese ve servislerinin taş kömürü, linyit, kok, briket ve tâli maddelerinin Alım ve Satımından mütevellid bilûmum mevcudat, taahhüdat ve matlûbatı bütün hukuk ve vecaibile yeniden teşkil eylediğimiz

Mahdud Mes'uliyetli
TÜRKİYE KÖMÜR SATIŞ VE TEVZİ MÜESSESESİ

firmasına devredilmiştir.

Alâkadarların 1 haziran 1941 tarihinden itibaren :

1 — Her cins taş kömürü, kok, briketle tâli maddeleri için **F O B** olarak yapılacak talebler müessesenin merkezine :

Adres : Atatürk Bulvarı 21/23, Yenişehir Mühendisler Birliği binası. Ankara.

2 — Linyit kömürü için yapılacak müracaatlerin eskisi gibi, «Garb Linyitleri İşletmesi» Balıkesir, adresine.

3 — Mahallî ihtiyaclarla «taş kömürü, kok kömürü, linyit» ihrakiyelik kömürleri için o mahaldeki şube veya acentalarımıza «İstanbul» İzmir, Zonguldak, Mersin, Ereğli «Karadeniz» de şube ve depolarımız olduğu gibi muhtelif şehirlerde acentalar vardır.

4 — Mahrukat kanunu mucibince evvelce intihab edilmiş ve mukavelesi henüz hitama ermemiş acentalarımızla diğer müstehliklerin Ankara Merkezine.

5 — Taş kömürü, linyit, briket, kok ve tâli maddelerinin ihracatı işlerine müteallik hususat için Ankara Merkezine.

Yukarıdaki adreslere müracaat etmeleri rica olunur. Merkez, Şube ve Depolarımızın telgraf adresleri : Mahrukat. «3003» (4257)

Türk Okutma Kurumu

Umumî heyeti haziranın 29 uncu pazar günü saat on dörtte senelik içtimaını aktedeceğinden muhterem azanın mezkûr gün ve saatte Darüşşafakayı teşrifleri rica olunur.

KONUŞULACAK İŞLER :

1 — İdare heyeti raporile müfettişler raporu,
2 — 1940 malî yılı hesabatının tetkiki ve idare heyetinin ibrası.
3 — Kurum ve mektebin 1941 malî yılı bütçeleri,
4 — Münakale vesaire hakkında takrirler,
5 — İdare heyetinde müddetleri biten ve ahar suretle inhilâl eden azalıklar için yeniden intihab yapılması.
6 — Hesab müfettişleri intihabı,
7 — Haysiyet divanı azaları intihabı.

Ziraat San'atları Enstitüsüne bir asistan alınacak

Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden :

Ziraat San'atları Fakültesi, Ziraat San'atları Enstitüsüne 35 lira asli maaşla ikinci sınıf bir asistan alınacaktır. Bu mevki için isteklilerin aşağıdaki şartları haiz olmaları lâzımdır.

1 — Ziraat fakültesinden asgarî iyi derece ile diploma almış bulunmak,
2 — Bir ecnebi dili iyice bilmek,
3 — Mecburî askerî hizmetini yapmış olmak ve azamî 30 yaşını geçmemiş bulunmak,
4 — Ziraat teşkilâtında en aşağı bir sene çalışmış olmak.

Bu şartları haiz istekliler ziraat san'atları sahasile bir ecnebi dilinden imtihana tâbi tutulacaklardır. İmtihan 28/6/941 cumartesi saat 10 da Ziraat San'atları Enstitüsünde yapılacaktır.

Taliblerin imtihandan evvel tercümei halleri ve diğer müspit evraklarile Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğüne müracaatleri ve imtihan saatinde Enstitüde isbati vücud etmeleri ilân olunur. (4684)

ÇOK KIYMETTAR TEKTAŞ PIRLANTA YÜZÜK

Sandal Bedesteninde teşhir edilmektedir. Yarınki perşembe günü saat birde bilmüzayede satılacaktır.

İzmir Belediye Reisliğinden:

İnönü caddesi Güzelyalı mevkiinde Dr. Behçet Uz parkı önünden Tayyare hangarları ilerisindeki Turistik yoluna kadar olan 6593 metre terbiindeki paket taşlarile döşeli sahanın sökülerek çıkacak iyi taşlar kullanılmak ve noksan kalanları da yeniden ikmal edilmek suretile esaslı bir şekilde tamiri, Fen İşleri Müdürlüğündeki keşif ve şartnamesi veçhile kapalı zarflı eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli yirmi sekiz bin beş yüz yetmiş beş lira yetmiş beş kuruş. muvakkat teminatı 2143 lira 18 kuruştur.

İhalesi 2/7/941 çarşamba günü saat 16,30 dadır. 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde hazırlanmış teklif mektubları ihale günü azamî saat 15,30 a kadar Encümen Riyasetine verilir. «2193» (4794)

İstanbul, Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden :

1 — Keşif bedeli 26693,34 lira olan Silâhtar fabrika binaları ve tesisatının boya ve badana işi açık eksiltme usulile ihale edilecektir.

2 — Eksiltme 8/7/941 salı günü saat 10 da Metro hanının 5 inci katında yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat 2002 liradır.

4 — İsteklilerin parasız olarak verilmekte olan şartnameleri Levazımdan almaları ve kanunî vesikaları ve muvakkat teminatlarile ilân edilen gün ve saatte Komisyonda hazır bulunmaları. (5007)

Üsküdar C. M. U. liğinden:

1 — Üsküdar Cezaevi mahkûm ve mevkufları için 1 haziran 941 tarihinden 1 haziran 942 tarihine kadar azamî 90.000 kilo tahmin edilen ve kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılan ekmeğin 3/6/941 tarihine muayyen eksiltme gününde talib zuhur etmemesinden dolayı Komisyonca yeniden ve kapalı zarfla eksiltmeye çıkarılmasına karar verilmiştir.
2 — İhale 4/7/941 cuma günü saat 15 te Üsküdar C. M. U. liği makamında yapılacaktır.
3 — Şartname Üsküdar Cezaevi Müdürlüğünden parasız verilir.
4 — Taliblerin ihale günü saat on üç buçuğa kadar teklif mektublarını ya bizzat veya posta ile taahhüdlü olarak Üsküdar C. M. U. liğine vermeleri veya göndermeleri lâzımdır.
5 — İhaleye iştirak edeceklerin 860 lira 62 buçuk kuruştan ibaret muvakkat teminat makbuzlarile sirkülerini teklif mektublarına bağlamaları şarttır (4565)

Galatasaray Lisesi Müdürlüğünden :

Lisemizde 16 temmuzda açılacak olan ikmal kurslarından istifade etmek istiyen ikmalli talebemizin 10 temmuz perşembe gününe kadar, pazartesi ve perşembe günleri öğleye kadar okula gelerek kayıdlarını yaptırmaları lüzumu ilân olunur. (5033)

Sümer Bank Sellüloz Sanayii Müessesesi İzmit Müdürlüğünden :

Müessesemiz itfaiye teşkilâtı için, şimdilik 45 lira ücretle tecrübeli ve ehliyetli bir itfaiye çavuşu alınacaktır. İşinde liyakat gösterdiği takdirde bilâhare ücretinin artması mümkündür.

Taliblerin hizmet sertifikalarile birlikte Müessesemiz Müdürlüğüne müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

ARANIYOR

İngilizce iyi bilen, daktilo yazan ve hesab işlerinde çalışmış bir memura ihtiyac vardır. Tecrübeli, iyi referanslı ve Türk olması şarttır. İş İstanbula yakın bir yerdedir. Talibler bonservis suretlerini, istedikleri maaş miktarını bir mektubla Beyoğlu 2016 No.lı posta kutusuna (E. S. N.) rumuzuna bildirmeleri rica olunur.

Zayi — Zonguldak mıntakası Liman reisliğinden almış olduğum 85 No. lı reislik şehadetnamemi zayi ettim. Zayiinden şehadetname alacağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

Rizenin Yanıktar köyünden Hacı Ali oğullarından Ömer oğlu Cafer Demirel 318. D.

Armudlu kaplıcaları

Açılmıştır. Şifa kudretinin derecesini orada iyi olan hastalardan sorunuz. Çünkü radyo aktivitesi en çoktur. Cennet gibi bir yerdir.

Zayi — 25 temmuz 1927 tarihli ve 25 okul numaralı ilk okul diplomamı zayi ettim. Yenisini çıkartacağımdan hükmü kalmadığı ilân olunur.

Oltunun Cumhuriyet mahallesinden Aslan oğlu Hakkı Selen

MODA DENİZ KULÜBÜNDEN:

22 haziran 941 pazar günü içtimaı mukarrer fevkalâde umumî heyette müzakere nisabı hasıl olamadığından toplantının nizamnamenin 19 uncu maddesi mucibince 29 haziran 941 pazar günü öğleden sonra saat 15 e talik edilmiş olmakla azamızın Modada kâin Kulüb merkezine teşrifleri rica olunur.

Müdiriyet

RUZNAME:

1 — Kulübün malî vaziyetinin tanzimi zımnında idare heyetince taleb edilen salâhiyetin verilmesi.
2 — 1941 senesi için murakıb intihabı.
3 — 1941 bütçesi memurin kadrosundaki tadilât.
4 — Nizamnamenin bazı maddelerine ilâve ve tadili.

Zayi — Sultanahmed Yabancı Askerlik şubesinden aldığım terhis tezkeremle sıhhiye şehadetnamemi kaybettim. Yenilerini çıkaracağımdan zayilerin hükmü yoktur.

319 doğumlu Ramazan oğlu Hacı İsmail Mızrak

İstanbul Levazım Amirliği satın alma komisyonundan :

Bakırköy ambarına 6000 ton yem, 3000 ton erzak naklettirilecektir. Kapalı zarfla eksiltmesi 7/7/941 pazartesi günü saat 15 te Tophanede Lv. âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 1012 lira 50 kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülür. Taliblerin kanuni vesikalarile teklif mektublarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (12-4903)

***

Küçükçekmece istasyonunda 5000 ton erzak ve yem nakli açık eksiltme ile yaptırılacaktır. İhalesi 7/7/941 pazartesi günü saat 14,30 da Tophanede Lv. âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Beher tonun tahmin bedeli 49 kuruş, ilk teminatı 183 lira 75 kuruştur. Taliblerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (13-4904)

***

Kilo		
800	50/12	Balık ağı ipliği
800	60/12	» »

Yukarıda numaraları yazılı 1600 kilo balık ağı ipliği pazarlıkla satın alınacaktır. İhalesi 26/6/941 perşembe günü saat 14 te Topanede İst. Lv. Âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 9040 lira, ilk teminatı 678 liradır. Nümuneleri komisyonda görülür. Taliblerin belli vakitte komisyona gelmeleri. 20 — 5043

***

8 ton kuru ot ve 13 ton saman alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 27/6/941 cuma günü saat 15,30 da Lv. âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli bin lira, kat'i teminatı 150 liradır. (26 - 5092)

***

15 ton lavemarin ve 15 ton kok kömürü alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 26/6/941 perşembe günü saat 14,30 da Tophanede Lv. âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 566 lira 25 kuruş, kat'i teminatı 85 liradır. (25 - 5091)

***

İst. Tophanede Lv. âmirliği Satınalma komisyonunda on bin kilo pençelik kösele alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 27/6/941 cuma günü saat 14 tedir. Beher kilosunun tahmin bedeli 330 kuruş, kat'i teminatı 4950 liradır. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri .(24 - 5090)

***

Aded	
1	Kürsü ve cilâsı
1	Parmaklık
6	İki metre boyunda sıra
3	Üç metre boyunda sıra
1	Dört metre çuha kürsü için

Askeri mahkeme için yukarıda yazılı malzeme pazarlıkla alınacaktır. Eksiltmesi 27/6/941 cuma günü saat 15,30 da Lv. âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 205 lira, kat'i teminatı 30 lira 75 kuruştur. Nümuneler Tophanede Merkez K. karşısındaki binada Örfî İdare mahkemesinde görülür. İsteklilerin belli saatte Ko. na gelmeleri. (27 - 5093)

Sahib ve Başmuharriri: YUNUS NADİ
Umumî neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN

Cumhuriyet Matbaası

MUAMELE VERGİSİNE

Tâbi müesseselerin tutacakları Maliye Vekâleti Varidat Um. Müdürlüğünün 1 - 7 nümunesi üzerine hazırlanmış

(İMALÂT) - (MUAMELE)
(EMTİA İTHALÂT ve İHRACAT)

(SATIŞ) defterlerile (AYLIK BEYANNAMELER)

Defterlerimizin 25, 50, 100 ve daha fazla sahifelileri mevcuddur.
Taşra siparişleri sür'atle gönderilir.
Umumî satış yeri: İNKILÂB KİTABEVİ. İstanbul, Ankara Cad. 155

İzmir Asliye İkinci Hukuk Hâkimliğinden:

941/940

İzmir, Bornova Aslanlar sokak 27 No.da Ayşe Eşiyok vekili avukat Vehbi Akman tarafından kocası İzmir Bornova Beyler sokakta Filurnalı berber Necmeddin aleyhine açılan boşanma davasına mütedair dava arzuhali suretini muhtevi davetiye mazrufu müddeaaleyh İstanbula gittiğinden ve adresi malûm olmadığından bilâ tebliğ iade edilmiş ve İzmir ve İstanbul zabıtasınca yaptırılan tahkikattan da ikametgâhının bulunamadığından ilânen tebligat icrasına ve muhakeminin 27/6/941 cuma günü saat 10 a talikına karar verilerek arzuhal suretile davetiye mazbatası mahkeme divanhanesine talik edilmiş olduğundan müddeaaleyhin tayin olunan gün ve saatte mahkemede hazır bulunması veya bir vekil göndermesi, aksi takdirde hakkında muamelei gıyabiye icra kılınacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. «2275» (5025)

Çifteler Köy Enstitüsü Müdürlüğünden :

Cinsi	MİKTARI Azamî	Asgarî	Tahmin edilen bedel	İlk teminat	İhalenin yapılacağı Tarih	Gün	Saat
	Kilo	Kilo	Lira K.	Lira K.			
Kesme şeker	10000	8000	5000	375 00	15/7/941	Salı	10
Ekmek	210000	200000	28140	2110 00	»	»	10,30
Koyun eti	40000	32000	22400	1680 00	»	»	11
Sadeyağ	8000	6500	11280	846 00	»	»	11,30

1 — Çifteler Köy Enstitüsünün ihtiyacı için yukarıda cinsi, miktarı, muhammen bedeli, ihale gün ve saatleri yazılı 4 kalem erzak kapalı zarf usulile satın alınmak üzere 20/6/941 tarihinden itibaren eksiltmeye konulmuştur.
2 — Alınacak olan bu erzaka aid şartnameler Maarif ve Enstitü Müdürlüklerinde görülebilir. Dışarıdan taliblere 7 kuruşluk posta pulu mukabilinde bedelsiz olarak gönderilir.
3 — İhale Maarif Müdürlüğünde toplanacak olan Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.
İsteklilerin 2490 sayılı kanunda yazılı belgeler, ilk teminata aid makbuzlarla birlikte teklif mektubları ihale saatinden lâakal bir saat evvel Komisyona verilmiş olmaları şarttır.
Postada gecikecek mektublar kabul edilmiyecektir. (4968)

Bir Jeometr - Topograf Aranıyor

İşletmemiz maden sahasında çalışmak üzere kadro ücreti «200» lira olan bir jeometr - topograflık münhaldir. Talib olanların tercümeihal ve tahsil vesikasile şimdiye kadar çalıştıkları yerlerden aldıkları bonservislerini. istiyecekleri asgarî ücret miktarını bildirerek, İşletme Direktörlüğüne göndermeleri İLÂN olunur.

Verilecek ücret gösterecekleri ehliyete göre tespit olunacaktır.

ERGANİ BAKIRI T. A. Ş. İŞLETME DİREKTÖRLÜĞÜ
— MADEN —

Zonguldak Belediyesi Su İşleri İdaresinden :

17/6/941 tarihli günü münakasası yapılacağı ilân edilmiş ve muhammen bedeli 4650,25 lira olan muhtelif eb'adda galvaniz ve demir boru teferrüatına istekli çıkmadığından münakasa 1/7/941 tarihli salı günü saat 15 e bırakılmıştır. İsteklilerin muayyen günde muvakkat teminatı olan 348,77 lira ile birlikte Zonguldak Belediye Encümenine müracaatleri ilân olunur. (5037)

Üniversite Rektörlüğünden :

Üniversitede, her sene olduğu gibi bu tatil devresinde de talebesine ve haricden arzu edenlere yabancı dil kursları açılacaktır. 23/6/941 pazartesi günü saat 9 da faaliyete geçecek olan bu kurslara iştirak etmek istiyenler, pazartesi ve perşembe günleri Edebiyat Fakültesinde Yabancı Diller okuluna müracaat ederek isimlerini kaydettirmelidirler. (4952)

LEYLÎ ve NEHARÎ

SEN BENUA FRANSIZ ERKEK LİSESİ

İstanbul, Galata, Posta kutusu 1330
İlk ve orta mektebi bitirenler için
İHZARİ FRANSIZCA KURLARI VARDIR.

KLÂSİK ve MODERN TEDRİSAT

OLGUNLUK İMTİHANLARINA HAZIRLAR.

Kayıd muamelesi pazar gününden maada hergün saat 9 dan 12 ye kadar yapılır. Okul 15 eylûl pazartesi günü açılacaktır.

Afyon Belediyesinden:

Afyon çocuk bahçesi civarında kitabcı Nihad varislerinin müşterek tasarrufunda bulunan 6/117 tahrir sayılı 4950 metre murabbaından ibaret olan tarlanın 256 metre murabbaı yol genişletilmesi için istimlâki takarrür etmiş ve teşekkül ettirilen Komisyon tarafından bu yerin beher metre murabbaına kırk beşer kuruş kıymet takdir edilmiştir.

Bu vereseden Nihad kızı ölü Fehime eşi binbaşı Nüzhetin mahalli ikametinin belli olmamasına binaen keyfiyetin 3710 sayılı kanunun 10 uncu maddesi uyarınca ilânen tebliği lüzumu hasıl olmakla alâkadaranın takdir edilen bedele bir itirazı varsa «15» gün içinde Belediyeye yazile bildirmeleri ilân olunur. (5039)

Taksim Kazinosundan:

Kazinomuz sabah 9 dan itibaren açıktır. Hergün; Kahvaltı, öğle ve akşam yemekleri, Saat 18 den itibaren yeni gelen meşhur **Rumen Çiğan Müzikası**

DAN RODULESKO ve zengin VARYETE programı

Tabldot 100 kuruş. Yeni açılan HALK BAHÇESİNDE
Kahve, Çay, Gazoz 15, Dondurma 20, Bira şişesi 40 kuruştur.

İzmir Belediyesinden :

Fevzipaşa bulvarının 895 sayılı sokaktan itibaren 480 metre boyda kanalizasyon ve 3660 metre murabbaı granit parke taşile döşeme ve 900 metre tul boyda kordon çekilmesi işleri, Fen İşleri Müdürlüğünden 70 kuruş mukabilinde tedarik edilecek, keşif ve şartnamesi veçhile kapalı zarflı eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 27961 lira 27 kuruş, muvakkat teminatı 2097 lira 10 kuruştur. İhalesi 7/7/941 pazartesi günü saat 16,30 dadır. 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde hazırlanmış teklif mektubları ihale günü azamî saat 15,30 a kadar Encümen Riyasetine verilir. İşin parası müzayedeye çıkarılacak arsa mukabilinde ödenecektir. «2258» (4967)

NAZARI DİKKATE:

DERİ TÜCCARLARI VE FABRİKATORLAR

NAFTİL = NAFTALİN

YERİNE KULLANILIR

Tahlil edilerek NAFTALİN ayarında olduğu tespit edilmiştir.

Umumî satış deposu : Tahtakale No. 66/68, Telefon : 22269

Emniyet Umum Müdürlüğünden:

Zabıta memurları için çoğu «15,000» on beş bin metre kışlık gri kumaş 27/6/941 tarihine musadif cuma günü saat 15 te kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bir metresine «725» yedi yüz yirmi beş kuruş fiat tahmin edilen kumaşın nümune ve şartnamesini görmek istiyenlerin Umum Müdürlük Satınalma Komisyonuna müracaatleri.

Münakasaya gireceklerin 6688 liralık muvakkat teminat makbuz veya banka mektubile beraber 2490 sayılı kanunun 4 üncü maddesinde yazılı belgelerle birlikte münakasa günü saat 14 e kadar zarflarını Komisyona vermeleri. «3114» (4370)

MÜHİM BİR JAPON TİCARETHANESİ

Yazıhane işleri için ingilizce ve türkçe bilen ve piyasayı iyice tanıyan bir memur aranıyor. Tekliflerin ingilizce olarak Taksim Sıraselviler 67 No.da K. Naoe adresine gönderilmesi.

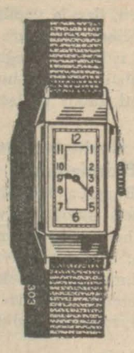

ARLON

Değerli, Zarif, Dakik bir saat olmasına ... hepsinden ucuzdur.

Mükemmel, pırlantalı, elmaslı, plâtinden, ... paslanmaz, çelikten, krondan çeşidleri mevcut

Saat almak arzu edenlerin :

ARLON SAATLERİ

görmeleri menfaatleri icabıdır.

HER MARUF SAATÇİLERDE ARAYINIZ

Deposu : Z. SAATMA...

Sultanhamam, Camcıbaşı hanı

Orman Umum Müdürlüğü taşra teşkilâtı için avukat alınacak

Mıntaka merkezi	Ücreti (Lira)
Kütahya	140
Zonguldak	140
Antalya	120
Tokad	120
İsparta	100
Hatay	85
Uşak	85
Edirne	85
Kırklareli	85
Silifke	85
Yozgad	75
Amasya	75
Gümüşhane	75

1 — Orman Umum Müdürlüğü taşra teşkilâtı için yukarıda ... kezleri ve aylık ücretleri gösterilen mahallerde Orman Umum Müdürlüğü müteallik veya icra işlerinin takib ve intacı hakkındaki talimatname dahilinde vazife görmek ve mevzuat dairesinde haricden dava kabul üzere avukat veya yerine göre dava vekili alınacaktır.

2 — Bahsi geçen talimatnameleri talibler bulundukları mahal ... kilâtında görebilirler. Diye mütemmim malûmat ve şerait için ... Orman Çevirge Müdürlüklerine müracaat edilmelidir.

3 — İsteklilerin aşağıda yazılı vesikalarını en geç 7 temmuz ... kadar Ankarada Orman Umum Müdürlüğüne göndermeleri.

A) Yukarıda bahsi geçen talimatname ahkâmı dairesinde iş görmeğe vazifeye talib bulunduklarından bahis ve istedikleri yeri gösterir ...
B) Diploma avukatlık ruhsatnamesi, nüfus hüviyet cüzdanı, resim ... suretleri.
C) Tercümei hal kâğıdı, doğruluk kâğıdı, tabib raporu.
D) Baro kayıd vesikası ve haklarında disiplin cezası veya takibat ... dair Baro vesikası.
E) Mahkûmiyeti bulunmadığına mütedair vesika.
F) Devlet, umumî, hususî, mülhak bütçeli dairelerin ve belediyenin ... olmadığına dair vesika.
G) 4 kıt'a fotoğraf.

Ambar inşaatı

Toprak Mahsulleri Ofisinden :

1 — Mürşitpınar istasyonunda yaptırılacak ambar, idare binası, ... lojmanı vesair işler pazarlık usulile eksiltmeye çıkarılmıştır. Keşif ... 77097.76 «yetmiş yedi bin doksan yedi lira yetmiş altı kuruş» ...
2 — İhale 30/6/941 tarihinde saat 15 te Ankarada Ofis Umum Müdürlüğü binasında yapılacaktır. Şartnameler 5 lira mukabilinde Umum Müdürlükten ve Ofisin Diyarbakır ajansından temin edilebilir.
3 — Muvakkat teminat 5104,89 «beş bin yüz dört lira seksen dokuz kuruş» ...
4 — Eksiltmeye girmek istiyenler ihale tarihinden nihayet iki gün ... Ofisten alacakları vesikayı teklif evrakı meyanına koyacaklardır.
5 — İşbu inşaata muktazi yalnız 6 ve 8 m/m kutrunda 5 ton yuvarlak ... tonarme demirile muhtelif boy ve kuturda 1 ton çivi bedeli mukabili ... «Eskişehir silosundan teslim» Ofisçe müteahhide verilecektir. «3549»

Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti Müfettiş Muavinliği Müsabaka İmtihanı

Münhal bulunan «35» lira maaşlı müfettiş muavinlikleri için bir müsabaka imtihanı açılmıştır.

1 — Müsabaka imtihanının tahrirî kısmına 11/8/1941 pazartesi günü saat 9 da Ankara ve İstanbulda başlanacak ve 13/8/941 çarşamba günü akşamı bitirilecektir.

Aşağıdaki vasıfları haiz isteklilerin 15/7/1941 tarihine kadar dilekçe ile Vekâlet Teftiş Heyeti Reisliğine müracaat ederek oradan verilecek tercüme-i hal beyannamesini eklerile birlikte doldurduktan sonra bunları en geç 21/7/941 pazartesi gününe kadar Teftiş Heyeti Reisliğine göndermiş bulunmaları lâzımdır.

2 — Müsabakaya gireceklerde aşağıdaki vasıflar aranır.

A — Memurin kanununun dördüncü maddesindeki şeraiti haiz olmak,
B — Müsabaka tarihinde yaşı «30» dan yukarı olmamak, Yüksek ... tısad ve Ticaret mektebile bunlara muadil ayni derecedeki ... bir mektebden mezun bulunmak.
Ç — Müfettişlik mesleğinin istilzam ettiği vekar ve ciddiyete ... bir hali bulunmamak.
D — Sıhhatçe Türkiyenin her tarafında vazife görmeğe ve seyahat ... yapmağa müsaid bulunduğu tam teşekküllü resmî bir hastaneden ... alınacak raporla tevsik edilmek.

3 — Vekâletçe aranan vasıfları haiz oldukları yapılan tahkikatla anlaşılacak Ankara ve İstanbulda evvelâ tahrirî ve bunu müteakıb yalnız Ankarada şifahî bir imtihana tâbi tutulacaklardır.

4 — Münhallere müsabakada kazanılan not derecesine göre tayin yapılacak ve bu müsabaka bundan sonra açılacak müfettiş muavinlikleri için bir ... teşkil etmiyecektir.

5 — İsteklilerin imtihan programını Teftiş Heyeti Reisliğinden alınacak ... mektubla istemeleri lâzımdır. «3138»

KUŞ TÜYÜNDEN

YASTIK. YORGAN. YATAK kullanmak hem kesenize ve hem de sıhhatinize faydalıdır. **BİR KUŞTÜYÜ YASTIK 1 LİRADIR**

Yastık, yorganları da pek ucuzdur. Adres: İstanbul Çakmakçılar, Öner Balioğlu Kuş Tüyü fabrikası. Telefon: 23027

Yüksek Mimar Alınacak

Başvekâlet Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğü talim ve terbiye ve tesisler dairesi inşaat işlerinde çalışmak ve ücreti 3656 sayılı teadül kanunu esasları dairesinde tesbit edilmek üzere iki yüz on lira kadro ücretli mimarlığa haiz yüksek mimar alınacaktır.

İhtisas mevkii olan bu memuriyete talib olacakların aşağıdaki şartları haiz bulunmaları lâzımdır.

I. — Memurin kanununun 5 inci maddesindeki şartları haiz bulunmak.

II. — Beden terbiyesi inşaat ve tesisat tekniğine uygun proje işlerinde bizzat çalışmış veyahud spor şubelerinden birinde evveldenberi faaliyette bulunmak suretile bu kabil tesisat ve inşaattaki hususiyetlere dair malûmat sahibi olmak.

Yukarıda yazılı vasıfları haiz bulunan isteklilerin en geç 30/6/941 tarihine kadar Ankara Yenişehir İzmir caddesinde Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğüne bir istida ile müracaat etmeleri ve istidalarına aranılan şeraiti haiz bulunduklarını ve şimdiye kadar bulundukları işleri tesbit eden vesikaları eklemeleri ilân olunur. «3575» (5015)

İngiliz kültür ve edebiyatına alâka gösteren okuyucular en son çıkan

REALİTE

Mecmuasında ingilizce güzel bir ilâve bulacaklardır. Nefis bir şekilde intişar eden bu sahifeler çok tanınmış piyes muharrirlerinden : DEREK PATMORE'nin kıymetli bir makalesi ve ALFRED SUTRO'nun da (A MARRIAGE HAS BEEN ARRANGED) Yoluna Konan Bir İzdivaç adlı kısa bir piyesi vardır.

Maarif Matbaası Müdürlüğünden :

Nev'i	Miktarı	Muhammen bedeli	Muvakkat teminat akçesi
Büyük harta kornişi	1060	Tanesi 25 kuruş	41 lira
Küçük harta kornişi	2000	» 14 »	

Yukarıda nev'i ve miktarı yazılı harta kornişlerinin açık eksiltmesi 3/VII/941 cuma günü saat 15 te Matbaamızda yapılacağından isteklilerin muvakkat teminat akçeleri makbuzlarile birlikte muayyen vaktinden önce Komisyonumuzda hazır bulunmaları. (4860)

Şartname parasız olarak Müdürlüğümüzden alınabilir.